

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΘ'

Τρίτη 26 Ιανουαρίου 2021

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 6566
2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 6487, 6488, 6491, 6493, 6496, 6497, 6499, 6501, 6566

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Τετάρτης 27 Ιανουαρίου 2021, σελ. 6487

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «α) Κύρωση της Διακυβερνητικής Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB Project) και β) Κύρωση του Καταστατικού (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)», σελ. 6487 - 6503

2. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:

Η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιώτικο χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά-COVID εποχή», σελ. 6497

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΒΔΕΛΑΣ Α., σελ. 6500 - 6566
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν., σελ. 6487 - 6500

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. , σελ. 6501, 6566
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 6487
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. , σελ. 6487, 6488, 6491, 6493, 6496, 6497, 6499

B. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ Γ. , σελ. 6489
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 6491
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 6487
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 6488
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ. , σελ. 6495, 6496
ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ. , σελ. 6497
ΛΟΓΙΑΔΗΣ Γ. , σελ. 6493
ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. , σελ. 6499
ΣΟΥΚΟΥΛΗ - ΒΙΛΙΑΛΗ Μ. , σελ. 6498, 6499
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. , σελ. 6491
ΦΟΡΤΩΜΑΣ Φ. , σελ. 6493
ΧΗΤΑΣ Κ. , σελ. 6494, 6495

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. , σελ. 6496, 6497

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΘ'

Τρίτη 26 Ιανουαρίου 2021

Αθήνα, σήμερα 26 Ιανουαρίου 2021, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.09' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΝΙΚΗΤΑ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαιρών ερωτήσεων της Τετάρτης 27 Ιανουαρίου 2021.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 333/22-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Κωνσταντίνου Ζαχαριάδη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, με θέμα: «Σωρεία προσλήψεων με επίκληση την πανδημία και με διαδικασίες εκτός ΑΣΕΠ στην Περιφέρεια Αττικής».

2. Η με αριθμό 341/25-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηλείας του Κινήματος Αλλαγής κ. Μιχαήλ Κατρίνη προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα: «Επιτακτική η ανάγκη ενίσχυσης του τμήματος Μουσειολογίας στον Πύργο».

3. Η με αριθμό 328/19-1-2021 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού Α' Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Αγγελικής Αδαμοπούλου προς τον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό κ. Θεόδωρο Λιβάνιο, με θέμα: «Σοβαρές καταγγελίες της Ένωσης Τεχνικών Ελληνικής Ραδιοφωνίας».

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 350/25-1-2021 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού Πέλλας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Θεοδώρας Τζάκρη προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα: «Ανέγερση νέου σύγχρονου κτηρίου για τη στέγαση του Μουσικού Σχολείου Γιαννιτσών».

2. Η με αριθμό 343/25-1-2021 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Εξωτερικών, με θέμα: «Ατύχημα στο πυρηνικό εργοστάσιο στο Ακουγιού της Τουρκίας».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι στο σημείο αυτό εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συζήτηση και ψήφιση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «α) Κύρωση της Διακυβερνητικής Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλ-

γαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας (IGB Project) και β) Κύρωση του Καταστατικού (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία και εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής. Μπορούν να λάβουν τον λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της συμφωνίας.

Στη συζήτηση θα συμμετέχουν αποκλειστικά βάσει του Κανονισμού και της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της 21^{ης} Ιανουαρίου 2021 οι έχοντες αντίρρηση και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, εφόσον το επιθυμούν και δεν έχει προηγηθεί ομιλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής τους Ομάδας.

Η διαδικασία είναι τυπική και έχω τη σύμφωνη γνώμη του Σώματος.

Όλοι, πλην της Νέας Δημοκρατίας ήταν κατά ή είχαν ενστάσεις. Επομένως, θα λάβουν όλοι τον λόγο. Επειδή ο κ. Φώρτωμας είναι ο μόνος που είναι υπέρ, θα μου επιτρέψετε να του δώσω και εκείνον τον λόγο στο τέλος. Θα ακολουθήσουν οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι και ο Υπουργός και θα κλείσουμε. Ως συνήθως πάμε με αναστροφή φορά.

Επειδή ο κ. Αρσένης έχει καθυστερήσει, θα μιλήσει ο κ. Βιλιάρδος. Όσοι θέλετε μπορείτε να μιλάτε και από τη θέση σας, εφόσον ο χρόνος είναι πέντε λεπτά. Όσοι θέλετε έρχεστε στο Βήμα.

Κύριε Βιλιάρδο, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, λίγο παραπάνω χρόνο, γιατί είναι δύο οι συμβάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Θα υπάρχει μια ανοχή. Μην ανησυχείτε.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως αναφέραμε στην επιτροπή, ο αγωγός IGB και η μονάδα FSRU της Αλεξανδρούπολης θα τροφοδοτούν με LNG την Βουλγαρία και τα Βαλκάνια. Θα έχουν, όμως, επίσης αντίστροφη ροή. Ο αγωγός IGB έχει αρχική δυναμικότητα τριών δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου ετησίως, με δυνατότητα αύξησής τους στα πέντε δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα, με την κατασκευή σταθμού συμπίεσης. Έχει μήκος εκατόν ογδόντα δύο χιλιόμετρα, ξεκινάει από την Κομοτηνή και θα καταλήγει στη Στάρα Ζαγόρα της Βουλγαρίας.

Εντός της ελληνικής επικράτειας, θα βρίσκονται περίπου τριάντα ένα χιλιόμετρα, δηλαδή μόνο το 17%. Το ποσοστό έχει σημασία, επειδή με βάση αυτό θα υπολογίζονται τα κέρδη και τα φορολογικά έσοδα για το ελληνικό δημόσιο. Αναμένεται να δοθούν για την κατασκευή του επιχορηγήσεις ύψους 84 εκατομμυρίων ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Πρόγραμμα Ανάκαμψης,

καθώς επίσης από τα διαρθρωτικά ταμεία της Βουλγαρίας.

Το συνολικό κόστος κατασκευής και λειτουργίας του αγωγού IGB θα φτάσει στα 240 εκατομμύρια ευρώ, ενώ την ευθύνη για την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία του αγωγού έχει η εταιρεία «ICGB AD». Παρέχονται φοροαπαλλαγές στην κατασκευή και φορολογική σταθερότητα για μια δεκαπενταετία. Είμαστε, όμως, επιφυλακτικοί ως προς την οικονομική επιτυχία, αφού το LNG είναι ακριβότερο από το φυσικό αέριο των αγωγών.

Μέτοχοι της εταιρείας είναι η εταιρεία «Bulgarian Energy Holding» με ποσοστό 50% και η «IGI POSEIDON» με ποσοστό 50% επίσης. Στην τελευταία μετέχουν η ΔΕΠΑ και η «EDISON» ισομερώς. Ιδιοκτήτρια του FSRU είναι η εταιρεία «GASTRADE», με ιδρυτή τον κ. Κοπελούζο, όπου συμμετέχουν η «ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑ», η ΔΕΣΦΑ, η «ROMGAZ», η «BULGARTRANS-GAZ» και η «GASLOG» του εφοπλιστή LNG Λιβανού. Στην τελευταία συμμετέχει και το Ίδρυμα Ωνάση.

Όσον αφορά τώρα τη γεωπολιτική παράμετρο τονίσαμε πως ο αγωγός και το FSRU εντάσσονται στα γεωπολιτικά παιχνίδια της μετάβασης στο φυσικό αέριο μετά την αντικατάσταση του λιγνίτη. Εκτός από τα κοιτάσματα, η διαμάχη γίνεται για τους αγωγούς μεταφοράς τους, κάτι που είναι εξίσου σημαντικό.

Συνεχίζοντας, τα τελευταία χρόνια με τις αναταραχές στην Ουκρανία υπάρχουν προβλήματα στη ροή φυσικού αερίου της Ρωσίας προς την Ευρώπη, κάτι που μπορεί να αλλάξει μετά το τέλος του Nord Stream 2 που δεν θέλουν οι Ηνωμένες Πολιτείες επιβάλλοντας κυρώσεις, καθώς επίσης του TurkStream που διέρχεται από την Τουρκία. Εάν συμβεί, τότε η Γερμανία θα ελέγχει τη ροή προς τον βορρά της Ευρώπης, ειδικά εάν υπάρξουν κυρώσεις στη Λευκορωσία, τίποτα δεν είναι τυχαίο, από την οποία διέρχεται ο μοναδικός ηπειρωτικός αγωγός εκτός Ουκρανίας, αποτελώντας έναν μεγάλο ενεργειακό κόμβο. Η Γερμανία σε συνδυασμό με την Τουρκία, που στην ουσία είναι σύμμαχος και αποικία της, θα μπορεί να παρέχει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν είτε μέσω του TAP είτε από το TANAP, ελέγχοντας τότε ολόκληρη την αγορά φυσικού αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει το πρόβλημα της Λιβύης που είναι έντονο λόγω της εμφύλιας διαμάχης με την εμπλοκή της Τουρκίας. Η Λιβύη τροφοδοτεί την Ιταλία, η οποία Ιταλία είναι λογικό να θυσιάζει την παροχή της Ελλάδας έναντι των εμπορικών συναλλαγών της με την Τουρκία. Το ίδιο συμβαίνει με την Ισπανία και με το Μαρόκο το οποίο αντιμετωπίζει θέματα ΑΟΖ και μεταναστευτικό στα Κανάρια. Η παροχή της Λιβύης μπορεί να συνδυαστεί με αυτή της Αιγύπτου που έχει βρει τα νέα κοιτάσματα του Ζορ, εκεί που εφάπτεται με την ελληνική και κυπριακή ΑΟΖ στην πλούσια λεκάνη του Ηροδότου.

Επομένως, το ενδιαφέρον της Τουρκίας είναι μεγάλο, επίσης, για να εμποδίσει τον EastMed, αλλά και για τα κοιτάσματα. Προφανώς δεν είναι μόνη της, αφού εμπλέκεται και η Γερμανία υποστηρίζοντας κεκαλυμμένα την ανέκαθεν σύμμαχό της την Τουρκία τόσο στις διεκδικήσεις της εις βάρος της Ελλάδας όσο και στη Λιβύη.

Εκτός από τις παραπάνω τοποθετήσεις μας, οι βασικοί λόγοι για τους οποίους δεν συμφωνούμε θεωρώντας πως στο σχέδιο νόμου υπάρχει μια αποικιοκρατική λογική είναι η εξής: Πρώτον, στο άρθρο 5 το κράτος μας θα έπρεπε να έχει το δικαίωμα να ελέγχει την προέλευση και τα συμφέροντα του φυσικού αερίου που θα περνάει από τον αγωγό, οπότε να το επιτρέπει ή όχι αν είναι εχθρικής χώρας.

Δεύτερον, στο άρθρο 6 περιορίζεται με απαράδεκτο τρόπο η άσκηση της εθνικής μας κυριαρχίας εντός της ίδιας μας της επικράτειας. Οι υποχρεώσεις μας είναι δυσανάλογες των ωφελειών μας, ενώ δεν υπάρχει πρόβλεψη για το τι θα συμβεί σε περίπτωση πολέμου.

Τρίτον, στο άρθρο 7 δεν συμφωνούμε με το ότι η διαχείριση θα γίνεται από τη Βουλγαρία, ενώ η μόνιμη εγκατάσταση θα είναι στην Ελλάδα. Εκτός αυτού, δεν γίνεται αναφορά στην έκταση της εγκατάστασης και στα συμφέροντα που θα εξυπηρετεί.

Τέταρτον, στο άρθρο 8 ο πόλεμος αναγνωρίζεται ως λόγος ανωτέρας βίας υπέρ των επενδυτών, ενώ το κράτος υποχρεώνεται να άρει την ανωτέρα βία διαφορετικά θα πρέπει να δαπανήσει κεφάλαια για να το κάνει. Έτσι, όμως, δεν λειτουργεί ένα κυ-

ρίαρχο κράτος, αλλά ένας υπηρέτης των επενδυτών.

Πέμπτον, στο άρθρο 9 αναφέρονται ευθύνες, αλλά δεν διαπιστώνεται πουθενά το κέρδος του κράτους από την επένδυση.

Έκτον, στο άρθρο 10 οι διαφορές θα έπρεπε να επιλύονται από τα εθνικά δικαστήρια στη βάση του εγχώριου και του κοινοτικού δικαίου, όχι από ένα διεθνές διαιτητικό όργανο.

Έβδομο και τελευταίο, το άρθρο 11 είναι υπερβολικά δεσμευτικό για καταγγελία σε ό,τι αφορά την ιδιότητα ενός κυρίαρχου κράτους.

Σε σχέση με το καταστατικό στο Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου, το EMGF, με το οποίο δεν είμαστε αντίθετοι, συμμετέχουν η Κύπρος, η Ελλάδα, η Αίγυπτος, το Ισραήλ, η Ιορδανία και η Παλαιστίνη. Εν προκειμένω, δεν έχει προβλεφθεί καμία αμυντική συμφωνία ή και συνδρομή μεταξύ των κρατών-μελών του φόρουμ σε περίπτωση που μια τρίτη χώρα προβεί σε επιθετική ενέργεια κατά των ενεργειακών συμφερόντων ενός από τα κράτη-μέλη.

Η πρότασή μας εδώ ήταν να συμπεριληφθεί ο Λίβανος, μια χώρα με ελληνορθόδοξη κοινότητα που μαστίζεται από αντιπαλότητες και κινδυνεύει σοβαρά από την Τουρκία. Εντούτοις, μετά την αναφορά της μεταφοράς φυσικού αερίου μέσω της Τουρκίας από το Ισραήλ και την πρόταση συμμετοχής της στο φόρουμ, όπως θα καταθέσουμε στα Πρακτικά, έχουμε πολύ σοβαρές επιφυλάξεις. Όπως επίσης με IGB, θεωρούμε πως δίνουμε τα πάντα στους Αμερικανούς όπως και στους Γερμανούς, χωρίς κανένα αντάλλαγμα. Επομένως, και στα δύο θα ψηφίσουμε παρόν.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Βιλιάρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Καραθανασόπουλος ο οποίος θα μιλήσει με δύο ιδιότητες, και ως εισηγητής και ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Αρα θα του βάλω εξαρχής τον διπλάσιο χρόνο.

Αν χρειαστείτε και λίγο παραπάνω, θα σας δώσω, κύριε Καραθανασόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Επιτρέψτε μου κατ' αρχάς να καταγγείλουμε τη νέα απαράδεκτη ενέργεια, την απόφαση δηλαδή της Ελληνικής Αστυνομίας, να απαγορεύσει τις συναθροίσεις μέχρι την 1^η Φλεβάρη. Πρόκειται για μια απόφαση η οποία επιβεβαιώνει την κλιμάκωση του αυταρχισμού και της καταστολής από μεριάς της Κυβέρνησης. Είναι πρόσχημα η πανδημία για την Κυβέρνηση. Η απαγόρευση έχει σαφή στόχο.

Γίνεται ενάντια στο νεολαιίστικο, το εργατικό και το λαϊκό κίνημα με στόχο να περάσει διά πυρός και σιδήρου η αντιλαϊκή πολιτική της Κυβέρνησης, να περάσουν τα νέα σχέδια της Κυβέρνησης ενάντια στο δικαίωμα για την εκπαίδευση, για τη μόρφωση της νεολαίας των λαϊκών στρωμάτων, μετατρέποντας το λύκειο σε εξεταστήριο και βάζοντας φραγμούς στην εισαγωγή, αλλά και στην ολοκλήρωση των σπουδών για τους εργαζόμενους φοιτητές, μετατρέποντας τα πανεπιστήμια σε πυρήνα αυταρχισμού και κρατικής τρομοκρατίας μέσα από την ίδρυση της πανεπιστημιακής Αστυνομίας.

Γι' αυτό άλλωστε η Κυβέρνηση έναν χρόνο τώρα κρατά κλειστά επιδεικτικά τα πανεπιστήμια, γιατί δεν θέλει τους φοιτητές στα πανεπιστήμια για να μπορέσει να περάσει τα μέτρα ενάντια στους φοιτητές. Είναι βαθύτατα γελασμένη η Κυβέρνηση ότι με αυτόν τον τρόπο έχει λυμένα τα χέρια της για να κάνει ό,τι θέλει και να ψηφίσει ό,τι θέλει.

Αυτή η απαράδεκτη απόφαση της Ελληνικής Αστυνομίας για απαγόρευση των συναθροίσεων θα γίνει κουρελόχαρτο και θα την κάνουν κουρελόχαρτο οι ίδιοι νεολαίοι και οι εργαζόμενοι, οι φοιτητές. Τα συλλαλητήρια που έχουν εξαγγελθεί για την 28^η Ιανουαρίου θα δείξουν την αποφασιστικότητα της νέας γενιάς και των εκπαιδευτικών.

Εμείς καλούμε την Κυβέρνηση τώρα να πάρει πίσω την απαράδεκτη αυτή απόφαση της Ελληνικής Αστυνομίας, διαφορετικά, της το λέμε καθαρά: Σπέρνει ανέμους και θα θερίσει θύελλες.

Έρχομαι στο νομοσχέδιο το οποίο συζητάμε τώρα για την κύρωση των δύο συμβάσεων. Οι δύο συμβάσεις, και για τον IGB και για το ενεργειακό φόρουμ για το φυσικό αέριο της νοτιοανατολικής Μεσογείου, αποτελούν κομμάτι ενός παζλ που εντάσσεται στη μεγάλη εικόνα. Η μεγάλη αυτή εικόνα στην ανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια χαρακτηρίζεται από τους οξυτάτους ανταγωνισμούς με διαφοροποιήσεις, από τη μια μεριά των Αμερικανών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενάντια στη Ρωσία για τις πηγές ενέργειας που θα αξιοποιηθούν για τους ενεργειακούς δρόμους και ενάντια στην Κίνα για τους εμπορικούς δρόμους.

Η Ελλάδα έχει επιλέξει στρατόπεδο και από τη σημερινή, αλλά πολύ περισσότερο από την προηγούμενη κυβέρνηση, να αποτελέσει τον σημειοφόρο των αμερικανονατοϊκών ιμπεριαλιστικών σχεδίων στην περιοχή.

Είναι μια απόφαση η οποία συνδέεται με τη στρατηγική επιλογή για γεωστρατηγική αναβάθμιση της χώρας μας, δηλαδή για τη συμμετοχή της αστικής τάξης της χώρας μας στο πλιάτσικο που θα γίνει ενάντια στους λαούς της περιοχής για να αποκτήσουν και οι ελληνικές επιχειρήσεις ένα κομμάτι από την πίτα, μια επιλογή που οξύνει ακόμα περισσότερο τον ανταγωνισμό με την Τουρκία, η επιθετικότητα της οποίας κλιμακώνεται.

Αμφισβητεί κυριαρχικά δικαιώματα και σύνορα και όπως δείχνουν και οι συζητήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη, δρομολογείται ο συμβιβασμός, δηλαδή η συνδιαχείριση των ενεργειακών αποθεμάτων των Αιγαίων, αλλά και της ανατολικής Μεσογείου κάτω από τις φτερούγες των Αμερικανών και του NATO.

Αυτή άλλωστε είναι η επιλογή που έχει μετατρέψει τη χώρα μας σε μία απέραντη αμερικανονατοϊκή βάση, όπου υπάρχουν τα εξοπλιστικά προγράμματα και το κυνήγι τους, όπου παραχωρούνται οι υποδομές στους Αμερικάνους, τα λιμάνια και τα ναυπηγεία. Με τον IGB, αλλά και με τα άλλα πέντε μεγάλα ενεργειακά έργα που γίνονται στη βόρεια Ελλάδα αυτή τη στιγμή, η αστική τάξη της χώρας μας επιδιώκει να μετατρέψει την περιοχή σε ενεργειακό κόμβο στα Βαλκάνια.

Και τα πέντε αυτά σχέδια -όχι τυχαία- είναι αμερικανονατοϊκής έμπνευσης και ο TAP και ο διασυνδεδετήριος αγωγός φυσικού αερίου με τη Βόρεια Μακεδονία και η αναβάθμιση του αγωγού πετρελαίου με τη Βόρεια Μακεδονία και ο IGB, αλλά και οι πλωτές εγκαταστάσεις υδροποιημένου φυσικού αερίου στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, οι οποίες θα τροφοδοτήσουν με υδροποιημένο φυσικό αέριο τον IGB και ουσιαστικά τον βόρειο ανατολικό άξονα. Πρόκειται για υδροποιημένο φυσικό αέριο το οποίο βεβαίως μπορεί να είναι από τις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και από την ανατολική Μεσόγειο.

Ο στόχος είναι καθαρός. Είναι η ενεργειακή απομόνωση της Ρωσίας και βεβαίως και η στρατιωτική περικύκλωση της Ρωσίας, αλλά και στην ανατολική Μεσόγειο προωθεί τους αμερικάνικους σχεδιασμούς. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η δημιουργία του φόρουμ, το οποίο άλλωστε είναι και αμερικάνικης έμπνευσης.

Ο στόχος αυτού του φόρουμ είναι ακριβώς να εναιοποιηθεί την αγορά φυσικού αερίου, την εξόρυξη, την προμήθεια, αλλά και τη μεταφορά του φυσικού αερίου. Σ' αυτό συμμετέχουν επτά χώρες- μέλη ιδρυτικά και ήδη τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα ως παρατηρητές, ενώ, με βάση δημοσιεύματα, και η Γαλλία ζήτησε να γίνει μόνιμο μέλος, αλλά και οι ΗΠΑ θέλουν να συμμετέχουν ως παρατηρητές για να μπορούν να ελέγχουν απευθείας το φόρουμ αυτό. Στόχος βεβαίως αυτού του φόρουμ, αλλά και των έργων που συντελούνται στη νοτιοανατολική Μεσόγειο, είναι η απομόνωση ενεργειακά του Ιράν.

Ποιον εξυπηρετούν, λοιπόν, αυτές οι δύο συμβάσεις; Είναι φανερό ότι εξυπηρετούν τους ενεργειακούς σχεδιασμούς των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής στην περιοχή μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξυπηρετούν τα συμφέροντα των πολυεθνικών εξόρυξης, εκμετάλλευσης, εμπορίας, αλλά και μεταφοράς του φυσικού αερίου.

Ισχυρίζεται η Κυβέρνηση, αλλά και ο ΣΥΡΙΖΑ ότι αποτελούν έργα ασφάλειας και ειρήνης για την περιοχή. Επί της ουσίας τι λέμε δηλαδή; Ότι βάλαμε «τον λύκο να φυλάει τα πρόβατα», μετατρέποντας τους ιμπεριαλιστές σε παράγοντα ειρήνης της περιοχής, όταν είναι γνωστό ότι οι ιμπεριαλιστές, οι Αμερικάνοι, το NATO και η Ευρωπαϊκή Ένωση επεμβαίνουν στρατιωτικά στην

περιοχή. Προσπαθούν να αλλάξουν τα σύνορα. Προσπαθούν ακριβώς να μοιράσουν και να ξαναμοιράσουν τις αγορές και τους δρόμους μεταφορών.

Από αυτή την άποψη είναι μια επικίνδυνη αντίληψη αυτή. Είναι σε βάρος της ασφάλειας της χώρας μας και της στρατιωτικής ασφάλειας. Άλλωστε οι ίδιοι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι αυτόν των στρατιωτικών επιθετικών ενεργειών των Αμερικανών και του NATO, δηλαδή και οι Ρώσοι αλλά και οι Ιρανοί, έχουν δηλώσει ότι θα ανταπαντήσουν και η Ελλάδα αποτελεί μαγνήτη τέτοιων αντιποίνων.

Βεβαίως και δεν εξυπηρετούν και την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας μας, από τη στιγμή που έχετε συμφωνήσει από κοινού να προχωρήσει άμεσα η απολιγνιτοποίηση και στη θέση του λιγνίτη να φέρετε ως καύσιμο ασφάλειας του συστήματος ένα εισαγόμενο καύσιμο ορυκτό, για την ευστάθειά τους, δηλαδή το φυσικό αέριο. Και μάλιστα οι πηγές προμήθειας μειώνονται. Επί της ουσίας δηλαδή, αντί να υπάρχει διαφοροποίηση των πηγών υπάρχει μονομέρεια στις πηγές προμήθειας του φυσικού αερίου, μετατρέποντας ακόμη πιο ευάλωτη τη χώρα μας σ' αυτούς τους σχεδιασμούς και στις διάφορες απειλές.

Και τέλος, δεν πρόκειται μ' αυτή την επιλογή να ικανοποιηθούν και να καλυφθούν οι ενεργειακές ανάγκες του λαού μας. Είναι γνωστό ότι η ενεργειακή φτώχεια μαστίζει ευρύτερα τα λαϊκά στρώματα. Αυτό θα μεγαλώσει ακόμη περισσότερο το φαινόμενο, μια και θα έχουμε να κάνουμε με ένα ακόμη πιο πανάκριβο ρεύμα και ενέργεια και μάλιστα σε μια περιοχή -και αυτή είναι η μεγάλη αντίφαση- όπως είναι η χώρα μας, όπου υπάρχουν ανεξάντλητες πηγές ενέργειας και ορυκτές και ανανεώσιμες ανεξάντλητες πηγές ενέργειας, όπου υπάρχει τεχνολογία και που θα μπορούσε να ήταν πολύ φτηνή η ενέργεια για τον λαό, αλλά και για τις παραγωγικές ανάγκες της χώρας μας. Όμως αυτό δεν το επιτρέπει το κυνήγι του κέρδους και η λογική της εμπορευματοποίησης όλο και περισσότερο της ενέργειας.

Από αυτή την άποψη, κύριε Πρόεδρε, είναι φανερό ότι το ΚΚΕ θα καταψηφίσει και τις δύο συμβάσεις.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Τον λόγο έχει τώρα ειδικός αγορητής του Κινήματος Αλλαγής, ο κ. Γιώργος Αρβανιτίδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Για πρώτη φορά, αν και είμαι συνεπής, θα ζητήσω ανοχή χρόνου.

Θέλω να σχολιάσω, κύριε Υπουργέ, τη χθεσινή επίσκεψη του Πρωθυπουργού στο Υπουργείο Ενέργειας και τη δήλωσή του ότι αισθάνεται ιδιαίτερα χαρούμενος γιατί ξεπεράσαμε τον στόχο στην ηλεκτροκίνηση και την αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Εμείς βγάλαμε μια ανακοίνωση. Υπήρξε βέβαια μια απάντηση από τη Νέα Δημοκρατία σε εμάς από τον πρώην Γενικό Γραμματέα Εμπορίου και Καταναλωτή.

Να σχολιάσω ότι ο μόνος στόχος που πετύχατε τελικά στους οικονομικούς στόχους που έχετε θέσει ως Κυβέρνηση, είτε για τα ελλείμματα είτε για το ΑΕΠ ή για την ύφεση και πόση θα είναι, είναι τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Το σχολίο μας, λοιπόν, ήταν ότι δεν ξέρουμε γιατί ήταν τόσο πολύ χαρούμενος ο Πρωθυπουργός. Ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα που καταναλώνουν όχι πράσινη ενέργεια, αλλά ενέργεια. Επειδή δεν έχουμε τελειώσει διασυνδέσεις, δεν έχουμε προχωρήσει τη διεισδυση των ΑΠΕ, δεν είναι πράσινο ρεύμα. Δεν νομίζω ότι είναι ο μεγάλος στόχος αυτός.

Οι πόροι που χρηματοδοτούν την αγορά των ηλεκτρικών αυτοκινήτων προέρχονται από το Πράσινο Ταμείο, που μόλις πρόσφατα περικόπησε από το 6% στο 1% από τους κατοίκους της δυτικής Μακεδονίας, που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη από αυτά. Οι πόροι δεν πάνε σε άμεσα αποτελέσματα για την κυκλική οικονομία, που έχουμε άμεσο αποτέλεσμα και στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα της χώρας ούτε λύνουν ζητήματα υποδομής.

Θα σας πω ότι στα Μάλγαρα και στα Κύμينا -μπορεί να μην τα ξέρετε, είναι επτά, οκτώ χιλιάδες κάτοικοι στο Δήμο Δέλτα- πίνουν ακόμα νερό με μαγγάνιο. Έχουν ετοιμάσει τη μελέτη, την πήγαν στην περιφέρεια, δεν πέρασε στο ΕΣΠΑ. Δεν μπορούμε να λύσουμε αυτά τα προβλήματα και έχουμε το μεγάλο στόχο να πάρουμε ηλεκτρικά αυτοκίνητα, για να στηρίξουμε τις βιομηχανίες της Ευρώπης τώρα, άμεσα;

Και εγώ δεν λέω να μην έχουμε ηλεκτροκίνηση. Γιατί ως παράδειγμα του πού πάμε, έχει αξία, αλλά ως αποτέλεσμα και ανάγκη να λυθούν προβλήματα άμεσα, νομίζω ότι δεν πρέπει να χαιρόμαστε τόσο στο Υπουργείο.

Να έρθω τώρα στις δύο συμβάσεις. Συζητάμε σήμερα τη συμφωνία για τον αγωγό του IGB μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας και για τον καταστατικό φόρουμ για το φυσικό αέριο στην ανατολική Μεσόγειο. Και βέβαια τα κείμενα των συμβάσεων με την κύρωσή τους θα υπερισχύουν κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου, σύμφωνα με το Σύνταγμά μας.

Όπως ανέφερα και στην επιτροπή, είμαστε θετικοί και στα δύο μέρη του παρόντος νομοσχεδίου. Οι κυβερνήσεις που προηγήθηκαν και οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ συνέβαλαν ιδιαίτερα στο να βρεθούμε σήμερα εδώ. Όμως δεν μπορώ να μην επισημάνω, όπως σας είπα στην επιτροπή, τις σημαντικές καθυστερήσεις, κυρίως του IGB, αλλά και τα νέα δεδομένα -και αυτό είναι το πιο σημαντικό- που διαμορφώνονται στην περιοχή και συνολικότερα στο περιβάλλον στο οποίο δρούμε. Και αναφέρομαι τόσο στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το «Green Deal» και το φυσικό αέριο όσο και στην πανδημία του κορωνοϊού και τις τουρκικές αξιώσεις.

Είναι γεγονός ότι ο ενεργειακός χάρτης της περιοχής μας επενασχεδιάζεται και οι εξελίξεις «τρέχουν». Έτσι, λοιπόν, απαιτείται να αναπροσαρμόζουμε διαρκώς τις προτεραιότητές μας και να επωφελομαστε από τις ευκαιρίες.

Η Ελλάδα τα τελευταία δέκα χρόνια προσπαθεί να αξιοποιήσει τη γεωπολιτική της θέση στον μεταβαλλόμενο γεωπολιτικό χάρτη, με τελικό στόχο να αποτελέσει τον διακομιστικό ενεργειακό κόμβο από ανατολή προς δύση και από νότο σε βορρά. Γι' αυτό και χρειαζόμαστε την ενίσχυση των ενεργειακών διασυνδέσεων με τα γειτονικά μας κράτη.

Βασικός, όμως, στόχος αυτής της ενεργειακής εθνικής πολιτικής πρέπει να είναι η μεγιστοποίηση της ενεργειακής ασφάλειας, οι πολλαπλές εναλλακτικές πηγές όδευσης με ανταγωνιστικές τιμές και η μείωση του ενεργειακού κόστους.

Έτσι, λοιπόν, χρειάζεται η ενίσχυση των απαιτούμενων ενεργειακών υποδομών και δικτύων, των διασυνδέσεων με τις γειτονικές χώρες και την αποθήκευση ενέργειας.

Τόσο ο TAP, που ολοκληρώθηκε, όσο και ο κάθετος διάδρομος προς βορρά είναι έργα του IGB, με το δίδυμο του έργου, τον FSRU, στην Αλεξανδρούπολη να αποτελούν πρωτοβουλίες, όπως είπα, των προηγούμενων ετών και έχει ανάγκη η χώρα να μπουν εξαιρετικά γρήγορα σε πλήρη λειτουργία.

Σήμερα, ο ενεργειακός σχεδιασμός της χώρας πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις παγκόσμιες μελέτες -κι αυτό είναι η θέση μας- που προβλέπουν ότι το φυσικό αέριο θα διαδραματίσει τον ρόλο του καυσίμου «γέφυρα» στην ενεργειακή μετάβαση.

Οι διεθνείς αγωγοί του φυσικού αερίου, ο EastMed και ο IGB, αλλά και οι σταθμοί υδροποιημένου φυσικού αερίου καταλαβαίνουμε όλοι πόσο ιδιαίτερη σημασία έχουν για τη χώρα.

Παράλληλα, αυτοί οι αγωγοί μελλοντικά μπορούν να μεταφέρουν αέρια παραγόμενα από ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια, όπως το υδρογόνο, και έτσι, λοιπόν, να αποτελέσουν κομμάτι του συνολικού συστήματος παραγωγής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας με μηδενικές εκπομπές CO₂.

Με αυτές τις επιστημονικές, λοιπόν, έρχομαι στην ουσία αυτό που συζητάμε.

Σε σχέση με τον IGB, υπάρχουν καθυστερήσεις και αυτό είναι το μεγάλο ζήτημα το οποίο μας απασχολεί και αυξάνει τις ευθύνες του Υπουργείου και της Κυβέρνησης να «τρέξει».

Η Βουλγαρία έχει κυρώσει τη σύμβαση από τον Ιούλιο του 2020. Εμείς, παρ' όλες τις δηλώσεις του κ. Σταθάκη στις αρχές του 2020, ότι θα είναι έτοιμος ο IGB, παρ' όλο που την περασμένη Πέμπτη ο Υπουργός ανέφερε ότι θα ολοκληρωθεί σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα, αντιλαμβάνεστε, κυρίες και κύριοι, ότι μιλάμε ήδη για καθυστέρηση δύο χρόνων.

Ανέφερα όλα αυτά για να δείξουν πόσο ιδιαίτερα σημαντικό είναι το timing της περιόδου τη οποία περνάμε. Ο IGB είναι μια κρίσιμη ψηφίδα σε ολόκληρο το ενεργειακό παζλ στη βόρειο Ελλάδα, αν η χώρα επιθυμεί να γίνει ενεργειακό HUB. Βέβαια, όλες αυτές οι ενέργειες του IGB επηρεάζουν και τον FSRU της Αλεξανδρούπολης.

Βεβαίως, αυτά όλα συνδέονται με το τι θα γίνει στη ΔΕΠΑ, στη «ΔΕΠΑ ΔΙΕΘΝΩΝ», την ιδιωτικοποίηση.

Ελπίζω όλα αυτά να μην ακυρώσουν την εξέλιξη του έργου και να το πάνε ιδιαίτερα πίσω, μια και το timing είναι ιδιαίτερα σημαντικό, ιδίως η Ευρώπη, με την απόφασή της να γίνει κλιματικά ουδέτερη μέχρι το 2050, αφήνει πίσω πια τη χρηματοδότηση έργων φυσικού αερίου και την ανάπτυξη δικτύων του. Υπάρχουν κίνδυνοι τέτοιες υποδομές να μην προλάβουν καν να προσθέσουν τα πάγιά τους.

Η Ελλάδα εξαρτάται σχεδόν 100%, σύμφωνα με τις επιλογές, από εισαγόμενο φυσικό αέριο. Αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει αυτό για τη σχέση της Ρωσίας με τους αγωγούς της Ουκρανίας και της Ρουμανίας, τον αγωγό της Τουρκίας.

Εδώ υπάρχει το μεγάλο ζήτημα πόσο γρήγορα και ποιες είναι οι συμβάσεις τις οποίες η χώρα θα υπογράψει, προκειμένου να εξασφαλίσει την ενεργειακή της επάρκεια και την ενεργειακή της ασφάλεια.

Σχετικά με το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου και την έγκριση του καταστατικού του φόρουμ για το φυσικό αέριο, κύριε Υπουργέ, σας κατέθεσα την πρόταση και πρέπει να τη λάβετε ιδιαίτερα υπ' όψιν σας, όσον αφορά την ελληνική πρόταση η οποία οφείλει να μπει στο «τραπέζι», ώστε να μετατραπεί σε ενεργειακό φόρουμ το καταστατικό του φόρουμ για το φυσικό αέριο. Είναι ένας μεγάλος στόχος τον οποίο θα μπορούσατε να βάλετε να περιλαμβάνει γενικότερα τη στενότερη ενεργειακή συνεργασία των χωρών της ανατολικής Μεσογείου.

Σας καταθέτω αυτή την πρόταση, γιατί ο χρόνος των τεχνολογικών και ενεργειακών εξελίξεων «τρέχει» πιο γρήγορα από τις πολιτικές εξελίξεις. Γνωρίζετε ότι οι ηλεκτρικές διασυνδέσεις στην ανατολική Μεσόγειο θα μας απασχολήσουν στο προσεχές διάστημα ολόένα και πιο συχνά, τα πλατώ αιώλικα, οι άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, παρά το φυσικό αέριο. Είναι μπροστά μας και είναι ζητήματα που πρέπει και μπορεί αυτό το φόρουμ να αντιμετωπίσει.

Βέβαια, να σχολιάσουμε λίγο και τη χθεσινή δήλωση και το «άνοιγμα» του Ισραηλινού Υπουργού Ενέργειας προς τον Τούρκο ομόλογό του. Γνωρίζετε ότι ο κ. Steinitz, αναφερόμενος στις δύσκολες σχέσεις των δύο χωρών το προηγούμενο διάστημα, είπε ότι «τώρα είμαστε έτοιμοι να δώσουμε μια δεύτερη ευκαιρία στην Τουρκία» και ότι θα είναι χαρούμενος να δει την Τουρκία να συμμετέχει στο φόρουμ φυσικού αερίου της ανατολικής Μεσογείου.

Πρέπει να τοποθετηθείτε στο κάλεσμα αυτό, κύριε Υπουργέ. Βεβαίως και πρέπει να συμμετέχει η Τουρκία, αλλά πρέπει διαρκώς να τονίζουμε τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτής της συμμετοχής, που δεν είναι άλλες από τη ρητή αποδοχή του Δικαίου της Θάλασσας και των λοιπών κανόνων του Διεθνούς Δικαίου.

Ειδικά για τον EastMed, η θέση η δική μας βάζει τρεις πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την ομαλή υλοποίησή του:

Πρώτον, να λειτουργήσει ως μέσο συνεργασίας, ειρήνης, ενότητας και ανάπτυξης των χωρών της ανατολικής Μεσογείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα ενταχθούν στη συμφωνία.

Δεύτερον, οι χώρες που υπογράφουν τη συμφωνία στήριξης του EastMed θα πρέπει να δεσμευτούν πολιτικά και μακροχρόνια ότι αυτός ο αγωγός θα είναι βασική τους επιλογή για την όδευση προς την Ευρώπη των νέων κοιτασμάτων φυσικού αερίου.

Τρίτον, πρέπει να διασφαλιστεί η χρηματοδότηση του έργου από ευρωπαϊκούς πόρους και η δέσμευση μεγάλων καταναλωτών για αγορά ποσοτήτων φυσικού αερίου, προκειμένου να κάνουν τον EastMed, την επένδυση αυτή, δυνατή να υλοποιηθεί.

Σχετικά με την πιθανή αποχώρηση της Repsol από τις έρευνες υδρογονανθράκων ισχύουν αυτές οι πληροφορίες, δηλαδή η αποχώρηση των Ισπανών από τα τρία οικόπεδα που συμμετέχουν μαζί με τα ΕΛΠΕ στο Ιόνιο;

Τέλος, κύριε Υπουργέ, πριν από δυο - τρεις μέρες είχαμε το σημαντικό ατύχημα στο υπό κατασκευή πυρηνικό εργοστάσιο στο Ακούγιου της Τουρκίας. Από αυτό εδώ το βήμα σας λέω ότι η χώρα πρέπει να οδηγήσει την Ευρώπη και το αρμόδιο ευρωπαϊκό όργανο στο να εξετάσει τους όρους της λειτουργίας αυτού του σταθμού. Το 2023 θα λειτουργήσει το Ακούγιου. Κάτω από ποιον έλεγχο, με ποιες συνθήκες; Θεωρώ ότι είναι ιδιαίτερα ση-

μαντικό θέμα που πρέπει να τεθεί σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Κλείνω εδώ, εξαιτίας του χρόνου τον οποίο διαθέτω. Είναι θέματα που θα μας απασχολήσουν στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Σας ευχαριστώ πολύ και ευχαριστώ για την ανοχή, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κύριε Φάμελλε, θα περιμένετε να μιλήσει ο κ. Αρσένης και μετά εσείς.

Κύριε Αρσένη, έχετε τον λόγο.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, Βουλευτριά και Βουλευτές, την ώρα που έμπαινε στις επιτροπές η σύμβαση αυτή για τον αγωγό -συγκεκριμένα λίγες ώρες πριν- στην Αμερική «αποκαθλωνόταν» ο Τραμπ με την κατάργηση του αγωγού Keystone. Ήταν από τις πρώτες αποφάσεις του νέου Προέδρου, ακριβώς γιατί αυτό συμβόλιζε την «αποκαθίλωση» του «Τραμπισμού».

Δεν διαφέρει πολύ ο αγωγός Keystone απ' αυτό που κάνουμε εμείς. Είναι ένας αγωγός, που σε μεγαλύτερες οικονομίες, με πολύ μεγαλύτερο αποτέλεσμα, θα συνέδεε τα δίκτυα αερίου και πετρελαίου των δύο χωρών, Αμερικής και Καναδά. Και τον κατήργησαν με μια υπογραφή.

Ο λόγος ήταν ο περιβαλλοντικός κίνδυνος και η κακής ποιότητας περιβαλλοντικές μελέτες. Περνούσε, όπως και ο IGB, μέσα από προστατευόμενες περιοχές. Βέβαια, ο βασικός λόγος είναι η κλιματική αλλαγή. Γιατί μετά τον «Τραμπισμό», ο κόσμος επιστρέφει στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. «Τραμπισμός», επειδή θα το ξεχάσουμε σύντομα, σημαίνει να κάνεις εξορύξεις πετρελαίου και υδρογονανθράκων, ενώ ο κόσμος μας καίγεται από την εξόρυξη και την καύση τους. Να κάνεις αγωγούς μέσα σε προστατευόμενες περιοχές, όταν απ' αυτές εξαρτάται αν θα καταφέρουμε να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση. Να δίνεις άδειες εξορύξεων εκεί που δεν υπήρχαν.

Για όλο τον υπόλοιπο κόσμο, ο οποίος, όπως και εμείς, αντιμετωπίζει την πανδημία, με το που θα τελειώσει η πανδημία θα υπάρχει ένα ουσιαστικό ζήτημα, μια απειλή για την ανθρωπότητα, πέρα απ' την οικονομική κρίση που ακολουθεί: Η κλιματική κρίση.

Όμως, εσείς -και όταν λέω «εσείς», μιλάω για την Κυβέρνησή σας και τις προηγούμενες- με μία οπισθοδρομική παρέα γειτόνων, ανακαλύπτετε ξαφνικά το «μαύρο χρυσό», τώρα, εν μέσω της κλιμάκωσης της κλιματικής αλλαγής.

Δεν είστε μόνοι. Το έκανε και ο Τραμπ. Μένετε, όμως, μόνοι. Μένετε μόνοι και από τις πετρελαϊκές εταιρείες, που ήταν οι εταίροι σας. Ακούγεται ότι η Repsol αποχωρεί από τα τρία οικόπεδα, που ήταν εμβληματικά για εσάς, του Ιονίου, της Ηπείρου και της Αιτωλοακαρνανίας. Το βέβαιο είναι ότι η Repsol αποχωρεί από πολλές επενδύσεις της και στρέφεται στην ανανεώσιμη ενέργεια, γιατί καταλαβαίνει ότι μετά τον Τραμπ το παραμύθι των υδρογονανθράκων τελειώνει. Η άρνηση της κλιματικής κρίσης τελειώνει. Ο κόσμος επανέρχεται σε επαφή με την πραγματικότητα.

Όμως, η οπισθοδρόμηση στην Ευρώπη και παγκοσμίως, βάζει ένα τελευταίο ανάχωμα στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και στην κατάργηση των υδρογονανθράκων, το φυσικό αέριο. Μελλοθάνατες τεχνολογίες, εταιρείες, αγωγοί και projects είναι όλα αυτά. Να σας θυμίσω ότι στην Αλμπέρτα μετά την ανακοίνωση για την κατάργηση του αγωγού Keystone, ανακοίνωσαν ότι για να μειώσουν τη ζημιά τους θα πωλήσουν το μέταλλο του αγωγού ως scrap. Αυτές είναι οι επιπτώσεις.

Ας δούμε, όμως, πώς ξετυλίγεται και το πουλόβερ του φυσικού αερίου. Μέσα σε μόλις δύο χρόνια ήδη δώδεκα πολιτείες της Αμερικής απαγόρευσαν τη χρήση του φυσικού αερίου για θέρμανση σε νέα κτήρια. Στο Ηνωμένο Βασίλειο από το 2025. Όσον αφορά την αυτοκίνηση: Ο Καναδάς από το 2040, το Κεμπέκ, η πολιτεία αυτή του Καναδά, από το 2035. Και καλεί τη νέα πολιτική ηγεσία της Αμερικής ο Πρόεδρος του Καναδά, να κάνει κοινή νομοθεσία για την απαγόρευση στη Βόρεια Αμερική της χρήσης του αερίου στα αυτοκίνητα. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η απαγόρευση στα αυτοκίνητα είναι από το 2030...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα μία πολύ μικρή ανοχή, κύριε Πρόεδρε, ολοκληρώσω.

...στην Ινδία το 2030, στον Καναδά, όπως είπαμε, το 2040, στην Αυστρία το 2027. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη συζητηθεί. Δέκα χώρες το υποστήριξαν. Δεν πέρασε προς το παρόν, αλλά θα επανέλθει.

Αυτά που συζητάμε -και θα τύχουν και διακομματικής συναίνεσης φοβάμαι- αυτή τη στιγμή σε αυτή τη Βουλή, είναι οι «δεινόσαυροι» της τεχνολογίας, είναι σαν να επιδοτείτε εργοστάσια παραγωγής φαξ. Μόνο που αυτά δεν θα κατέστρεφαν τη χώρα μας.

Όσο για το γεωπολιτικό παραμύθι, πείτε μας ένα παράδειγμα που αυτοί οι αγωγοί ωφέλησαν τη χώρα. Πείτε μας, πραγματικά, ποια χώρα στον κόσμο πιστεύει αξιόπιστα ότι η Κυβέρνησή σας ή άλλες κυβερνήσεις, που έχουν δεθεί πισθάγκωνα με συμφωνίες, όπως αυτή που επικυρώνουμε, θα κόψουν ποτέ την παροχή του αερίου προς τις άλλες περιοχές, άρα θα είναι κίνδυνος και άρα θα είναι μετρήσιμοι και υπολογίσιμοι.

Η κούρσα των υδρογονανθράκων, στην οποία έχουμε μπει τα τελευταία χρόνια, δεν ωφελεί πουθενά την Ελλάδα. Αυξάνει τις εντάσεις με την Τουρκία, μια άλλη παλαιολιθική πολιτική χώρα, η οποία και αυτή θέλει υδρογονανθρακες και είναι διατεθειμένη να κάνει και πόλεμο μαζί μας αν χρειαστεί.

Ο μονόφθαλμος στη γειτονιά μας πραγματικά ως οδηγεί, γιατί φαίνεται να ζούμε σε μια μικρή γειτονιά του κόσμου που κατ' εξαίρεση είναι τυφλή απέναντι στην κλιματική κρίση.

Σας καλώ και καλώ το Σώμα να επανέλθει στην πραγματικότητα, να καταλάβει ότι ο «Τραμπισμός» τελείωσε και ότι η κλιματική κρίση είναι μια πραγματικότητα, την οποία την αντιμετωπίζουμε όχι με αγωγούς, αλλά με στροφή στο ενεργειακό μας μείγμα, με στροφή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με σχέδιο, με χωροταξία, όχι άναρχα, με σεβασμό στα φυσικά μας οικοσυστήματα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Τον λόγο θα πάρει τώρα ο γενικός εισηγητής από το ΣΥΡΙΖΑ, ο συνάδελφος κ. Σωκράτης Φάμελλος.

Ορίστε, κύριε Φάμελλε, έχετε τον λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριε Υπουργέ, σφείλω να ξεκινήσω από μία δήλωση για τη σημερινή ανακοίνωση απαγόρευσης των συγκεντρώσεων εκ μέρους της Κυβέρνησης. Πρόκειται για μια ακόμα αντιδημοκρατική επιλογή μακριά από τους κανόνες της επιστήμης. Είναι ξεκάθαρο ότι ήδη οι επιστήμονες της επιδημιολογίας διαφώνησαν με την εισήγηση αυτή και με την επιλογή αυτή.

Κύριε Πρόεδρε, δυστυχώς είναι μια μεθόδευση, μια ξεκάθαρη μεθόδευση, η οποία έχει στόχο μόνο και μόνο τον περιορισμό της λειτουργίας, αν θέλετε, της δημοκρατίας, που είναι να αντιδράσει κάποιος και να κάνει κριτική στα μέτρα της Κυβέρνησης. Και δεν είναι μόνο η αναξιοπιστία που δημιουργείται σχετικά με την πανδημία, γιατί δημιουργείται έντονη στον κόσμο. Πείτε μου ποια είναι η διαφορά με αυτά που έγιναν, παραδείγματος χάριν, το Σάββατο και με αυτά που μπορεί να γίνουν σε μία συγκέντρωση. Πού προκύπτει ο κίνδυνος, δηλαδή, του συγχρωτισμού;

Το βασικό είναι ότι έχουμε μία κυβέρνηση, η οποία βάζει στόχο τη δημοκρατία. Αυτό είναι πολύ σοβαρό και το καταθέτουμε με όλη τη σοβαρότητά του μέσα στο Κοινοβούλιο.

Κύριε Πρόεδρε, για το θέμα της σημερινής συζήτησης αναφερόμαστε στις επιτροπές. Ο διασυνδεδετήριος αγωγός, ο IGB, Ελλάδας - Βουλγαρίας και το φόρουμ φυσικού αερίου είναι πρωτοβουλίες που ωρίμασαν ή ξεκίνησαν κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ και εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο μιας προσπάθειας, η οποία πέτυχε κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, να γίνει η Ελλάδα εμπορικός και ενεργειακός διαμετακομιστικός κόμβος στην ευρύτερη περιοχή. Η σύνδεση των ηγετών της Μεσογείου, η συνεργασία των ηγετών στα Βαλκάνια, η Συμφωνία των Πρεσπών, η τριμερής στην ανατολική Μεσόγειο, η συμμετοχή στο «Δρόμο του Μεταξίου» είναι πρωτοβουλίες που συνέβαλαν σε αυτή την κατεύθυνση, γιατί υπηρέτούσαν μια δομημένη στρατηγική.

Το ίδιο γίνονταν και με την ενέργεια, μιας και η ενεργειακή πολιτική στόχευε και στην ασφάλεια εφοδιασμού και στη διασφά-

λιση ανταγωνιστικών τιμών και στην πληθώρα, αν θέλετε, των πηγών και των οδύσεων, αλλά και στην ενίσχυση του γεωπολιτικού ρόλου της χώρας μας. Έτσι, ο EastMed, ο IGB, ο TAP, ο FSRU της Αλεξανδρούπολης είναι έργα σε αυτή τη στρατηγική.

Πρέπει να ομολογήσω και να σημειώσω, ότι παρ' ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, σε μνημονιακό περιβάλλον, ενίσχυσε το ρόλο της πολιτείας και του δημοσίου σε τέτοια κομβικά έργα, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κάνει ακριβώς το αντίθετο. Ιδιωτικοποιεί κρίσιμες υποδομές και τον FSRU της Αλεξανδρούπολης, την πύλη, δηλαδή, εισόδου ενέργειας και το δίκτυο αερίου σε όλη την Ελλάδα, κάτι που είναι επιζήμιο και για τη δημόσια περιουσία, αλλά και για το εθνικό συμφέρον.

Όμως, δεν θα μείνω σε αυτό, αν και είναι πάρα πολύ κρίσιμο, διότι εντοπίσαμε στη συζήτηση των επιτροπών κάτι πολύ πιο σημαντικό και πολύ πιο επιζήμιο. Εντοπίσαμε ότι απουσιάζει από τα κείμενα που έφερε η Κυβέρνηση, η παράμετρος της κλιματικής κρίσης, της κλιματικής ουδετερότητας, της προσαρμογής, που είναι επίσημη, πλέον, παγκόσμια πολιτική και της Ευρώπης σε αυτή την κατεύθυνση. Όλα αυτά απουσιάζουν με πολύ έντονο χαρακτήρα, κύριε Υπουργέ, από το κείμενο του East Mediterranean Gas Forum. Και, βέβαια, υποτιμούνται οι περιβαλλοντικοί παράμετροι και η ανάγκη αντιμετώπισης περιβαλλοντικών ατυχημάτων.

Η απουσία της στρατηγικής αυτής, της κλιματικής, από τα κείμενα που μας φέρτε και ιδιαίτερα από το κείμενο για το φόρουμ της ανατολικής Μεσογείου, είναι ανησυχητική. Και, μάλιστα, φανταστείτε ότι μιλάμε για ένα κείμενο το οποίο συντάχθηκε στο δεύτερο εξάμηνο του 2020, δηλαδή, πάνω από ένα χρόνο μετά τη δέσμευση του Πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα στο Συμβούλιο Κορυφής για την κλιματική ουδετερότητα. Άρα ανεπίτρεπτο και διπλωματικά και πολιτικά. Και όταν η Ευρώπη έχει συμφωνήσει για το «Green Deal», η Ελλάδα πάει πιο πίσω. Αυτό είναι επικίνδυνο.

Θέλω να σας πω, για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις, ότι, πράγματι, τα έργα αυτά ωρίμασαν σε μία πρότερη περίοδο, πριν το ΕΣΕΚ της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, το Εθνικό Σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, και πριν την ολοκλήρωση στο Κατοβίτσε των συμφωνιών για τη Συμφωνία των Παρισίων, στην Παγκόσμια Σύνοδο του ΟΗΕ που είχα την τιμή και συμμετείχα. Υπήρχε, πράγματι, μια στόχευση για ένα καύσιμο μετάβασης, η οποία, όμως, από το ΕΣΕΚ του 2018 τροποποιήθηκε, μειώνοντας τον συντελεστή παρέμβασης του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας.

Εσείς, όμως, όπως φαίνεται, κάνετε κάτι τελείως διαφορετικό. Δεν φαίνεται μόνο το κείμενο του EMGF. Φαίνεται και γιατί στο ΕΣΕΚ, στο Εθνικό Σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, ενισχύεται ο ρόλος του φυσικού αερίου, διότι κλείνετε τους λιγνίτες όχι για να φέρετε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αλλά για να ιδιωτικοποιήσετε την ηλεκτροπαραγωγή με φυσικό αέριο και με λίγους ολιγάρχες -αυτό είναι λάθος- ενώ η παγκόσμια κοινότητα πηγαίνει σε μια άλλη κατεύθυνση, ενώ ο Πρόεδρος Μπάιντεν επαναφέρει στη συμφωνία της Ηνωμένης Πολιτείας, ενώ ο Κινέζος Πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ στη συνέλευση του ΟΗΕ μιλάει για κλιματική ουδετερότητα -έστω το 2060- ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει τη στροφή στο 55% μείωση αερίων του θερμοκηπίου και αποθαρρύνει ακόμα και σε τρίτες χώρες χρηματοδοτήσεις για έργα υδρογονανθράκων. Και αυτό το κάνει και η ενεργειακή διπλωματία, πλέον, της Ευρώπης. Επίσης, αν θέλετε, δεν περιλαμβάνονται τα έργα φυσικού αερίου ούτε στη διαδικασία δίκαιης μετάβασης. Εσείς, λοιπόν, κάνετε αυτό το σοβαρό πολιτικό, διπλωματικό και περιβαλλοντικό λάθος, ενώ αυτή η αλλαγή στην Ευρώπη περιλαμβάνεται ακόμα και σε συμφωνίες, όπως με την Ιαπωνία και τον Καναδά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δώστε μου λίγο χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

Δεν βλέπω, λοιπόν, αυτή τη δέσμευση στο καταστατικό του EMGF, καμμία αναφορά. Και πρέπει να σας πω ότι αυτό υποτιμά και τα προβλήματα βιωσιμότητας που διαπιστώνουμε ότι και λόγω της πανδημίας υπάρχουν στα έργα υδρογονανθράκων.

Άρα εμείς τι ερχόμαστε να σας πούμε; Έχετε κάνει λάθος στρατηγική, γιατί μάλλον δεν έχετε. Είναι μόνο ένα «πράσινο» πε-

ριτύλιγμα αυτό που μας λέτε για την κλιματική πολιτική. Δεν το βλέπουμε σχεδόν πουθενά. Και από την άλλη μεριά, υποτιμάτε και τις οικονομικές συνθήκες και τα θέματα βιωσιμότητας. Έτσι, όμως, η Ελλάδα μπορεί να μείνει πίσω. Η απουσία αυτής της προοπτικής και η ανυπαρξία άλλων δυνατοτήτων συνεργασίας στο καταστατικό του EMGF δεν μπορεί να μείνει από εμάς, χωρίς σχολιασμό.

Λέμε, λοιπόν, ότι η συνεργασία στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η συνεργασία στο επίπεδο των ηλεκτρικών διασυνδέσεων και σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να εισέλθουν στη διαδικασία των συνεργασιών. Πρέπει να τα βάλετε. Σας το προτείνουμε αυτό. Και αυτό θα επιβεβαιώσει πιθανά μια στροφή και δική σας στα θέματα της περιβαλλοντικής και ενεργειακής πολιτικής.

Εμείς, λοιπόν, έχουμε προτείνει, κύριε Πρόεδρε -και ολοκληρώνω- στα θέματα στρατηγικής μια αλλαγή στην πολιτική της Κυβέρνησης, που θα χαρακτηριστεί από έναν κλιματικό νόμο, αλλά και μια στροφή ως προς τα θέματα υδρογονανθράκων και πολιτικής. Κάτι τέτοιο επιβάλλει και η αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, μιας και έχουμε τον στόχο πλέον του 55%. Πρέπει, λοιπόν, να συμφωνήσουμε σε ένα άλλο σχέδιο, κύριε Πρόεδρε, που θα λαμβάνει υπ' όψιν και την κλιματική μετάβαση και τις γεωπολιτικές ισορροπίες στη χώρα μας.

Και πρέπει η συζήτηση για τους υδρογονάνθρακες, κύριε Υπουργέ, να ανοίξει σε επίπεδο Μεσογείου. Και εμείς συμφωνούμε σε μια τέτοια προοπτική, για την απεξάρτηση από τους υδρογονάνθρακες, και να βάλουμε στην ενεργειακή μας διπλωματία τα θέματα πλέον των ΑΠΕ και των ηλεκτρικών διασυνδέσεων.

Θα κλείσω με δύο αναφορές στα έργα, για να σχολιάσω κάποια θέματα που είπε ο Υπουργός, γιατί πρέπει να τα κλείσουμε αυτά και να έχουμε μια κοινή βάση όσον αφορά την ιστορία, κύριε Υπουργέ.

Ο IGB είναι ένα σημαντικό έργο με μεγάλο ενεργειακό αποτύπωμα και συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Είναι ένα έργο το οποίο συνδέεται και με το ελληνικό ενεργειακό σύστημα, αλλά και με τον νότιο διάδρομο. Να ξεκαθαρίσουμε ότι πριν από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ -μάλιστα εντάχθηκε στα έργα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος- να, είχε προγραμματισμό δέκα ετών, έχει ήδη. Όμως, κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ -επειδή αναφερθήκατε σε πάγωμα-, εγώ θυμάμαι και τη δεύτερη φάση του market test και την τελική επενδυτική συμφωνία με τον κ. Σκουρλέτη και τη δημιουργία του συμβουλίου για τον νότιο διάδρομο με τον κ. Σταθάκη, την υπογραφή με τον ΤΑΡ -για να παίρνε φυσικό αέριο από το νότιο διάδρομο- τη χρηματοδότηση του IGB παρουσία του κ. Κανιέτε πάλι με τον κ. Σταθάκη, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συμβατότητα με τις κρατικές ενισχύσεις και τελικά, την υπογραφή των εγκαίνιων και την τέλεση των εγκαίνιων με τον κ. Μπορίσοφ και τον Αλέξη Τσίπρα και τον Γιώργο Σταθάκη τον Μάιο του 2019.

Δεν μου φαίνεται, λοιπόν, παγωμένο το έργο. Ξεκίνησε επί ΣΥΡΙΖΑ. Τώρα, για ποιο λόγο είναι πράγματι παγωμένη εδώ και δεκατέσσερις μήνες μία συμφωνία που υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 2019, πρέπει να μας το πει ο κ. Χατζηδάκης. Για ποιο λόγο κρατούσε στα συρτάρια του δεκατέσσερις μήνες αυτή τη συμφωνία και τη φέρνετε εσείς τώρα που έφυγε ο κ. Χατζηδάκης; Δεν ξέρω αν θα το απαντήσει ποτέ η ιστορία αυτό, κύριε Υπουργέ, αλλά είναι περίεργο. Πάντως, παγωμένο επί ΣΥΡΙΖΑ δεν ήταν. Στα συρτάρια του κ. Χατζηδάκη έμεινε.

Όσον αφορά το φόρουμ -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε-, είναι γεγονός ότι το φόρουμ της ανατολικής Μεσογείου ωρίμασε και δημιουργήθηκε ως πολιτική ιδέα επί της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Και μάλιστα, κατά τη διάρκεια εκείνη υπογράφηκε και μια συμφωνία για την αντιμετώπιση των ατυχημάτων από υδρογονάνθρακες στην Μεσόγειο, που είχα την τιμή να την υπογράψω εγώ εκ μέρους της Ελλάδας και η οποία δεν φαίνεται τώρα στο καταστατικό. Πέρα από τα θέματα του κλίματος που απουσιάζουν, δεν υπάρχει ούτε η αντιμετώπιση περιβαλλοντικών ατυχημάτων ως κοινό πλαίσιο.

Εδώ, λοιπόν, να πω ότι το φόρουμ ιδρύθηκε στις 14 Ιανουαρίου του 2019 στο Κάιρο παρουσία του Γιώργου Σταθάκη

και η ωρίμανσή του έγινε τα προηγούμενα δύο χρόνια. Μαζί με τον Γιώργο Κατρούγκαλο, θυμάμαι, και τον Γιώργο Σταθάκη πήγαμε πρώτη φορά -νομίζω ήταν το Δεκέμβριο του 2017- και αρχίσαμε αυτή τη συνεργασία.

Μην προσπαθείτε, λοιπόν, με το γνωστό προπαγανδιστικό τρόπο της Νέας Δημοκρατίας να κρύψετε το παρελθόν. Το ζήτημα είναι πώς μπορεί αυτό το καταστατικό να διευρύνει τα θέματα ενεργειακής διπλωματίας έχοντας στρατηγική και για το κλίμα και για το περιβάλλον.

Και τα λέω αυτά, κύριε Πρόεδρε, γιατί εμείς εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ θα στηρίζουμε αυτές τις πρωτοβουλίες. Και η κριτική που κάνουμε είναι πρώτον, για να μην αλλοιώνει την πραγματικότητα η Κυβέρνηση Μητσοτάκη -που βέβαια, έχει high score σε αυτό, στο να τροποποιεί την πραγματικότητα-, αλλά και δεύτερον, γιατί επισημαίνουμε κρίσιμες ελλείψεις που μειώνουν και το ενεργειακό και το διπλωματικό δυναμικό της χώρας. Δεν μπορούμε να μη σας τα πούμε όλα αυτά.

Και να πω την αλήθεια, όσο προσπαθείτε να διαγράψετε τι έκανε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, στη διπλωματία χάνετε σοβαρά πλεονεκτήματα, γιατί είναι εφόδια για τη χώρα. Αν λέτε ότι δεν έγιναν, δεν μπορείτε να τα επικαλεστείτε και στο διεθνή διάλογο. Μην κάνετε αυτό το λάθος. Μειώνετε το δυναμικό της Ελλάδας έτσι.

Αυτό που επισημαίνουμε, όμως, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι δυστυχώς και στα ενεργειακά θέματα και ιδιαίτερα, στο θέμα της κλιματικής προσαρμογής προς την κλιματική ουδετερότητα λείπει η στρατηγική. Ακούμε πολλά ωραία λόγια, αλλά επί της ουσίας δεν βλέπουμε έργα. Δεν αλλάζει δηλαδή. Αντίθετα, αεριοποιεί την ηλεκτροπαραγωγή, βάζει χαράτσι στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας -κάνει το αντίθετο!- και αυξάνει την τιμή του ρεύματος, παίζοντας με λίγους ολιγάρχες.

Αυτή, λοιπόν, την έλλειψη στρατηγικής, εμείς οφείλουμε να την επισημαίνουμε, γιατί είναι μια αναχρονιστική προσέγγιση της πολιτικής στα ενεργειακά ζητήματα και υποτιμά το στόχο. Αντί να κάνουν την Ελλάδα -αν θέλετε- και ενεργειακό κόμβο, κάνουν παιχνίδι εις βάρος της κλιματικής προσαρμογής με λίγους ολιγάρχες. Αυτό είναι τραγικό λάθος. Είναι έλλειψη στρατηγικής, την οποία εντοπίζουμε και στα θέματα διπλωματίας. Αλλά, νομίζω, ότι γι' αυτά τα ζητήματα, τα θέματα εξωτερικής πολιτικής ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος θα αναφερθεί περισσότερο. Διότι δεν μπορούμε, ιδιαίτερα σήμερα, να πηγαίνουμε χωρίς στρατηγική και στα θέματα των σχέσεων με τη γείτονα χώρα.

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο που μου δώσατε.

Θεωρώ ότι ακόμα και τώρα, κύριε Υπουργέ, έχετε τη δυνατότητα να κάνετε στροφή προς μία κλιματικά φιλική πολιτική, που θα κάνει την Ελλάδα πιο ανταγωνιστική, αλλά και βιώσιμη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο κ.

Φόρτωμας για δεκαπέντε λεπτά.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΟΡΤΩΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ακούσαμε από τον κ. Φάμελλο να κόπτεται για τη δημοκρατία, αλλά και τη Μείζονα Αντιπολίτευση, αλλά δεν ακούσαμε τους ίδιους τόνους και με την ίδια ζέση να κατακρίνει και να επικρίνει μέλη τους, οι οποίοι κλείνουν το μάτι σε έναν κατά συρροή δολοφόνο, αλλά και σε έναν τρομοκράτη. Οπότε, με την ίδια λογική με την οποία κόπτεσθε για τις διαδηλώσεις αλλά και για τη δημοκρατία, με την ίδια λογική και με την ίδια ζέση θα σας παρακαλούσαμε να κατακρίνετε και να επικρίνετε όλες αυτές τις ατυχείς δηλώσεις, αλλά και κινήσεις μελών σας, οι οποίοι στηρίζουν με τις υπογραφές τους τέτοιες -θα έλεγα- απαράδεκτες κινήσεις και δηλώσεις.

Τώρα, όσον αφορά το περιβάλλον αλλά και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ο ΣΥΡΙΖΑ για μια ακόμα φορά αλλά λέει και άλλα κάνει. Δηλαδή, πολλά μέλη του και στις τοπικές κοινωνίες, αλλά πολλές φορές και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης αντιδρούν κατά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αλλά και κινητοποιούν τον κόσμο κατά αυτών. Οπότε, δεν μπορεί εσείς να κόπτεσθε για το περιβάλλον, για όλα αυτά, και από την άλλη, να έρχεστε εδώ και να λέτε άλλα.

Τώρα πάμε στις δύο κυρώσεις. Είναι δύο κυρώσεις πολύ ση-

μαντικές. Η μία κύρωση αφορά τη συμφωνία της Ελληνικής Δημοκρατίας με τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, η οποία είναι μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία, οι βάσεις της οποίας μπήκαν το 2009. Είναι αποτέλεσμα μιας συμφωνίας μεταξύ των δύο χωρών και έχει κυρωθεί από τη βουλγαρική βουλή τον Ιούλιο του 2020.

Φυσικά, αυτό ενισχύει την γεωστρατηγική θέση της χώρας μας και επιτρέπει να παίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στον ενεργειακό χάρτη των Βαλκανίων αλλά και της ανατολικής Μεσογείου.

Η όλη κατασκευή αλλά και η λειτουργία του έργου θα ενισχύσει τη χώρα μας, αφού θα έχει καταστεί πλέον πύλη εισόδου φυσικού αερίου στην ευρωπαϊκή αγορά από διάφορες πηγές και κατά κύριο λόγο από τον ΤΑΡ. Επιπλέον, αξιοποιεί και τον πλωτό τερματικό σταθμό της Αλεξανδρούπολης, δεδομένου ότι όλες οι ποσότητες θα εισάγονται μέσω αυτού και φυσικά, προβλέπεται να μεταφέρονται προς το βορρά, μέσω του IGB. Σημειωτέον, ότι αυτός αποτελεί το πρώτο τμήμα του κάθετου διαδρόμου, δηλαδή της διασύνδεσης των εθνικών συστημάτων φυσικού αερίου της Ελλάδας, της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας, αλλά και της Ουγγαρίας, με σκοπό την εναλλακτική τροφοδοσία των χωρών της νοτιοανατολικής Ευρώπης, αλλά και της κεντρικής Ευρώπης.

Πάμε τώρα στη δεύτερη συμφωνία, τη δεύτερη κύρωση, η οποία εισάγεται και αφορά την ίδρυση του Φόρουμ Φυσικού Αερίου της Ανατολικής Μεσογείου. Πρόκειται για μία διεθνή συμφωνία, η οποία αφορά τη σύσταση του πρώτου διεθνούς οργανισμού της νοτιοανατολικής Μεσογείου και η οποία υπεγράφη στο Κάιρο από επτά χώρες. Έτσι, λοιπόν, σήμερα κυρώνοντας αυτή τη συμφωνία, στην ουσία την εφαρμόζουμε και τη θέτουμε σε άμεση ισχύ. Δηλαδή, εμείς αποτελούμε το πέμπτο μέλος του οποίου και κυρώνει τη συμφωνία, κάτι το οποίο είναι απαραίτητο.

Η Ελλάδα, λοιπόν, επιδιώκει να έχει στενότερους δεσμούς με τις χώρες της νοτιοανατολικής Μεσογείου, φυσικά πάντοτε με σκοπό την αξιοποίηση ενός μεγάλου ενεργειακού δυναμικού της περιοχής.

Οι χώρες της ανατολικής Μεσογείου αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις στον ενεργειακό τομέα και η όλη κύρωση αυτού του φόρουμ μπορεί φυσικά να δολέψει, αλλά και να αντιμετωπίσει τις κοινές προκλήσεις στον ενεργειακό τομέα. Θα μπορούσε να δολέψει και ως υπόδειγμα για την προώθηση ενός διαλόγου που θα συμβάλλει στην ενεργειακή ασφάλεια, αλλά και τη σταθερότητα της όλης περιοχής.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λοιπόν, θεωρούμε ότι με τις δύο αυτές κυρώσεις η δική μας χώρα επιτέλους επενδύει στο δικό της μέλλον. Επενδύει, γιατί βγαίνει από την πανδημία ως μία χώρα με νέα οικονομική δομή, η οποία αποτελεί τη βάση μιας ανάπτυξης τελείως διαφορετικής και «πράσινης». Σε αυτό, λοιπόν, το πνεύμα κινούνται και οι δύο επωφελείς συμφωνίες και σας καλώ να τις υπερψηφίσετε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ευχαριστούμε.

Ξεκινάμε τώρα τις ομιλίες των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων κατά αναστροφή φορά. Θα είναι πέντε, γιατί ο κ. Καραθανασόπουλος μίλησε. Ο πρώτος είναι ο κ. Γεώργιος Λογιάδης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος από το ΜέΡΑ25.

Κύριε Λογιάδη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΙΑΔΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτα απ' όλα, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να καταδικάσω τα μέτρα απαγόρευσης για δημόσιες συναθροίσεις σε όλη τη χώρα από τον Αρχηγό της Αστυνομίας. Όπως λέει: «Με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, απαγορεύονται...» κ.ο.κ.. Ο αρμόδιος Υπουργός θεωρούμε ότι κρύβεται πίσω από τον Αρχηγό της Αστυνομίας. Τέτοιες αποφάσεις πρέπει να εκδίδει και να βγάζει μόνο η Κυβέρνηση. Προσωπικά μου θυμίζει - τότε ήμουν δεκαέξι ετών- το «Αποφασίζομεν και διατάσσομεν». Ντροπή!

Το ΜέΡΑ25 είναι ενεργό σε τρία επίπεδα: Παγκόσμια, ως συνιδρυτής της διεθνούς προοδευτικής, Progressive International με συνιδρυτές τον Μπέρνι Σάντερς, το Νόαμ Τσόμσκι και πολλούς άλλους, πανευρωπαϊκά ως DiEM25 και στην Ελλάδα ως ΜέΡΑ25, ο ελληνικός βραχίονας του DiEM25, και αναδεικνύουμε τρία θέματα, τρεις στόχους, τρία επίπεδα. Το περιβάλλον και την

κλιματική κρίση, την υγεία που σχετίζεται άμεσα με την κλιματική κρίση και την παιδεία.

Το ΜέΡΑ25 τάσσεται κατά οποιασδήποτε μορφής εξορύξεων υδρογονανθράκων ή ορυκτών καυσίμων, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, από την αρχή της ιδρύσεώς μας, το DiEM25 αναδεικνύουμε την ανάγκη η Ευρωπαϊκή Ένωση να επενδύσει το 5% του ΑΕΠ της στην παραγωγή «πράσινης» ενέργειας για επόμενα δέκα χρόνια.

Σε ελληνικό επίπεδο τοποθετούμεθα υπέρ της οριοθέτησης ΑΟΖ, αλλά μόνο για πλωτά αιολικά πάρκα.

Διαβάζουμε σήμερα, 26 Ιανουαρίου, στον γερμανικό Τύπο ότι περισσότερη ενέργεια παρήχθη πέρυσι στην Ευρωπαϊκή Ένωση από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, παρά από τα ορυκτά καύσιμα.

Τονίζουμε ότι το υδρογόνο στα αμέσως επόμενα χρόνια θα αποτελέσει τον καθαρό αντικαταστάτη του μαζούτ, του ντίζελ και του άνθρακα για την ακύρωση των αερίων ρύπων που δημιουργούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Γι' αυτό προτείνουμε στα λιμάνια Θεσσαλονίκης και Αλεξανδρούπολης να δημιουργηθούν μονάδες παραγωγής υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως από πλωτές φάρμες ανεμογεννητριών. Καμμία χερσαία ανεμογεννήτρια.

Θα ήθελα να τονίσω ότι σήμερα εξελίσσεται μια επανάσταση στην παραγωγή υδρογόνου με επενδύσεις «μαμούθ». Οι γερμανικές εταιρείες αναπτύσσουν μία υπεράκτια ανεμογεννήτρια που θα παράγει μαζικά υδρογόνο μέσω της ηλεκτρόλυσης, που διασπά το νερό σε υδρογόνο και οξυγόνο. Η επένδυση αυτή αναμένεται να προκαλέσει αύξηση της ζήτησης του συγκεκριμένου ανανεώσιμου και απόλυτα φυσικού προς το περιβάλλον καυσίμου. Την ώρα που οι ευρωπαϊκές εταιρείες αναζητούν τρόπους να απεξαρτηθούν από τον άνθρακα, προκειμένου να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, το υδρογόνο είναι ένα ανανεώσιμο καύσιμο, το οποίο παράγεται ως «πράσινο» υδρογόνο από την ηλεκτρόλυση του νερού με τη χρήση ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας.

Η αγορά υδρογόνου έχει πυροδοτήσει μία παγκόσμια επιχειρηματική μάχη, η αξία της οποίας θα ξεπεράσει τα 700 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2050, σύμφωνα με το «BLOOMBERG».

Το ΜέΡΑ25, λοιπόν, τονίζει ότι όποια μεσογειακή χώρα δημιουργήσει πρώτη μία μεγάλη μονάδα παραγωγής υδρογόνου και ανάλογο δίκτυο διανομής του θα αποκτήσει συγκριτικό ανταπυξιακό πλεονέκτημα. Γι' αυτόν τον λόγο, το σχέδιό μας, του ΜέΡΑ25, περιλαμβάνει τη μετατροπή της βόρειας Ελλάδος με βάση τα λιμάνια Αλεξανδρούπολης και Θεσσαλονίκης στο νούμερο ένα μεσογειακό κέντρο παραγωγής και διακίνησης υδρογόνου, με χρήση ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται σε πλωτές φάρμες ανεμογεννητριών στις ανοικτές θάλασσες, εκτός ψαροτόπων και εκτός του οπτικού πεδίου των νησιωτών.

Το ΜέΡΑ25, λοιπόν, είναι σαφές: Καμμία χερσαία ανεμογεννήτρια.

Εμείς εδώ σήμερα συζητάμε για αγωγούς, τον IGB, όπου είναι μέτοχοι η βουλγαρική εταιρεία «Bulgarian Energy Holding» κατά 50% και κατά 50% η ελληνική «IGI POSEIDON», την οποία κατά 50% ελέγχει η ΔΕΠΑ και κατά 50% η ιταλική «EDISON», η οποία «EDISON» ελέγχεται από τη γαλλική εταιρεία «Electricité de France». Η ΔΕΠΑ, όμως, τώρα λειτουργεί υπό τη δικαιοδοσία του ΤΑΙΠΕΔ. Το ΤΑΙΠΕΔ ελέγχεται από την ΑΑΔΕ και άρα, από την τρόικα. Άρα ουσιαστικά το έργο αυτό για την Ελλάδα δεν έχει καμμία αξία.

Αυτά τα έργα έπρεπε να έχουν δημόσιο χαρακτήρα. Όμως, η Κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας, σε συνέχεια των έργων που ξεκίνησαν το 2010 επί ΠΑΣΟΚ και αργότερα συνεχίστηκαν επί ΣΥΡΙΖΑ, τα ιδιωτικοποιεί και τα δίνει σε ιδιώτες, εντολή άνωθεν και έξωθεν.

Τέλος, κλείνοντας, θέλω να πω ότι όποιος ελέγχει τα εκάστοτε δίκτυα προώθησης και διανομής προϊόντος, είτε αυτά είναι αγροτικά προϊόντα, όπως το κορυφαίο μας ελαιόλαδο, είτε λέγεται τουρισμός με το κορυφαίο ελληνικό brand name, τη φιλοξενία, είτε λέγεται ενέργεια, αυτός που ελέγχει το δίκτυο έχει και τα

κέρδη, αποκομίζει τα κέρδη. Οι υπόλοιποι παίρνουν ψίχουλα και είναι κομπάρσοι στην όλη υπόθεση.

Άρα παγκοσμίως σεβόμενοι το περιβάλλον και γνωρίζοντας την καταστροφή που έχουμε επιφέρει σε αυτό, γνωρίζοντας ότι το μέλλον είναι στην «πράσινη» ενέργεια όπως του υδρογόνου και όχι σε ορυκτά καύσιμα, η επένδυση αυτή για τα οποία συζητάμε σήμερα είναι σε εντελώς λάθος κατεύθυνση. Γνωρίζοντας, τέλος, ότι αυτή η επένδυση δεν είναι ελληνική, αφού το ποσοστό μας, το 25%, ελέγχεται από την τρόικα, καταψηφίζουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Λογιάδη.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος από την Ελληνική Λύση, ο κ. Κωνσταντίνος Χήτας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, αντιλαμβάνεστε ότι κάθε φορά που έρχονται στο ελληνικό Κοινοβούλιο συμβάσεις, συμφωνίες ή ρυθμίσεις σχετικές με το ενεργειακό περιβάλλον της Ελλάδας, της χώρας μας και ιδιαίτερα όταν αυτές έχουν να κάνουν με αγωγούς φυσικού αερίου ή πετρελαίου, ξέρετε στην Ελληνική Λύση αισθανόμαστε μια δικαίωση. Την αισθανόμαστε αυτή τη δικαίωση όλοι εμείς για λογαριασμό του Προέδρου μας, του Κυριάκου του Βελόπουλου -και χαίρομαι που συμφωνείτε και κουνάτε το κεφάλι σας καταφατικά- ο οποίος έχει αφιερώσει όλον του τον πολιτικό βίο πάνω σε τέτοιου είδους θέματα.

Δεκαετίες τώρα έχει μαλλιάσει η γλώσσα του να μιλάει για τον τεράστιο ορυκτό πλούτο, τον γεωπολιτικό πλούτο και τη θέση της χώρας μας, για το πώς πρέπει να αξιοποιήσουμε τα τεράστια σε αξία κοιτάσματα από υδρογονάνθρακες, που όχι μόνο μπορούν να λύσουν το ενεργειακό μας πρόβλημα, αλλά να μας βάλουν και σε ρόλο πρωταγωνιστή στον παγκόσμιο ενεργειακό χάρτη. Φυσικά, όταν τα έλεγε αυτά ο Κυριάκος ο Βελόπουλος, εισέπραττε γελάκια, εξυπνακισμούς, ειρωνείες πολλές φορές. Αλλά έτσι είναι η πολιτική, κάποια στιγμή η αλήθεια βγαίνει στο φως.

Ακούστε, εμείς δεν είμαστε εδώ για να κάνουμε στείρα αντιπολίτευση. Το έχουμε πει σε όλα τα θέματα, θα το πω και σήμερα σε αυτό εδώ στο οποίο αναφερόμαστε. Είμαστε εδώ για να προτείνουμε συγκεκριμένες λύσεις, με επιχειρήματα, για το καλό του τόπου και κυρίως για το καλό των Ελλήνων, των συμπολιτών μας, κύριε Υπουργέ, που τόσα έχουν υπομείνει και εξακολουθούν να υπομένουν με αξιοπρέπεια -τους βλέπετε, δεν γονατίζει ο ελληνικός λαός- και για το καλό και όλων αυτών που έφυγαν από την πατρίδα μας και βρίσκονται τώρα στο εξωτερικό. Και ιδιαίτερα τώρα με την Τουρκία που συνεχίζει να απειλεί, που συνεχίζει να διεκδικεί ακάθεκτη, είναι κάτι παραπάνω από απαραίτητο και πρέπει ως χώρα να έχουμε μια ολοκληρωμένη, μια στιβαρή, αν θέλετε, πολιτική σε όλα τα μέτωπα με γνώμονα την προάσπιση ποιού άλλου; Του εθνικού συμφέροντος.

Κανείς δεν αρνείται ότι πρέπει να ενισχύσουμε την εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό, να ισχυροποιήσουμε τη γεωπολιτική της θέση. Και στο πλαίσιο αυτό τέτοιου είδους συμφωνίες που φέρνεται και εσείς σήμερα εδώ, κατ' αρχάς, δεν είναι αρνητικές. Προσοχή όμως. Όταν κάνουμε μια συμφωνία, θα πρέπει όχι μόνο να δίνουμε, θα πρέπει να παίρνουμε κιόλας. Και όχι μόνο να μας επιβάλλουν υποχρεώσεις, αλλά να επιβάλλουμε κι εμείς. Και βέβαια να έχουμε δικαιώματα. Με μια λέξη, να υπάρχει αμοιβαίοτητα. Αυτό είναι που ζητάμε και αυτό είναι που θέλουμε.

Και θα σας κάνω δυο - τρεις ερωτήσεις. Πείτε μου, αλήθεια, τι αξία έχει για το επιτελικό κράτος, όταν μένει μόνο στα χαρτιά ή όταν εξαντλείται η αυστηρότητά του στις πλάτες των Ελλήνων; Τι αξία έχει το επιτελικό κράτος, όταν κάνει μερικές συμφωνίες; Όταν θεσπίζει μερικές επήρειες; Όταν υπογράφει μερικές ΑΟΖ; Όταν διακηρύττει μερική συμμαχία; Όλα μερικώς. Τι αξία έχει αυτό το κράτος;

Και επειδή πανηγυρίζετε -και πάω εκεί- με τις διερευνητικές επαφές με την Τουρκία ως μια μεγάλη επιτυχία, ελπίζουμε να μην δούμε με τον έναν ή τον άλλον τρόπο συνεκμετάλλευση στο Αιγαίο. Θα φέρετε, ξέρετε, σε πολύ δύσκολη, σε δεινή θέση εκτός από την Ελλάδα και τους Έλληνες πολίτες, θα φέρετε σε πολύ δύσκολη θέση και εσάς, εσάς εδώ τους πατριώτες της παράτα-

ξής σας. Θα τους βάλετε να υπογράψουν όσα καταδίκάζαν στα λόγια βέβαια χρόνια τώρα. Γιατί άλλο η πολιτική ρητορική σας και άλλο η πράξη και η υπογραφή σας.

Οι πατριώτες σας, κύριε Υπουργέ, που στα συλλαλητήρια για τη Μακεδονία είχαν βάλει παραδοσιακές στολές, αλλά μετά συνέχισαν στην «περήφανη» συμφωνία του ΣΥΡΙΖΑ για τις Πρόσπεες και είστε και εγγυητές τώρα της συμφωνίας αυτής. Οι πατριώτες που στηρίζουν τώρα τη συνεκμετάλλευση και τις διερευνητικές, εσείς που διαφωνείτε με τις διερευνητικές -και απευθύνονται στους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας- τι θα κάνετε; Στηρίζετε την προσπάθεια αυτή; Είστε υπέρ ή κατά; Πρέπει να ξεκαθαρίσετε. Θα παραιτηθείτε, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ή θα συνεχίσετε να στηρίζετε την Κυβέρνηση; Γιατί βλέπω πολυφωνία σ' εσάς.

Εμείς είμαστε ξεκάθαροι. Δεν θα απολογηθούμε εμείς για εσάς. Εμείς έχουμε τις θέσεις μας, τιμούμε και την τελευταία ψήφο που έδωσε ο ελληνικός λαός στην Ελληνική Λύση και γι' αυτούς δουλεύουμε εδώ μέσα. Και είμαστε ξεκάθαροι: Δεν κάνεις διάλογο, όταν διεκδικούν το σπίτι σου. Τελεία και παύλα. Πόσες φορές θα πρέπει να το επαναλάβουμε αυτό για να το καταλάβετε; Να μπει άμεσα τέλος στο σχέδιο του εθνικού ξεπουλήματος του Αιγαίου στους Τούρκους που εμπνεύστηκε η Κυβέρνηση. Γιατί αυτό κάνετε.

Και ξέρετε, κύριε Υπουργέ, και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, τι κάναμε προχθές; Το ανέφερε και ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης εχθές με γραπτή του δήλωση. Απεμπολήσαμε το μοναδικό ισχυρό «πυρηνικό» όπλο που είχαμε στη διάθεσή μας έναντι των Τούρκων, τις κυρώσεις. Αυτό κάναμε με τις διερευνητικές που ξεκινάμε. Το απεμπολήσαμε, το καταστρέψαμε, το διαλύσαμε. Κυρώσεις τέλος, ταφόπλακα! Το είχαμε πει.

Και δεν μπορώ να μην σχολιάσω το πρωτοσέλιδο των φίλων σας των Γερμανών της μεγάλης εφημερίδας «FRANKFURTER ALLGEMEINE», η οποία τι λέει; Το Βερολίνο πιστεύει, κύριε Υπουργέ, ότι οι ελληνικές θέσεις είναι μαξιμαλιστικές! Και εσείς επιμένετε ακόμα φιλογερμανικά. Βγαίνουν οι Γερμανοί και λένε ότι αυτά που διεκδικεί η Ελλάδα -η Ελλάδα δεν διεκδικεί τίποτα, θέλει ό,τι προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο, - οι θέσεις μας είναι μαξιμαλιστικές.

Εμείς επιμένουμε ελληνικά και εθνικά, όσες βαλβίδες αποσυμπίεσης και να βάλετε. Βλέπε Σαμαράς. Δεν ξέρετε κι εσείς τι θέλετε τώρα. Δηλαδή για να καταλάβω, είστε υπέρ των διερευνητικών; Είστε υπέρ του διαλόγου; Είστε υπέρ του κατευνασμού; Είστε υπέρ του ΕΛΙΑΜΕΠ; Είστε υπέρ της συνεκμετάλλευσης; Είστε υπέρ της κ. Μπακογιάννη, του κ. Ροζάκη και των υπολοίπων που στηρίζουν αυτά ή είστε με τον Σαμαρά που λέει κάτι άλλα, αυτά που ξεκάθαρα λέει η Ελληνική Λύση εδώ και τόσον καιρό; Πείτε μας.

Ακούστε, δεν μας αφορά ο αλληλοσπαραγμός σας ούτε η φαγωμάρα σας. Είναι δικό σας θέμα. Εμείς έχουμε ξεκάθαρες θέσεις. Και αν, όπως λέτε, δεν διαφωνούμε, είστε πατριώτες, ελάτε εδώ, κύριε Υπουργέ, φέρτε τις συμφωνίες, τις κυρώσεις με τα Σκόπια -γιατί για εμάς ήταν, είναι και θα είναι Σκόπια, εσείς τα λέτε πλέον Βόρεια Μακεδονία- φέρτε τις κυρώσεις εδώ να μετρηθούμε και να ζυγιστείτε. Να μετρηθούμε και να ζυγιστείτε, ποιοι θα ψηφίσετε τις συμφωνίες, ποιοι νεοδημοκράτες Βουλευτές θαβάλουν την υπογραφή τους κάτω από μια κύρωση συμφωνίας που λέει «Βόρεια Μακεδονία». Φέρτε τις, να δούμε ποιοι είναι οι πατριώτες και ποιοι δεν είναι. Φέρτε τις.

Ελάτε εδώ οι Μακεδόνες κυρίως και οι υπόλοιποι πατριώτες Βουλευτές, που εγώ λέω ότι είναι όλοι πατριώτες οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, και υπογράψτε την πρόταση εξεταστικής της Ελληνικής Λύσης να γίνουν τριάντα οι υπογραφές, να έρθει το θέμα εδώ στη Βουλή. Φέρτε το να αποδείξετε εν τοις πράγμασι ότι αγαπάτε την Ελλάδα, να δούμε τι έγινε με την υπόθεση Κοτζιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κλείστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Κλείνω με αυτό.

Στο τέλος, όμως, για να μην ανησυχεί ο κόσμος, για να πούμε την αλήθεια, πάλι θα βρείτε στήριγμα. Εδώ είναι το στήριγμα: ΣΥΡΙΖΑ. Ο ΣΥΡΙΖΑ συμφωνεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Τώρα κλείστε όμως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, σε ένα λεπτό.

Εδώ είναι το στήριγμά σας. Θα πείτε ναι στη διερευνητικές, θα πείτε ναι στη Χάγη, μαζί θα πορευτείτε χέρι - χέρι με τον ΣΥΡΙΖΑ.

Μου επιτρέπετε ένα μάθημα δημοσιογραφίας ως δημοσιογράφος και καθηγητής που ήμουν χρόνια; Θα αναφερθώ στο θέμα για την απαγόρευση των διαδηλώσεων, για να δείτε πώς χειραγωγείται ο κόσμος από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Και τελειώνω με αυτό.

Δεν θα αναφερθώ στην ουσία του θέματος, κύριε Πρόεδρε, στο αν απαγορεύθηκαν ή όχι για μια βδομάδα οι διαδηλώσεις. Εμείς έχουμε εκφραστεί ότι εν μέσω πανδημίας πρέπει να σέβεται όλος ο κόσμος τον πόνο των Ελλήνων που είναι κλεισμένοι στα σπίτια τους.

Λέω το εξής. Λέγαμε στα παιδιά, κύριε Πρόεδρε, στα μαθήματα δημοσιογραφίας πώς παρουσιάζεις μια είδηση. Χτύπα ξύλο, είχαμε ένα ατύχημα. Πώς θα παρουσιάσεις το ατύχημα, κύριε Πρόεδρε; Έλεγε: «Εκατόν τριάντα επιβάτες, σκοτώθηκαν οι δέκα». Σοκ, τραγικό και τα λοιπά. Μπορούσε να το παρουσιάσεις όμως: «Χαράς ευαγγέλια, εκατόν πενήντα ζωντανοί, σκοτώθηκαν μόνο δέκα»!

Δείτε τώρα εδώ πέρα. Διαμαρτύρεστε όλοι για τις διαδηλώσεις αύριο. Να η εφημερίδα. Είναι η χειραγωγή της κοινωνίας. «Χαλαρώνουν τα μέτρα, επιτρέπονται συναθροίσεις έως εκατό άτομα»! Δηλαδή δεν εστιάζουμε στο ότι σου απαγορεύουν να διαμαρτυρηθείς ή να κάνεις μια διαδήλωση, λέμε ότι μπορείτε μέχρι εκατό άτομα. Έτσι γίνεται -και κλείνω με αυτό- η χειραγωγή του κόσμου από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και σε άλλα πολύ πιο σημαντικά θέματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Τον λόγο θα πάρει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κινήματος Αλλαγής κ. Μιχαήλ Κατρίνης.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση διεξάγεται στον απόηχο των χθεσινών διερευνητικών, για τις οποίες βεβαίως περιμένουμε επίσημη ενημέρωση για το τι ακριβώς διημιέφη, διερευνητικές που διακόπηκαν το 2016 και οι οποίες από το 2013 και μετά με πολιτική επιλογή του τότε Υπουργού Εξωτερικών, του Ευάγγελου Βενιζέλου και Προέδρου του ΠΑΣΟΚ, έστρεψαν την προσοχή τους κυρίως στα θέματα της ανατολικής Μεσογείου και όχι μονοθεματικά στο Αιγαίο και στα χωρικά ύδατα και νομίζω ότι ορθά συνεχίζει και η σημερινή Κυβέρνηση και η προηγούμενη σε αυτή την στρατηγική.

Βεβαίως, δεν υπήρχαν υψηλές προσδοκίες για επίτευξη λύσης. Παρ' όλα αυτά, είναι, νομίζω, σωστή η επιλογή της συμφωνίας επανάλληψης των διερευνητικών, αν και είναι εύθραυστη.

Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα θωρακίζει την αμυντική ισχύ της με ανανέωση και εκσυγχρονισμό εξοπλιστικών προγραμμάτων, αμυντικές συνεργασίες με χώρες στην ευρύτερη περιοχή ή και με στρατηγικούς συμμάχους, όπως με τη Γαλλία, που πρέπει κάποια στιγμή να ενημερωθούμε και για την επίσημη πρόταση και την οποία απάντηση της Κυβέρνησης.

Η χώρα μας είναι δύναμη αποτρεπτικής ισχύος, σέβεται το Διεθνές Δίκαιο και προκρίνει προφανώς τον δρόμο της διπλωματίας. Γι' αυτό και οφείλει να συνάψει συμμαχίες και διπλωματικές συνεργασίες με αρκετές χώρες. Νομίζω ότι σε αυτόν τον σχεδιασμό εντάσσεται και η ενεργειακή διπλωματία, καθώς ο ενεργειακός χάρτης της περιοχής επανασχεδιάζεται με τη χώρα μας να επιχειρεί την τελευταία δεκαετία να αναβαθμίσει τον ρόλο της ως ενεργειακό κόμβο από την ανατολή έως τη δύση και από τον νότο έως τον βορρά.

Σε αυτή την κατεύθυνση, θεωρούμε ότι εντάσσεται και η έγκριση του καταστατικού του φόρουμ φυσικού αερίου για την νοτιοδυτική Μεσόγειο, η οποία λαμβάνει υπόσταση νομική με την επικύρωση από την Ελλάδα. Νομίζω ότι η πρόταση που κατέθεσε ο κ. Αρβανιτίδης να μετατραπεί σε ενεργειακό φόρουμ μπορεί να δώσει πραγματικά έναν πολιτικό ρόλο και να εξελίξει όλη αυτή την πρωτοβουλία σε παράγοντα σταθεροποίησης της ευρύτερης περιοχής.

Μιας και μιλήσαμε για στρατηγική, πρέπει να δούμε ποια είναι η στρατηγική που υιοθετήθηκε από το 2010 επί Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

Κεντρικός πυλώνας, λοιπόν, της πατριωτικής και στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ σε αυτόν τον τομέα της ενέργειας αποτέλεσε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας σειράς αγωγών φυσικού αερίου με προφανή στόχο, πρώτον, την αναβάθμιση του διεθνούς ενεργειακού ρόλου της χώρας, δεύτερον, τη μεγιστοποίηση της ενεργειακής ασφάλειας και βεβαίως, τις πολλαπλές και εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Έτσι, εντάχθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν ως έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος πάρα πολλές υποδομές και νέοι αγωγοί και έτσι, διασφαλίστηκαν νέες πηγές τροφοδοσίας, γεγονός που δίνει στη χώρα ένα ισχυρό διπλωματικό όπλο για την προάσπιση και προώθηση ελληνικών συμφερόντων.

Αναφέρθηκε από τον εισηγητή μας και η μάχη που κερδήθηκε για την υλοποίηση του TAP και η ένταξη EastMed και η αναβάθμιση της υποδομής LNG της Ρεβυθούσας και ενσωμάτωση του διδύμου έργου της μονάδας στην Αλεξανδρούπολη. Και μέσα σε όλα αυτά, βεβαίως, εντάσσεται και η δρομολόγηση της υλοποίησης του αγωγού IGB που κυρώνουμε σήμερα τη σύμβαση ως αρχικό τμήμα του VERTICAL CORRIDOR που θα διασχίζει τα Βαλκάνια ως και την Ουγγαρία, παρά την προσωρινή υπαναχώρηση της ουγγρικής πλευράς.

Είναι τεράστια η γεωπολιτική σημασία του IGB για την Ελλάδα. Πρόκειται για μοναδική πρόσβαση της νοτιοανατολικής Ευρώπης σε νέες πηγές αερίου. Η Ελλάδα πλέον αποτελεί την πύλη εισόδου του φυσικού αερίου στα Βαλκάνια. Μέσω του κάθετου διαδρόμου, η χώρα μας καθίσταται αναπόσπαστος κρίκος για ενεργειακό εφοδιασμό Ρουμανίας και Ουγγαρίας και ενισχύει τη συμμετοχή της χώρας στην ανάπτυξη περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου και ενδεχομένως ευνοούνται και οι όποιες πρωτοβουλίες των εμπορικών εταιρειών, για να καταλάβουν μερίδια αγοράς.

Άρα έχουμε ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού, ενίσχυση υγιούς ανταγωνισμού προς όφελος των πολιτών, ολοκλήρωση περιφερειακής αγοράς ενέργειας, γεωπολιτική αναβάθμιση της χώρας και αποσόβηση κινδύνων λόγω της κρίσης, ωρίμανση αγορών, προσέλκυση επενδύσεων. Όλα αυτά μπορούμε να τα συμπεριλάβουμε στα πλεονεκτήματα του αγωγού.

Τι έκανε λοιπόν το ΠΑΣΟΚ γι' αυτόν τον αγωγό που σήμερα συζητάμε. Το 2011, ιδρύεται εταιρεία του αγωγού από τη ΔΕΠΑ την «EDISON» και τη βουλγαρική εταιρεία «BEH». Τον Ιούνιο του 2011 επί κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ και μόνο, με το άρθρο 176 του ν.4001 ο IGB χαρακτηρίζεται ως έργο εθνικής σημασίας δημοσίου συμφέροντος.

Συνεχίζοντας την πολιτική αυτή, ο Υπουργός Γιάννης Μανιάτης, στέλεχος του ΠΑΣΟΚ, εντάσσει τον Σεπτέμβριο του 2013 τον αγωγό IGB στα έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και τον Οκτώβριο υπογράφει περιβαλλοντική αδειοδότηση του αγωγού. Αναφέρθηκε από τον Γιώργο Αρβανιτίδη, τι δεν έκαναν οι υπόλοιπες κυβερνήσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θέλω, όμως, ολοκληρώνοντας, κύριε Πρόεδρε, να ζητήσω από τον κύριο Υπουργό, επειδή τον άκουσα και δεν πίστευα στ' αυτιά μου και θα έχει ενδιαφέρον να μας πει -και γι' αυτό και ανέτρεξα στα Πρακτικά και δεν μιλώ βεβαίως, γι' αυτό που είπε, ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει ως προμετωπίδα την ανάπτυξη και εξέλιξη της ενεργειακής στρατηγικής ούτε αυτό που είπε ότι είναι επιτυχία του κ. Σαμαρά ο TAP και το φόρουμ-ποια είναι η άποψή του για την τελευταία παρέμβαση του πρώην Πρωθυπουργού, αλλά πραγματικά και γι' αυτό που είπε, για επιτυχία Καραμανλή, την ιδέα της ενεργειακής διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας.

Μάλιστα, την τοποθέτησε χρονικά τον Ιούλιο του 2009, τότε που υπέγραφε το μνημόνιο ο προκάτοχός του ο κ. Χατζηδάκης. Και θα έχει ενδιαφέρον αν ήταν στη θέση του κ. Σκρέκα ο κ. Χατζηδάκης να τον ρωτήσω να μας πει αν πηγαίναμε τον χρόνο πίσω, στον Ιούλιο του 2009, να θυμηθούμε ποια ήταν η κατάσταση της χώρας, ποια ήταν η οικονομία της χώρας, το επιτόκιο δανεισμού, τι συνέβαινε και τι έλεγε η Κυβέρνηση, που εσείς με

τόση μεγάλη μεγαλοψυχία είπατε ότι είναι αυτή, η οποία έκανε τον αγωγό IGB

Μιλάμε για το 2009 με το έλλειμμα 15,6%, αντί για 6% που δήλωνε η Κυβέρνηση, δημόσιο χρέος πάνω από 300 δισεκατομμύρια, αντί για 269 δισεκατομμύρια, έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών 30 δισεκατομμύρια, με τον ρυθμό ανάπτυξης να είναι αρνητικός, κάτι πρωτοφανές στα παγκόσμια οικονομικά χρονικά και βεβαίως, δαπάνες προϋπολογισμού αυξημένες κατά 17%.

Θα μου πείτε, γιατί τα θυμάμαι όλα αυτά τώρα σε αυτή τη συζήτηση. Μα, ο πρώην Υπουργός Οικονομικών, ο κ. Αλογοσκούφης, με άρθρο του προχθές στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» ανέφερε τους ιστορικούς κύκλους της ελληνικής οικονομίας. Μάλιστα, στον τρίτο τίτλο που τον τοποθετεί χρονικά από το τέλος του εμφυλίου έως σήμερα, στα θετικά συμπεριλαμβάνει την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το '81, αλλά όχι την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ και στα αρνητικά, τη μεγάλη οικονομική επιβράδυνση μετά την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1981, που όμως τυχαίως, συμπίπτει με την έναρξη των Κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Στα αρνητικά, όμως, δεν συμπεριλαμβάνει τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό της πενταετίας 2004 - 2009 που οδήγησε στον διεθνή οικονομικό έλεγχο που παραμένει ως σήμερα. Γιατί λέω για διεθνή οικονομικό έλεγχο; Διότι ο ίδιος ο πρώην Υπουργός της Νέας Δημοκρατίας λέει ότι είχαμε οικονομική σταθερότητα με την επιβολή διεθνούς οικονομικού ελέγχου το 1898.

Αν ανατρέξουμε στο έγγραφο των στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος, στις 6 Οκτωβρίου 2019, αναφέρει χαρακτηριστικά ότι με βάση τα ως τώρα στοιχεία και τις εξελίξεις, καθώς και τις διαφαίνόμενες προοπτικές ευρισκόμεθα ενώπιον ενός πρωτοφανούς δημοσιονομικού εκτροχιασμού. Και καλήγχει λέγοντας ότι οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί από την αρχή του έτους ως σήμερα, σχετικά με τις δαπάνες, όχι μόνο δεν συνάδουν με οποιαδήποτε προσπάθεια συγκράτησης των δαπανών, αλλά κινούνται προς αντίθετη κατεύθυνση.

Επειδή λοιπόν ο κ. Αλογοσκούφης στους οικονομικούς κύκλους και στις επιτυχίες της χώρας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Δεν θα κάνουμε τώρα ανάλυση, τι είπε ο κ. Αλογοσκούφης. Να κλείνουμε.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Ξέρω ότι είναι ευαίσθητο θέμα και για εσάς. Θα μου επιτρέψετε, όμως, να μιλήσω για ένα λεπτό ακόμη, τον χρόνο που είχαν οι υπόλοιποι Κοινοβουλευτικοί.

Επειδή, λοιπόν, ο τότε Υπουργός Οικονομικών παρέλειψε να αναφερθεί στην ένταξη της ΟΝΕ ως μεγάλη επιτυχία οικονομική της χώρας, θέλω να θυμίσω και να τελειώσω με αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή σας- ότι είναι ο ίδιος που τον Γενάρη του 2008 έλεγε ότι η ελληνική οικονομία είναι θωρακισμένη με την πολιτική που εφαρμόζει η χώρα. Είναι ο ίδιος που τον Δεκέμβριο του 2008 έψεξε τον πρώην Πρωθυπουργό, τον κ. Σημίτη, του οποίου τη μεγάλη επιτυχία ένταξης στην ΟΝΕ παρέλειψε να αναφέρει προχθές, λέγοντας ότι κινδυνολογεί μιλώντας για θέμα προσφυγής της Ελλάδας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Μάλιστα, κατέληξε λέγοντας ότι στον πλανήτη ΠΑΣΟΚ μπορείτε -λέει- να μη δίνετε λογαριασμό ή να περιμένετε τον λογαριασμό να τον πληρώσει ο επόμενος.

Επειδή τον λογαριασμό τον πλήρωσε ο ελληνικός λαός και τον πολιτικό λογαριασμό τον πλήρωσε μονόπλευρα το ΠΑΣΟΚ με τις δύσκολες αποφάσεις που αναγκάστηκε να πάρει, θα ήθελα να πω στον προκάτοχό του κ. Σταϊκούρα και συνάδελφό του στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών να είναι λίγο πιο προσεκτικός όταν κάνει αναδρομή στην Ιστορία, ευχόμενος να μην διδάσκει τους φοιτητές του παραποιώντας τα ιστορικά στοιχεία, όπως έκανε ως Υπουργός Οικονομικών, παραποιώντας τα οικονομικά στοιχεία και εκθέτοντας ανεπανόρθωτα τη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Παρακαλώ, ελάτε να φτιάξετε το Βήμα.

Πιστεύετε ακόμα, αγαπητέ μου, κύριε Κατρίνη -το λέω γιατί είναι προσωπική μου άποψη- ότι υπάρχει ΟΝΕ, Οικονομική και

Νομισματική Ένωση στην Ευρώπη; Εγώ βλέπω μόνο μία βίαιη ΝΕ δηλαδή βίαιη Νομισματική Ένωση. Αυτό ψήφισε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 2 Μαΐου 1998. Μακάρι, να ήταν ΟΝΕ.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ: Μπορώ να απαντήσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Θα το κάνουμε όταν είμαι κάτω, για να μπορώ ν' απαντήσω.

Για εμένα ΟΝΕ δεν υπήρξε ποτέ, όχι για την Ελλάδα, αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, ο συνάδελφος κ. Γεώργιος Κατρούγκαλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ: Δεν έχετε άδικο, κύριε Πρόεδρε, αλλά αυτό είναι μια άλλη συζήτηση.

Εγώ, κατ' αρχάς, θέλω να ευχηθώ καλή επιτυχία στον κύριο Υπουργό με την ανάληψη των καθηκόντων του και συγχαρητήρια.

Συγχαρητήρια, όμως, οφείλω και στον γενικό εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας για τη λεπτή αίσθηση πολιτικού χιούμορ που επέδειξε κατηγορώντας εμάς για διγλωσσία την επαύριο των όχι πολύ συγκαλυμμένων απειλών του κ. Σαμαρά και της επιχείρησης πολιτικής ομηρίας, στην οποία επιχειρεί να θέσει τον Πρωθυπουργό.

Οφείλω πριν περάσω στην ουσία της τοποθέτησής μου να αναφερθώ και εγώ στο πολιτικό γεγονός της ημέρας, την απαγόρευση συγκεντρώσεων για τις επόμενες επτά ημέρες εν όψει προφανώς των συγκεντρώσεων διαμαρτυρίας που έχουν ανακοινωθεί κατά των αντισυνταγματικών και αντιδημοκρατικών μεθοδεύσεων της Κυβέρνησης στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης. Κίνηση πανικού, που δεν έχει σχέση με την προστασία της δημόσιας υγείας χαρακτήρισε αυτή την κίνηση η επιδημιολόγος καθηγήτρια Λινού, που μετά λόγου γνώσεως γνωρίζει τι πρέπει να γίνει για την προστασία από την πανδημία και τι πρέπει να γίνει για την προστασία της δημοκρατίας.

Στην πραγματικότητα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με μια αντισυνταγματική απόφαση προσπαθεί να προστατευτεί από τις συνέπειες μιας άλλης αντισυνταγματικής επιλογής που προσβάλλει την αυτοδιοίκηση των πανεπιστημίων.

Γιατί πρόκειται για αίσθηση χιούμορ να μας κατηγορεί η Νέα Δημοκρατία για αντιφάσεις, όταν θέτουμε παράλληλα με την ανάγκη να στηριχθούν έργα τα οποία εμείς φτάσαμε στην ολοκλήρωσή τους και που συνιστούν δική μας πολιτική με την πρόσθετη ανάγκη της προστασίας του περιβάλλοντος; Είναι δική μας ιδιαιτερότητα;

Το Ισραήλ, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, υπερψήφισε πριν από εμάς τον EastMed Gas Forum εκφράζοντας, όμως, επίσης επιφυλάξεις ως προς την έλλειψη σαφούς δέσμευσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των διαδικασιών παραγωγής μεταφοράς και χρήσης του φυσικού αερίου. Όπως αναλυτικά ανέφερε ο εισηγητής μας, τα ζητήματα της κλιματικής ουδετερότητας πρέπει να είναι στο τραπέζι ως προς την εφαρμογή στην πράξη και των δύο αυτών σημαντικών έργων.

Ως προς την κριτική που ακούσαμε από τη μεριά του ΜέΡΑ25 έχω να πω ότι την ακούω με προσοχή. Όμως, το φυσικό αέριο είναι χρήσιμο στη μεταβατική πορεία προς την πλήρη απανθροκοποίηση. Και όπως ακριβώς δεν αλλάζουμε τον στόλο όλων των συμβατικών αυτοκινήτων με ηλεκτρικά σε μια μέρα, έτσι και πρέπει να πάρουμε τα αναγκαία μέτρα που να σταθμίζουν και τους γεωπολιτικούς λόγους που στηρίζουν τα έργα αυτά και τις οικονομικές προτεραιότητες σε συνδυασμό με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος.

Ως προς τον IGB τα πράγματα νομίζω ότι είναι σαφή. Μεγεθύνει και το οικονομικό στίγμα της χώρας μας στα Βαλκάνια και ενισχύει τον ρόλο μας ως διαμετακομιστικού κόμβου φυσικού αερίου συνολικά στην περιοχή. Γενικότερα και τα δύο αυτά έργα τα οποία συζητούμε ισχυροποιούν τον ρόλο της Ελλάδας ως ενεργειακού κόμβου. Επίσης, σε επίπεδο ευρωπαϊκό, ενισχύουν την ενεργειακή αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαφοροποιώντας τις σχετικές πηγές και αγωγούς ενέργειας.

Ο EastMed Gas Forum εντάσσεται στη γενικότερη πολιτική που αναπτύξαμε με τα σχήματα τριμερούς συνεργασίας στην ανατολική Μεσόγειο. Επιμείναμε -προσέξτε- και η Παλαιστίνη να είναι μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, ακριβώς γιατί θεω-

ρούμε ότι όλες οι χώρες της ανατολικής Μεσογείου έχουν συμμετοχή στο εγχείρημα αυτό. Ούτε την Τουρκία αποκλείσαμε από το εγχείρημα αυτό.

Μάλιστα -και αυτό θέλω να το προσέξετε- την επαύριο της σημαντικής πολιτικής συμφωνίας στο Ισραήλ για την προώθηση του αγωγού EastMed με παρουσία του Υπουργού Εξωτερικών κ. Πομπέο -την ακριβώς επόμενη μέρα- ταξίδεψα στην Αττάλεια να συναντήσω τον ομόλογό μου κ. Τσαβούσογλου με το μήνυμα ότι και η Τουρκία έχει θέση στην ενεργειακή εξίσωση της ανατολικής Μεσογείου με μία προϋπόθεση, τον σεβασμό του Διεθνούς Δικαίου.

Αυτή είναι η γενικότερη στάση μας στα ζητήματα των σχέσεων με τη γειτονική χώρα. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί ως προς τη διαφύλαξη των εθνικών μας συμφερόντων. Για παράδειγμα, θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα επιφυλακτικοί στη διασύνδεση του EastMed Gas Forum με την τουρκική έμπνευση πρόταση για πολυμερή διάσκεψη στην ανατολική Μεσόγειο. Δεν θα πρέπει να επιτρέψουμε αυτή να αποτελέσει, όπως επιδιώκει η τουρκική πλευρά, τρόπο de facto νομιμοποίησης της παράνομης τουρκοκυπριακής διοίκησης, σε μια στιγμή που το Κυπριακό δοκιμάζεται και που δυστυχώς ο κ. Μητσοτάκης υπήρξε ο πρώτος Έλληνας Πρωθυπουργός που δεν έθεσε παρόμοιο ζήτημα στην ομιλία του στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

Επιτρέψτε μου, με την ανοχή σας, μια αναφορά και στις διερευνητικές που είναι το άλλο μείζον θέμα των ημερών. Εμείς στηρίζαμε και στηρίζουμε την επανέναρξη των διερευνητικών επαφών, γιατί ο διάλογος αποτελεί τον μόνο τρόπο λύσης της διαφοράς μας με την Τουρκία. Επισημάναμε, βέβαια, ότι ξεκινούν υπονομευμένες λόγω της αποτυχίας του κ. Μητσοτάκη να πετύχει ένα πλαίσιο κυρώσεων που θα λειτουργούν ως εγγύηση ότι η Τουρκία θα συζητήσει σοβαρά και δεν θα καταφύγει ξανά σε απειλές χρήσης βίας.

Αναμένουμε ενημέρωση για το τι έγινε στον πρώτο αυτόν γύρο, στην πρώτη φάση του εξηκοστού πρώτου γύρου και έχουμε πάλι επισημάνει στην Κυβέρνηση ότι δεν αρκεί η αμυντική τακτική. Αυτονόητα όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις -και ελπίζω και η σημερινή- δεν συζητούν τη διεύρυνση ατζέντας με θέματα κυριαρχίας.

Δεν αρκεί, όμως, αυτό. Πρέπει να επιδιώξουμε μια έντιμη συμφωνία και οφείλει η Κυβέρνηση να μας πει ποιοι είναι οι ενδιάμεσοι στόχοι, ποιοι είναι η τακτική που θα επιλέξει για να προωθήσει τον στόχο αυτό. Δεν πρέπει να θεωρεί δεδομένη την αποτυχία, το ναυάγιο των διερευνητικών και απλώς να προσπαθεί να τοποθετήσει καλύτερα στο blame game που θα ακολουθήσει.

Φυσικά, πρέπει ο κ. Μητσοτάκης να αποδείξει ότι δεν τελεί σε ομηρία από τον κ. Σαμαρά. Ήδη κατέθεσα σήμερα μια επίκαιρη ερώτηση ρωτώντας τον Υπουργό Εξωτερικών πότε θα έλθουν τα μηνύματα με τη Βόρεια Μακεδονία για ψήφιση στη Βουλή, γιατί αν υπάρχει άλλος λόγος πέρα από την αντίθεση του κ. Σαμαρά για την κατάθεσή τους, καλό είναι να το μάθει η λαϊκή αντιπροσωπεία και ο ελληνικός λαός. Το σημαντικό, όμως, είναι τι θα γίνει από εδώ και πέρα σε επίπεδο εθνικής στρατηγικής, η οποία απουσιάζει.

Ζητάμε, λοιπόν, από την Κυβέρνηση όχι απλώς ενημέρωση, αλλά να μας πει ποια είναι τα επόμενα βήματα στις διερευνητικές.

Εμείς δεν θα γίνουμε Νέα Δημοκρατία της περιόδου των Πρεσπών. Δεν θα ασκήσουμε δημαγωγία. Θέλουμε να στηρίξουμε τη διαμόρφωση μιας εθνικής θέσης και το εθνικό μέτωπο που χρειάζεται απέναντι στην Τουρκία. Η Κυβέρνηση, όμως, είναι αυτή που οφείλει να μας πει πώς το σκέφτεται, αν το σκέφτεται και δεν επιβεβαιώνονται τα περί ομηρίας που είπα προηγουμένως με ένα πρώτο βήμα, Συμβούλιο Πολιτικών Αρχηγών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και για την ανοχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ενημερώσω ότι η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής: «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιώτικο χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσι-

πλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά-COVID εποχή»

Θα κλείσουμε με την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας, την κ. Μαριλένα Σούκουλη - Βιλιάλη.

Δεν ξέρω αν είναι η παρθενική σας ομιλία, κυρία συνάδελφε. Όπως και να έχει, σας εύχομαι κάθε επιτυχία!

ΜΑΡΙΑ - ΕΛΕΝΗ ΣΟΥΚΟΥΛΗ - ΒΙΛΙΑΛΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ και έναν χρόνο ταλαιπωρούμαστε από μία φονική πανδημία που έχει στοιχίσει ανθρώπινες ζωές, που έχει διακόψει τον οικονομικό κύκλο και την κοινωνική δραστηριότητα και μας έχει κρατήσει μέσα στο σπίτι. Μου είναι αδιανόητο να αποτελεί αντικείμενο κομματικής εκμετάλλευσης το γιατί δεν επιτρέπονται συγκεντρώσεις και πορείες χιλιάδων ανθρώπων, ώστε να ευνοηθεί η περαιτέρω υπερμετάδοση. Τι ίσχυε, δηλαδή, μέχρι τώρα; Ήταν όλοι έξω σε συγκεντρώσεις; Δεν είχαμε επιμέρους αποφάσεις ανάλογα με τη συγκέντρωση; Τώρα, σύμφωνα με την απόφαση του Αρχηγού της Αστυνομίας, αναφέρεται η από της 22-01-2021 εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας, με την οποία προτείνεται αυτό το όριο των εκατό ατόμων. Δεν πρόκειται, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, για θέμα δημοκρατίας, αλλά πρόκειται για θέμα δημόσιας υγείας και μόνον.

Όσον αφορά τώρα τις διερευνητικές, ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και η Κυβέρνησή μας, η οποία είναι υπεύθυνη για τη χάραξη της εξωτερικής μας πολιτικής, έχουν τοποθετηθεί ξεκάθαρα και με απόλυτη σαφήνεια και για το θέμα των διερευνητικών επαφών με τη γείτονα χώρα τόσο στο εσωτερικό, σε όλους εμάς, όπως και έναντι των γειτόνων μας. Επομένως, δεν υπάρχει κάτι άλλο να προσθέσουμε επί της ουσίας.

Εμείς θα συνεχίσουμε να κινούμαστε με εθνική αυτοπεποίθηση και με σοβαρότητα για την προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων. Αυτό αναμένει να κάνουμε η ελληνική κοινωνία και αυτό πράττουμε.

Καλούμαστε σήμερα να κυρώσουμε δύο συμφωνίες υψηλής σημασίας για την αναβάθμιση της γεωενεργειακής θέσης της χώρας μας, δύο κυρώσεις που αποδεικνύουν την έμπρακτη προσήλωσή μας στις αρχές της αμοιβαίας περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ των κρατών της περιοχής μας που αποδεικνύουν την έμπρακτη προσήλωση της χώρας μας στην ειρηνική συνύπαρξη των λαών, με στόχο την ευημερία και την πρόοδο όλων των πολιτών.

Παράλληλα, όμως, οι σημερινές κυρώσεις αποτελούν και μία ξεκάθαρη απάντηση - πρόσκληση προς όλα τα κράτη που ακόμα και σήμερα είναι εγκλωβισμένα σε ανέξοδες πρακτικές του παρελθόντος και δυσκολεύονται να αναγνωρίσουν ότι η συγκεκριμένη πολιτική οδού αποτελεί μονόδρομο προς ένα μέλλον ασφάλειας και σταθερότητας, μια οδού βέβαια που προϋποθέτει και απαιτεί αμοιβαία υπευθυνότητα και ειλικρίνεια, σύμφωνα με τους κανόνες και τις αξίες του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Άλλη οδός, όμως, δεν υπάρχει και καλό θα είναι, έστω και αργά, συγκεκριμένα κράτη να απαντήσουν θετικά στις προκλήσεις των καιρών.

Με την πρώτη κύρωση για τον διασυνδετήριο αγωγό IGB, τη διασύνδεσή του με τον διαδριατικό αγωγό TAP, δηλαδή την ευρωπαϊκή επιλογή για την οδού του νότιου δρόμου, αλλά και με τον νέο πλωτό θερματικό σταθμό υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου στην Αλεξανδρούπολη δημιουργούμε ένα σημαντικό πλέγμα ενεργειακών υποδομών που περνούν από ελληνικό έδαφος.

Η κύρωση για το Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF), η δεύτερη κύρωση που συζητάμε σήμερα, μεταξύ της χώρας μας και άλλων έξι χωρών -και μάλιστα εμείς είμαστε η πέμπτη κύρωση, που αυτός είναι ο αριθμός που θέτει και την ίδρυση του φόρουμ σε ισχύ- υποδεικνύει έναν ορθό διπλωματικό δρόμο για την αξιοποίηση των υπαρχόντων, αλλά και των μελλοντικών ενεργειακών πόρων σε μία σημαντική περιφερειακή αγορά ενεργειακού δυναμικού.

Επομένως, απαντάμε με σαφήνεια σε τρεις σημαντικές προκλήσεις της γεωενεργειακής μας στρατηγικής. Πρώτον, την ανά-

δειξη της Ελλάδας σε διαμετακομιστικό κόμβο πηγών ενέργειας, δεύτερον, την αύξηση της ασφάλειας της ενεργειακής μας τροφοδοσίας μέσω της διαφοροποίησης πηγών και οδών φυσικού αερίου και, τρίτον, την εμπέδωση της πρόθεσής μας για την ενάσκηση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και συγκεκριμένα της εξερεύνησης και της εκμετάλλευσης ενεργειακών πηγών σε θαλάσσιες ζώνες, πάντα σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο.

Πέραν, όμως, από τα προφανή οφέλη ιδιαίτερα για τους βορειοελλαδίτες μας με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και μειωμένο κόστος ενέργειας, πρέπει να αναφερθούμε, αλλά και να ενημερώσουμε τους πολίτες για την τεράστια σημασία ύπαρξης και υλοποίησης μιας αποτελεσματικής γεωενεργειακής στρατηγικής. Κατανόω ότι μπορεί να μην είναι ένα θέμα που κεντρίζει τα δελτία ειδήσεων ή προσελκύει την προσοχή των πολιτών, αλλά πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι υπάρχει κομβική παράμετρος στη δομή των διεθνών σχέσεων και επηρεάζει έμμεσα και άμεσα κάθε τομέα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής μας, που δύναται ακόμη και να φτάσει σε αντιπαλότητα ή διένεξη μεταξύ κρατών.

(Στο σημείο αυτό κυτπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Γι' αυτό όταν μιλούμε για ενεργειακή ασφάλεια, δεν μιλούμε μόνο για τον τεχνικό ορισμό της, σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας, δηλαδή για την απρόσκοπτη διαθεσιμότητα ενεργειακών πηγών σε οικονομικά ανεκτές τιμές, αλλά μιλούμε επιπλέον για ένα περίπλοκο πλαίσιο διακρατικών σχέσεων γεωστρατηγικής σημασίας.

Εάν εξετάσουμε την παρούσα γεωπολιτική συγκυρία, θα δούμε ότι αυτή χαρακτηρίζεται από παγκόσμιες, αλλά και περιφερειακές ενεργειακές μεταβολές. Και θα εξηγήσω τι εννοώ. Η αυξανόμενη ζήτηση για ενέργεια ιδιαίτερα σε χώρες, όπως είναι η Κίνα και η Ινδία, παραμένει. Η προσπάθεια της Ευρώπης για τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού, ώστε να μην αντιμετωπίσουμε ενεργειακές κρίσεις, όπως η κρίση που αντιμετωπίσε η Ουκρανία και η Ρωσία το 2006 και το 2009, παραμένει. Η άνοδος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ως παγκόσμιος ενεργειακός παίκτης με την εκμετάλλευση του σχιστολιθικού αερίου και του πετρελαίου, που είχε ως αποτέλεσμα τη μεγάλη προμήθεια υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου, αποτελεί μία πραγματικότητα. Η σταθερή στόχευση της Ρωσίας να διατηρήσει τα κανάλια εφοδιασμού ενέργειας της Ευρώπης παραμένει. Όμως, και οι αναγνωρισμένοι πλέον περιβαλλοντικοί κίνδυνοι για τον πλανήτη μας από την εκτεταμένη χρήση υδρογονανθράκων δημιουργούν ένα γεωστρατηγικό πλαίσιο που επηρεάζει άμεσα τη γεωενεργειακή, τη γεωοικονομική και τη γεωπολιτική κατάσταση της περιοχής μας και όχι μόνο.

Επομένως, οφείλουμε να είμαστε ξεκάθαροι. Η εκμετάλλευση των ενεργειακών προοπτικών της χώρας δεν είναι θέμα μόνο γεωενεργειακής ασφάλειας, αλλά αποτελεί και θέμα ενίσχυσης της γεωπολιτικής ισχύος της χώρας.

Ο ενεργειακός χώρος αποτελεί πεδίο που επηρεάζει τη στρατηγική των πολιτικών και οικονομικών αποφάσεών μας, όπως φυσικά και των άλλων κρατών. Η Ελλάδα, σταθερά προσηλωμένη στις αρχές της ευρωπαϊκής ενεργειακής στρατηγικής για διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, αλλά και την επίτευξη της ενεργειακής μας αυτονομίας μέσω φιλικών προς το περιβάλλον εναλλακτικών πηγών ενέργειας, κινείται σταθερά προς αυτή την κατεύθυνση. Έχουμε ενσωματώσει σε κάθε δράση της αναπτυξιακής μας διαδικασίας ένα «πράσινο» περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ανακοινώσαμε το νέο Εθνικό Σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, στο οποίο εξειδικεύεται η στρατηγική μας για την αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ σε ποσοστό 35% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας ως το 2030. Μέσα σε αυτό το σχέδιο προβλέπονται «πράσινες» επενδύσεις της τάξης των 44 δισεκατομμυρίων ευρώ μέσα σε μία δεκαετία.

Ο Πρωθυπουργός χθες που επισκέφτηκε το ΥΠΕΝ είπε πως το 1/3 των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης σχετίζονται με δράσεις που αφορούν την ενέργεια και το περιβάλλον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα και η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση της δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης με την απολιγνιτοποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρία συνάδελφε, θα πρέπει να ολοκληρώσετε σιγά-σιγά.

ΜΑΡΙΑ - ΕΛΕΝΗ ΣΟΥΚΟΥΛΗ - ΒΙΛΙΑΛΗ: Θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε, καίτοι ακούστηκαν πάρα πολλά στις επιτροπές. Πραγματικά, ξέρετε, δεν μπορώ να τα αφήσω αυτά αναπάντητα. Εντυπωσιάζομαι από την ταχύτητα με την οποία οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ ξεχνούν τις περιβαλλοντικές τους ευαισθησίες όταν πρόκειται για κομματικά οφέλη.

Θα κλείσω λέγοντας μόνο ότι το πλαίσιο της δικής μας πρακτικής έχει ένα όνομα που λέγεται «αποτελεσματικότητα» και είναι ο δρόμος που η Κυβέρνησή μας και ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης ακολουθούν με υπευθυνότητα, συνέπεια και ταχύτητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι δύο κυρώσεις, όπως αναπτύχθηκαν εξαιρετικά από τον εισηγητή μας και στην επιτροπή και εδώ, προωθούν τη γεωενεργειακή αναβάθμιση της χώρας με τρόπο μεθοδικό και στρατηγικό. Είμαστε έτοιμοι να εκμεταλλευτούμε τις ενεργειακές μας δυνατότητες προς όφελος όλων των πολιτών. Ως ειρηνική δύναμη σταθερότητας συνεργαζόμαστε με όλα τα κράτη για τη δημιουργία αμοιβαίως επωφελών σχέσεων σε μια περιοχή που ιστορικά υπήρξε εύκολο πεδίο ανταγωνισμών και διενέξεων.

Παράλληλα, όμως, και με ρεαλισμό και με εθνική αυτοπεποίθηση αποστέλλουμε ένα μήνυμα γεωπολιτικής ισχύος, ότι η Ελλάδα ήταν, είναι και θα είναι παρούσα ενεργά σε όλες τις γεωενεργειακές μεταβολές, ένα μήνυμα που κανένας δεν πρέπει να παρερμηνεύσει, γιατί η Ελλάδα είναι ισχυρή και θα γίνει ισχυρότερη, όπως ακριβώς αρμόζει στην ιστορική της πορεία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Θα κλείσουμε τη συζήτηση με την ομιλία του Υπουργού κ. Σκρέκα.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πράγματι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στον χώρο της ενέργειας συμβαίνουν κοσμογονικές αλλαγές, και στην Ελλάδα και στον πλανήτη. Ένα παράδειγμα: Πριν από μόλις δέκα χρόνια, το 2010, η συμμετοχή του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή της χώρας μας ήταν περίπου στο 40% - 45%. Σήμερα αυτό το ποσό πολλές φορές πέφτει και κάτω από το 20%. Σε ετήσια βάση είναι περίπου στο 20%. Άρα έχουμε μειώσει, μέσα σε δέκα χρόνια μόλις, πάνω από 50% την ηλεκτροπαραγωγή από λιγνίτη.

Γιατί γίνεται αυτό και γιατί αυτό που λέω είναι κάτι σημαντικό; Ποιο είναι το πρόβλημα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε στις μέρες μας ως πολίτες του κόσμου και ως άνθρωποι που ζούμε στον πλανήτη γη; Το ότι έχουμε το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και τις επιπτώσεις που αυτό προκαλεί, το οποίο αναφέρατε προηγουμένως και αναφέρθηκε από πολλούς συναδέλφους ως κλιματική κρίση και είναι μια πραγματικότητα.

Τι σημαίνει κλιματική αλλαγή; Πολύ απλά είναι η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη. Από πού προέρχεται αυτή η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας; Το βασικό αίτιο ονομάζεται «εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα». Πότε εκπέμπουμε διοξείδιο του άνθρακα; Οτιδήποτε πιάνουμε στα χέρια μας, οτιδήποτε φοράμε ως ρούχα, οτιδήποτε βλέπουμε ή υπάρχει δίπλα μας το οποίο είναι κατασκευασμένο από τον άνθρωπο, για να παραχθεί έχει εκπέμψει διοξείδιο του άνθρακα. Βασική πηγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα είναι η ηλεκτροπαραγωγή από ορυκτά καύσιμα. Αμέσως μετά έρχονται οι μεταφορές, μετά τα βακτήρια, μετά η βιομηχανία και στο τέλος ο αγροτικός τομέας.

Άρα ποιος είναι ο στόχος του πλανήτη, όπου μέσα εκεί συμμετέχει φυσικά και η χώρα μας στο μερίδιο που μας αναλογεί; Να μειώσουμε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Πώς θα γίνει αυτό; Αλλάζοντας, για παράδειγμα, στο βασικό αίτιο εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, που είναι η ηλεκτροπαραγωγή, το μείγμα της ενέργειας που χρησιμοποιούμε. Πώς; Βάζοντας στο σύστημα περισσότερες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αξιοποιώντας τον ήλιο, τον αέρα και τη θάλασσα -γιατί όχι;- και τη γεωθερμία. Όταν αξιοποιείς ορυκτά καύσιμα, παράγεις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Όπως το λέει η λέξη, τα ορυκτά καύσιμα

είναι ορυκτά και είναι πεπερασμένα, με την έννοια ότι είναι εξαντλήσιμα. Άρα χρησιμοποιώντας τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όλο και περισσότερο στο ενεργειακό μείγμα της χώρας και του πλανήτη πετυχαίνεις δύο πράγματα. Πρώτον, διασφαλίζεις ότι και οι επόμενες γενιές της ανθρωπότητας θα έχουν ρεύμα, θα έχουν ηλεκτρική ενέργεια, για να μπορούν να λειτουργούν και να λειτουργεί ο πλανήτης, και κατά δεύτερον πετυχαίνεις βέβαια να μειώσεις και το αίτιο που προκαλεί την κλιματική αλλαγή.

Μπορούμε να πάμε σήμερα, από τη μια στιγμή στην άλλη, σε μία νύχτα, από τη χρήση ορυκτών καυσίμων, είτε είναι λιγνίτης, είτε είναι πετρέλαιο, είτε είναι φυσικό αέριο, σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας; Αυτή τη στιγμή τεχνικά δεν είναι εφικτό. Θα το θέλαμε. Έχει η Ελλάδα, η ελληνική Κυβέρνηση στρατηγική για την απανθρακοποίηση, για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, για το «πρασίνισμα» της εθνικής μας οικονομίας, της παραγωγικής βάσης, της μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των νοικοκυριών; Φυσικά και έχει. Είχε η προηγούμενη κυβέρνηση; Φυσικά και δεν είχε. Και πώς αποδεικνύεται αυτό; Φυσικά δεν αποδεικνύεται από αυτά που λέω ίσως εγώ ή που λέει κάποιος άλλος από άλλο κόμμα ή από την Αξιωματική Αντιπολίτευση σήμερα, αλλά αποδεικνύεται από αυτά τα οποία γράφουμε, είτε εμείς ως Κυβέρνηση τώρα είτε η προηγούμενη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ παλαιότερα.

Πού αποτυπώνονται αυτά; Στο Εθνικό Σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Το σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ, της κυβέρνησης, της ελληνικής κυβέρνησης όταν κυβερνούσε ο ΣΥΡΙΖΑ, το Εθνικό Σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, τι έλεγε για το 2040, για το ενεργειακό μείγμα της χώρας; Να σας πω τι έλεγε και μπορείτε και να το διαβάσετε, είναι αναρτημένο στο διαδίκτυο. Έλεγε ότι το 2040 θα έχουμε στην Ελλάδα 1,3 GW εγκατεστημένης ισχύος, που θα καίει λιγνίτη για να παράγει ηλεκτρική ενέργεια. Και τι έλεγε για το φυσικό αέριο; Έλεγε για το φυσικό αέριο ότι το 2040 θα έχουμε 4,6 GW εγκατεστημένης ισχύος, που θα παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από φυσικό αέριο. Και πόσο ήταν αυτό το 2016, που κυβερνούσε ο ΣΥΡΙΖΑ; Ήταν 3,9 GW. Άρα από το 2016 που κυβερνούσε ο ΣΥΡΙΖΑ μέχρι το 2040, που σχεδίαζε τότε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το ενεργειακό μείγμα της χώρας, σύμφωνα με τον ΣΥΡΙΖΑ, αν συνέχιζε να κυβερνά ο ΣΥΡΙΖΑ, θα αύξανε και τη συμμετοχή του φυσικού αερίου στην ηλεκτροπαραγωγή της χώρας, στο ενεργειακό μείγμα της χώρας.

Τι έκανε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη μόλις ανέλαβε τη διακυβέρνηση αυτού του τόπου; Είπε ότι εμείς δεν θα παράγουμε ηλεκτρική ενέργεια από λιγνίτη, όχι το 2040 που έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ ότι μάλλον θα παρήγαγε, όχι το 2050 -δεν ξέρω ποτέ έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ- αλλά μόλις το 2028, πολύ νωρίτερα από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα που χρησιμοποιούσε λιγνίτη στο ενεργειακό της μείγμα, πολύ νωρίτερα από την Πολωνία, πολύ νωρίτερα από τη Γερμανία. Η Ελλάδα μας.

Άρα ναι, η σημερινή Κυβέρνηση έχει σχέδιο και είναι η Κυβέρνηση που πραγματικά ενδιαφέρεται για το περιβάλλον, αλλά και για τις επόμενες γενιές των Ελλήνων και όχι μόνο. Διότι να το σχέδιό μας, το έχουμε αποτυπώσει και το εφαρμόζουμε. Πόσες καμινάδες κλείσαμε τους δεκαοκτώ αυτούς μήνες; Δύο καμινάδες λιγνιτικών εργοστασίων κλείσανε, σταμάτησαν να καπνίζουν, μέσα στους πρώτους δεκαπέντε μήνες της Κυβέρνησής μας και άλλες δύο καμινάδες είναι προγραμματισμένες να κλείσουν τους επόμενους μήνες, εντός του 2021.

Να πώς αποδεικνύεται -και δεν είναι λόγια, είναι πράξεις- ότι πραγματικά η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη είναι μια κυβέρνηση που όχι απλά σέβεται το περιβάλλον, όχι απλά μιλάει για το περιβάλλον, αλλά πράττει, δρα, δουλεύει για να προστατεύσει το περιβάλλον. Και φυσικά δουλεύουμε ταυτόχρονα, ώστε όλα αυτά να γίνουν με έναν τρόπο, ώστε αυτή μετάβαση να είναι δίκαια μετάβαση. Διότι και κάποιοι άνθρωποι θα πρέπει να βρουν δουλειές, που πιθανότατα θα επηρεαστούν κλείνοντας τα εργοστάσια και έχουμε κάνει ένα σοβαρό σχέδιο για το πώς θα μπορέσουμε σε αυτές τις περιοχές που θα πληγούν, τις λιγνιτικές περιοχές, να αντικαταστήσουμε τις θέσεις εργασίας από την αξιοποίηση του λιγνίτη με θέσεις εργασίας εξίσου υψηλά αμειβόμενες, καλές θέσεις εργασίας, μέσα από οικονομικές δρα-

στηριότητας οι οποίες πια θα είναι φιλικές για το περιβάλλον και εστιασμένες σε εκείνες τις περιοχές και όχι μόνο.

Άρα όλα αυτά τα οποία συζητάμε εδώ στη Βουλή, και οι δύο συμφωνίες που έχουμε φέρει, αποσκοπούν στο να διασφαλίσουμε ότι όλη αυτήν τη μεταβατική περίοδο που χρειάζεται για να περάσουμε από μεγάλη συμμετοχή ορυκτών καυσίμων στο ενεργειακό μείγμα της χώρας σε μικρή και στο τέλος μηδενική συμμετοχή των ορυκτών καυσίμων στο ενεργειακό μείγμα και στη χρήση 100% ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σε όλη αυτή την περίοδο δεν θα έχουμε πρόβλημα με διακοπές ηλεκτρικού, ότι θα διασφαλίζουμε ταυτόχρονα την ενεργειακή επάρκεια, την ενεργειακή ασφάλεια και την ενεργειακή ανεξαρτησία της χώρας.

Πώς το πετυχαίνουμε αυτό; Μετατρέποντας την Ελλάδα από ένα, θα έλεγα, ενεργειακό νησί σε έναν ενεργειακό κόμβο, δηλαδή μετατρέποντας την Ελλάδα σε μια χώρα η οποία δεν έχει μεγάλες και άφθονες διασυνδέσεις με τις γειτονικές χώρες προς βορρά και προς νότο, που θα διασφαλίζουν αυτό που σας προείπα, δηλαδή ενεργειακή ασφάλεια, ενεργειακή ανεξαρτησία, εξασφαλίζοντας και διαφοροποίηση στην όδευση αλλά και διαφοροποίηση στις πηγές προμήθειας των ορυκτών καυσίμων, ώστε να πετυχαίνουμε αυτά τα οποία είπα και βέβαια να πετυχαίνουμε και ανταγωνιστικές τιμές.

Τι είναι πιο ρυπογόνο σήμερα; Ο λιγνίτης. Αμέσως μετά, τι είναι λιγότερο ρυπογόνο; Η χρήση του πετρελαίου. Το λιγότερο ρυπογόνο ορυκτό καύσιμο, που εκλύει ρύπους με έως και 1/3 από τους ρύπους που εκλύει μια λιγνιτική μονάδα, είναι το φυσικό αέριο.

Γι' αυτό και απευθύνομαι στους Βουλευτές που έκριναν με άδικο τρόπο, πιστεύω, αυτό το σημαντικό και οραματικό σχέδιο που έχουμε παρουσιάσει και που θέλουμε να υλοποιήσουμε, που μετατρέπει την Ελλάδα σε έναν ενεργειακό κόμβο, όπου θα περνάει φυσικό αέριο από διάφορες πηγές, είτε μέσα από φυσικούς αγωγούς, όπως έγινε με τον TAP, είτε όπως τώρα, που θέλουμε με αναστροφή ροής να στέλνουμε, εκμεταλλευόμενοι και τον TAP, φυσικό αέριο προς τα βόρεια σύνορα, αλλά και χτίζοντας υποδομές, όπως είναι η πλωτή δεξαμενή υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Αλεξανδρούπολη, όπως είναι η αναβάθμιση της Ρεβουθούσας, όπως είναι πιθανότατα μια υπόγεια δεξαμενή που θα έχει έναν στρατηγικό ρόλο και θα μπορούμε εκεί να έχουμε στρατηγικά αποθέματα φυσικού αερίου για την περίπτωση που θα το χρειαστούμε. Όλα αυτά συντελούν στο να πετύχουμε τον στόχο τον οποίο σας προανέφερα.

Γι' αυτό σας καλώ όλους αυτά τα οποία θα αναφέρω παρακάτω να τα υπερψηφίσετε, γιατί με αυτόν τον τρόπο ισχυροποιούμε την Ελλάδα και όχι μόνο σε ό,τι αφορά τον γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό ρόλο, αλλά σε ό,τι αφορά την πραγματική οικονομία και τελικά και την τρέψη του νοικοκυριού.

Εισάγουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δύο άρθρα στο παρόν νομοσχέδιο που ζητάμε να υπερψηφίσετε και με αυτόν τον τρόπο να κυρώσουμε. Το ένα αφορά στον ελληνοβουλγαρικό κάθετο αγωγό μεταφοράς φυσικού αερίου Ελλάδας - Βουλγαρίας, τον λεγόμενο IGB. Το δεύτερο είναι μια διακυβερνητική συμφωνία, η σύσταση ενός διεθνούς οργανισμού, του Οργανισμού Φυσικού Αερίου στην ανατολική Μεσόγειο EastMed Gas Forum. Και τα δύο άρθρα και οι δύο αυτές συμφωνίες αποτελούν δύο απτά παραδείγματα της δυναμικής που σας περιέγραφα.

Δεν θέλω να πω πολλά για το τι σημαίνει για την Κυβέρνησή μας και πώς πάντα οι κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας είχαν ως προτεραιότητα και προμετωπίδα την ανάπτυξη της ενεργειακής πολιτικής και ως μοχλό αειφόρου ανάπτυξης, αλλά και ως βραχίονα μιας εξωστρεφούς διπλωματίας.

Θα επαναλάβω ότι η ιδέα της κατασκευής αυτού του ελληνοβουλγαρικού αγωγού είχε ξεκινήσει από το 2009, από τον Χρήστο Φώλια και με την υπογραφή τον Απρίλιο του 2009 ενός μνημονίου συνεργασίας που είχε υπογράψει ο προκάτοχός μου, ο Κωστής Χατζηδάκης, που και τότε ήταν Υπουργός Ενέργειας και είχε σημαντικό ρόλο στην προώθηση αυτού του αγωγού. Είχαν διασφαλιστεί τότε, το 2009, 45 εκατομμύρια ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα χρησίμευσαν και αποτέλεσαν το 20% της κατασκευής.

Επίσης, αργότερα, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, με Πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά, είχε πετύχει τη στρατηγικής σημασίας αλλαγή της όδευσης -που από κάποια κέντρα προωθούνταν- του TAP, του αγωγού που μεταφέρει κασπιανό φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν στην Ευρώπη. Ήθελαν να περάσει ο αγωγός πάνω από τα βόρεια σύνορά μας, από τις βόρειες χώρες, από τους βόρειους γείτονές μας. Τελικά, καταφέραμε τότε να περάσει ο αγωγός μέσα από την Ελλάδα και να τη διασχίζει. Πόσοι Έλληνες δούλεψαν κατά τη διάρκεια της κατασκευής αυτού του αγωγού; Πόσες περιοχές θα πάρουν φυσικό αέριο από τον αγωγό TAP, που ίσως δεν θα μπορούσαν να πάρουν φυσικό αέριο διαφορετικά;

Βέβαια, επειδή ακούστηκε και επειδή μιλάμε για αγωγούς φυσικού αερίου, που είναι ένα ορυκτό καύσιμο -όπως είπα- πεπερασμένο, να πούμε ότι αυτοί οι αγωγοί και σε ό,τι αφορά και το δίκτυο διανομής δεν θα πάνε στράφι. Βλέπετε ότι έρχεται και το υδρογόνο. Πάρα πολλοί, όλο και περισσότεροι, συζητούν σήμερα ότι θα μπορέσουμε πιθανότατα να αξιοποιήσουμε αυτό το δίκτυο, στο οποίο σήμερα έχουμε επενδύσει εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ. Δεν θα πάει χαμένο, όταν κάποια στιγμή το απώτερο μέλλον, μετά από είκοσι-τριάντα χρόνια -δεν γνωρίζουμε ακριβώς, κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει- το φυσικό αέριο δεν θα κυλάει σε αυτούς τους αγωγούς. Τότε, όμως, μπορεί αυτοί οι αγωγοί να γεμίζουν και να μεταφέρουν υδρογόνο. Άρα τελικά είναι υποδομές οι οποίες δεν πάνε χαμένες και πρέπει να γίνουν. Γι' αυτό ερχόμαστε σήμερα εμείς και στηρίζουμε την κατασκευή τους.

Να πούμε ότι μετά τις εκλογές του 2019 και μέχρι τον Οκτώβριο του 2019 είχε υπογραφεί και η διακυβερνητική συμφωνία, την οποία σήμερα φέρνουμε προς κύρωση. Φιλοδοξούμε να ολοκληρώσουμε την κατασκευή του έργου μέχρι το τέλος του 2021. Σήμερα έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό 52%, με το 40% του αγωγού να έχει υπογειοποιηθεί ήδη, άρα προχωράει η κατασκευή του. Το ότι φέραμε προς κύρωση σήμερα το μνημόνιο συνεργασίας, δεν αποτελέσει εμπόδιο στο να ξεκινήσει και να κατασκευάζεται ο αγωγός. Τα οικονομικά και εμπορικά οφέλη έχω ήδη αναλύσει πόσο σημαντικά είναι για την Ελλάδα και για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Πολλά από τα υλικά που χρησιμοποιούμε, όπως ο ίδιος ο αγωγός, κατασκευάζονται από ελληνική επιχείρηση. Άρα Έλληνες εργαζόμενοι και πιθανότατα καλά αμειβόμενοι είναι αυτοί οι οποίοι δουλεύουν σήμερα για να κατασκευάσουν αυτόν τον αγωγό, ο οποίος τοποθετείται σήμερα στα βόρεια σύνορά μας.

Επίσης, παίζει έναν σημαντικό ρόλο αυτός ο ελληνοβουλγαρικός αγωγός. Πέρα του ότι ο IGB θα μπορεί να αξιοποιείται και να μεταφέρει από νότο προς βορρά κασπιανό αέριο, αφού συνδέεται με τον αγωγό TAP, θα μπορεί να μεταφέρει και αέριο το οποίο θα υλοποιείται στην πλωτή δεξαμενή, στον τερματικό σταθμό στην Αλεξανδρούπολη. Τι σημαίνει αυτό; Τελικά, πράγματι, η Ελλάδα γίνεται ένας κόμβος ενεργειακών μεταφορών φυσικού αερίου, όπου μέσα από αυτή δεν θα περνάει μόνο φυσικό αέριο που θα έρχεται από την Κασπία, αλλά φυσικό αέριο που μπορεί να έρχεται από οπουδήποτε στον κόσμο, μέσα από πλοία που θα μεταφέρουν υγροποιημένο φυσικό αέριο. Άρα είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο. Επαναλαμβάνω ότι ξεκίνησε ο σχεδιασμός του το 2009.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΒΔΕΛΑΣ**)

Σε ό,τι αφορά το φόρουμ της ανατολικής Μεσογείου για το φυσικό αέριο, είναι πάρα πολύ σημαντικό το ότι φέρνει κοντά χώρες οι οποίες κατά το παρελθόν είχαν και αντικρουόμενα συμφέροντα, αλλά πολλές φορές βρίσκονταν και σε απέναντι όχθες. Τις φέρνει κοντά, συζητούν, πάντα για να διασφαλίσουμε αυτό το οποίο είπαμε, το φυσικό αέριο, το οποίο χρειαζόμαστε ως μεταβατικό καύσιμο. Ο Κωστής Χατζηδάκης είχε δουλέψει πάρα πολύ. Είχε ξεκινήσει ως ιδέα μέσα από τη συνεργασία Ελλάδας - Αιγύπτου. Σήμερα συμμετέχει η Αίγυπτος, η Παλαιστίνη, το Ισραήλ, η Κύπρος, η Ιορδανία, η Ελλάδα και η Ιταλία.

Να πούμε -και οφείλουμε να παραδεχτούμε- ότι αυτό υλοποιήθηκε μέσα από μια συνάντηση η οποία είχε γίνει επί κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ, με Πρωθυπουργό τον Αλέξη Τσίπρα και βοήθησε,

ώστε να προχωρήσει και να υλοποιηθεί αυτή η ιδέα, που ερχόμαστε σήμερα εμείς να κυρώσουμε με αυτή τη διεθνή συμφωνία.

Ποιοι είναι οι στόχοι αυτού του φόρουμ; Είναι η υποστήριξη της δημιουργίας μιας περιφερειακής αγοράς αερίου, προς όφελος φυσικά των χωρών-μελών που αποτελούν το φόρουμ, την εξασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας της έρευνας, της παραγωγής και της μεταφοράς, αλλά και της κατασκευής των υποδομών του φυσικού αερίου και βέβαια, την προώθηση βάσει του Διεθνούς Δικαίου, της καλύτερης κατανόησης, της αλληλεξάρτησης, αλλά και των πιθανών ωφελειών μιας συνεργασίας μεταξύ του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ των μελών αυτού του φόρουμ.

Οφείλω να πω ότι μέσα από αυτό το φόρουμ, αυτή τη συνεργασία, προωθείται και η παροχή αρωγής στις καταναλώτριες χώρες, δηλαδή τις χώρες που είναι αποδέκτες φυσικού αερίου, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες τους και μαζί με τις χώρες διέλευσης να διαμορφώσουν τις γενικότερες πολιτικές του αερίου στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, επιτρέποντας έτσι μια βιώσιμη συνεργασία και εταιρική σχέση μεταξύ των βασικών παραγόντων της αλυσίδας αξίας στην αγορά αερίου.

Γι' αυτόν τον λόγο, γιατί και οι δύο αυτές συμφωνίες προωθούν και διασφαλίζουν το ζητούμενο, που είναι η ενεργειακή ασφάλεια, η ενεργειακή επάρκεια της χώρας μας, η ενεργειακή ανεξαρτησία της χώρας μας, με ανταγωνιστικές τιμές ενέργειας και διασφαλίζοντας αυτή τη μεταβατική περίοδο από το σήμερα στο αύριο, σας καλούμε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, να υπερ-

ψηφίσετε και να κυρώσουμε με αυτόν τον τρόπο το σημερινό νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Καλημέρα σας και από εμένα.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ. Σιδερένιος!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση ενιαία επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «α) Κύρωση της Διακυβερνητικής Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας (IGB Project) και β) Κύρωση του Καταστατικού (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)».

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εφόσον έχετε ολοκληρώσει την ψηφοφορία, παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Οι θέσεις των κομμάτων, όπως αποτυπώθηκαν κατά την ψήφιση με το ηλεκτρονικό σύστημα, καταχωρίζονται στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και έχουν ως εξής:

α) Κύρωση της Διακυβερνητικής Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB Project) και β) Κύρωση του Καταστατικού (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)

Επί της Αρχής ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΟΧΙ

Άρθρο πρώτο ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΟΧΙ

Άρθρο δεύτερο ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΟΧΙ

Ακροτελεύτιο άρθρο ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΟΧΙ

Επί του Συνόλου ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

ΜέΡΑ25: ΟΧΙ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «α) Κύρωση της Διακυβερνητικής Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB Project) και β) Κύρωση του Καταστατικού (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«α) Κύρωση της Διακυβερνητικής Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB Project) και β) Κύρωση του Καταστατικού (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF)

ΜΕΡΟΣ Α'

Άρθρο πρώτο

Κύρωση Διακυβερνητικής Συμφωνίας

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Διακυβερνητική Συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας σχετικά με τον αγωγό διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας (IGB Project), που υπογράφηκε στη Σόφια, στις 10 Οκτωβρίου 2019, το κείμενο της οποίας, σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική, έχει ως εξής:

INTERGOVERNMENTAL
AGREEMENT
BETWEEN THE
HELLENIC REPUBLIC
AND THE REPUBLIC OF
BULGARIA

RELATING TO
THE INTERCONNECTOR GREECE BULGARIA (IGB PROJECT)

The Hellenic Republic and the Republic of Bulgaria hereinafter referred to as "The Parties"

Whereas the Parties, being both Member states of the European Union, comply by the rules and principles arising from the relevant EU Law,

Whereas the Parties have signed on 15th January 2019 the Declaration of the Representatives of the Governments of the Member States on the legal consequences of the judgment of the Court of Justice in *Achmea* and on investment protection in the European Union, concerning also the implementation of the Energy Charter Treaty between Member States.

Whereas the Parties understand that the Project Investor wishes to construct and operate a cross-border interconnector pipeline originating in the Hellenic Republic and designed to transport natural gas to and from the Republic of Bulgaria (IGB Project).

Whereas the Parties acknowledge that the development and interconnection of this cross-border interconnector pipeline will enhance the security and availability of natural gas supply.

Whereas the Parties recognize the important strategic role that this cross-border interconnector pipeline will fulfil in relation to the Southern Gas Corridor and referring to the European Union designation of this cross-border interconnector pipeline as a project of common interest (PCI).

Whereas, on 25 July 2018, the European Commission issued a decision on the exemption of IGB AD from the requirements regarding third party access, tariff regulation and ownership unbundling for a 25-year period.

Whereas, on 8 November 2018, the European Commission issued its Decision C(2018)7295 approving conditions for State Aid for the implementation of the Gas Interconnector Greece- Bulgaria (IGB Project), including a Corporate Income Tax Stabilisation clause;

Whereas the Parties wish to create uniform and non-discriminatory conditions for Taxation of the IGB Project in accordance with their respective national legislations and bilateral and multilateral international agreements and treaties applicable to each of them, and wish to establish cooperation on this matter.

Whereas the Parties wish to enter into this Agreement in order to regulate such cooperation.

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1. DEFINITIONS

Capitalized terms used in this Agreement (including the Preamble), and not otherwise defined herein, shall have the meanings given to them in the Appendix 1 which is an integral part of this Agreement.

2. RELATIONSHIP WITH OTHER INTERNATIONAL AND DOMESTIC OBLIGATIONS

- 2.1 Nothing in this Agreement shall affect the rights or obligations of any Party under any relevant international treaty or rule of international law. Nothing on this Agreement shall affect rights and obligations of the Parties that are Member States of the European Union arising from their membership thereto.
- 2.2 Only the Project Participants shall be regarded as "Investors" for the purposes of Article 1(7) of the Energy Charter Treaty and the IGB Project and all aspects of the Project Participants respective participation in the IGB Project, and any interest they may have under any agreement relating to the IGB Project, shall be regarded as an "Investment" into the Territory of the relevant Project Participant for the purposes of Article 1(6) of the Energy Charter Treaty.

3. PERFORMANCE AND OBSERVANCE OF THIS AGREEMENT

- 3.1 Subject to the other provisions hereof, each Party undertakes to fulfil and perform each of its obligations under this Agreement.
- 3.2 Each Party shall ensure that its competent State Authority and/or State Entity/its State Authorities and/or State Entities take all actions necessary for the implementation of the Taxation Framework.
- 3.3 To the extent permitted by Applicable Law, this Agreement shall evidence, without further action on the part of any Party, the granting of any right, approval, or power, to any State Authority and/or State Entity, as may be necessary for any such State Authority and/or State Entity to fulfil the relevant commitments under articles 3.1 and 3.2.

4. CO-OPERATION AND AUTHORISED ENTITIES

- 4.1 The Parties shall co-operate in order to establish and maintain necessary conditions for the implementation of the Taxation Framework, in accordance with this Agreement.
- 4.2 Each Party undertakes to meet in good faith at all reasonable times and as often as reasonably required for the purposes of considering negotiating and if they deem it appropriate entering into such other agreements as may be appropriate between them, or with any other states, international institutions and authorities in order to

5

authorize, enable and support the implementation of the Taxation Framework in accordance with this Agreement.

- 4.3 Each Party appoints the following persons to send and receive communications and notices from the other Party in relation to this Agreement and to act as coordinator of that Party's rights and obligations under this Agreement:

4.3.1 for the Republic of Bulgaria: *Director of Energy Projects and International Cooperation Directorate, Ministry of Energy;*

4.3.2 for the Hellenic Republic: *Director for International & European Relations, Ministry of Environment and Energy;*

Each Party may designate additional or replacement persons to act in accordance with this article 4.3 by providing notice of the same to the other Party.

5. TRANSPORT OF NATURAL GAS

- 5.1 Each Party shall take the necessary measures to facilitate the transport of Natural Gas in connection with the IGB Project, consistent with the principle of freedom of transit, and without distinction as to the origin, destination or ownership of such Natural Gas or discrimination as to pricing on the basis of such distinctions, and without imposing any unreasonable delays, restrictions or charges.

- 5.2 In particular, each Party shall permit (except as specifically provided otherwise in this Agreement or any Project Agreement) the transport of Natural Gas via the Pipeline System or any part thereof consistent with the principle of freedom of transit and without distinction as to the origin, destination or ownership of such Natural Gas, and without imposing any unreasonable delays or restrictions.

6. NON-INTERRUPTION OF PROJECT ACTIVITIES

- 6.1 Subject to clause 6.2, no Party shall, except as specifically authorized by a competent dispute settlement authority, interrupt, curtail, delay or otherwise impede in any way the Project Activities in its Territory.

- 6.2 Notwithstanding clause 6.1, where there are reasonable grounds to believe that the continuation of the Project Activities in the Territory of a Party creates or would create an unreasonable danger or hazard to public health and safety, property or the environment, the Party may interrupt the Project Activities in its Territory, but only to the extent and for the length of time necessary to remove such danger or hazard.

- 6.3 If any event occurs or any situation arises which there are reasonable grounds to believe threatens to interrupt, curtail or otherwise impede the Project Activities (a "threat" for the purpose

of this article), the Party in, or in respect of, whose Territory the relevant threat has arisen shall use all lawful and reasonable endeavors to eliminate the threat.

- 6.4 If any event occurs or any situation arises which interrupts, curtails, or otherwise impedes the Project Activities ("interruption" for the purpose of this article) the Party in, or in respect of, whose Territory the relevant interruption has arisen shall immediately give notice to the other Party and the Project Investor of the interruption, give reasonably full details of the reasons therefor, and shall use all lawful and reasonable endeavors to eliminate the reasons underlying such interruption and to promote restoration of such Project Activities at the earliest possible opportunity.

7. PERMANENT ESTABLISHMENT

- 7.1 The Parties acknowledge that the IGB Project will be managed by the Project Investor in the Republic of Bulgaria.
- 7.2 The Parties require that for the implementation of the terms and conditions of this Agreement the Permanent Establishment is established in the Hellenic Republic.

8. TAXES

8.1. General

- 8.1.1 Each Party shall ensure that the Tax treatment of the Project Participants with respect to any part of the IGB Project (or any related Assets or Project Activities) will be no less favourable than that applicable to the Nationals, and especially regarding the status of a Tax resident, of the relevant Party in the same circumstances under the Applicable Law relating to Taxation.
- 8.1.2 Each Party shall cooperate between themselves and with other states to ensure a fair and transparent application of Taxation to the Project Participants, in accordance with various bilateral Tax treaties concluded between the relevant Party(ies) and other states.
- 8.1.3 The Parties shall endeavour to minimize the incidence and complexity of formalities relating to Taxes and to decrease and simplify documentation requirements relating to Taxes (including, but not limited to, the administrative bodies of each of the Parties to comply with the instructive deadlines under its domestic legislation, not to request provision of publicly available documents and information, not to request from the Project Investor more documents than the explicitly provided in the legislation, and similar).
- 8.1.4 The procedural provisions of each Party applicable to the obligation to submit a declaration, the timeline for its submission, as well as any other procedural issues will apply, unless there are procedural arrangements in this Agreement that contradict the domestic legislation of the relevant Party.

8.2. Application of Corporate Income Tax Legislation

- 8.2.1 Subject to article 8.2.2., and except as otherwise expressly provided by under the Agreement, the Tax laws, regulations and interpretations of each Party in relation to Corporate Income Taxation:
- 8.2.1.1 as in force on the date of the conclusion of this Agreement (the "Signing Date Tax Code") shall be valid and apply to the Project Investor until and including the Fifteen Year COD date; and
- 8.2.1.2 as in force on the first day after the expiry of the Fifteen Year COD (the "Second Period Tax Code") shall be valid and apply to the Project Investor from the day after the expiry of the Fifteen Year COD date until and including the Twenty-Five Year COD date;
- 8.2.2 For the avoidance of doubt, any reduction, including a gradual reduction, of the Greek Corporate Income Tax, introduced in the Greek legislation by 31.12.2019 (including reductions applicable to periods after 31.12.2019) will apply to ICGB for the period defined in 8.2.1.1. as of the date that it shall enter into force for all Greek legal persons and entities.

For the avoidance of doubt, it is considered that any changes in the domestic legislation of each of the Parties, arising from the incorporation of Council Directive (EU) 2016/1164 in the domestic legislation of the Parties, will be applicable to the Project Investor as of the date that they would have been enacted and entered into force in the legislation of each of the Parties for all taxpayers.

- 8.2.3 For each year of the Second Tax Period:
- 8.2.3.1 the Project Investor shall, within thirty (30) days of the filing of its annual income Tax return, provide to each competent tax authority of the respective Party a report setting out:
- (a) all Corporate Income Taxes that have been incurred by the Project Investor in the Republic of Bulgaria and by the Permanent Establishment in the Hellenic Republic during that year in accordance with the Second Period Tax Code (the "Second Period Paid Amount");
 - (b) all Corporate Income Taxes that would have been incurred by the Project Investor in the Republic of Bulgaria and by the Permanent Establishment in the Hellenic Republic during that year had the Signing Date Tax Code been in place (the "Second Period SD Amount"); and
 - (c) a comparison for the respective Party between the amounts under point a) and b); and
- 8.2.3.2 if, in respect of the relevant year for the respective Party:

8

- (a) the Second Period Paid Amount is less with more than twenty per cent (20%) of the Second Period SD Amount, the Project Investor shall pay to the respective Party such amount that is in excess of that twenty per cent (20%) threshold within sixty (60) days of the date of the report provided by the Project Investor under article 8.2.3.1; or
- (b) the Second Period Paid Amount is greater with more than twenty per cent (20%) of the Second Period SD Amount, the respective Party shall pay to the Project Investor such amount that is in excess of that twenty per cent (20%) threshold within sixty (60) days of the date of the report provided by the Project Investor under article 8.2.3.1.

8.3 Allocation of Profit

8.3.1 For the purpose of assessing entitlements for Corporate Income Taxation of each of the Parties the Aggregate Amount of Profits generated by the operation of the Pipeline System for each calendar year shall be attributed to the Project Investor and its Permanent Establishment based on the kilometers of the proportional share of each Party in the total length of the pipeline.

8.3.2 The allocation of profits described in this clause will be further supported by means of a unilateral advance pricing agreement (APA) to be entered into between the Hellenic Republic, the Project Investor and its Permanent Establishment for a duration equal with the duration of this Agreement. The process for concluding the advance pricing agreement (APA) will start after the signing of this Agreement.

8.3.3 For the purposes of calculating the Corporate Income Taxes deriving for each of the Parties for activities outside the scope of article 8.3.1 above, the profits shall be determined according to the applicable legislation by each of the Parties, including the Double Taxation Treaty, taking into account the requirements of article 8.2.1.

8.4 Interest on Loans by Interest Holders

8.4.1 Considering the strategic nature of the IGB Project and its relevance within the European Union, the Parties intend to grant to the Interest Holders the right to provide loans to the Project Investor at the open market conditions or, as an exception, at the conditions and interest rates that are more beneficial to the Project Investor, but only for the part of a loan that is secured by a sovereign guarantee confirmed by the European Commission. In these cases and only for any loans, already planned or future, that are wholly or partly supported by a sovereign guarantee, the Parties hereby agree that the interest on such loans will not be subject to any kind of adjustments or penalties for Tax purposes (including, without limitation, transfer pricing adjustments, deemed hidden distribution and other).

8.4.2 The rule set in article 8.4.1 shall apply to the Project Investor and the Interest Holders and only for the part of such loan that is

2

supported by a sovereign guarantee. Additionally, the interest on loans granted by a third party to the Interest Holders and on-lent to the Project Investor or its Permanent Establishment will only be increased by an arm's length intermediation fee and any financing expenses corresponding to the part of the loan that will be on-lent to the Project Investor and its Permanent Establishment.

8.5 Taxation and Fees on Real Estate

- 8.5.1 For the avoidance of any doubt, the Project Investor shall not be subject to fifteen per cent (15%) special real estate Tax (per Greek Law 3091/2002, including any similar or replacement act), nor shall the Project Investor be required to file the respective annual Tax returns.
- 8.5.2 For the avoidance of any doubt, in assessing real estate Tax and garbage collection fees under the Bulgarian Local Taxes and Fees Act (or any similar or replacement act), any value of equipment of the Pipeline System shall be excluded from the Taxable basis for determining real estate Tax and garbage collection fees.
- 8.5.3 In assessing "*Uniform Tax on the Ownership of the Real Estate Property*" in connection with the Project Investor in the Hellenic Republic, any value of equipment shall be excluded from the Taxable basis for determining the real estate property Tax on buildings.
- 8.5.4 In case the Project Investor acquires easement rights, except for usufruct rights, on real estate property in the Hellenic Republic that will be used for the purposes of the Pipeline System, no "*Uniform Tax on the Ownership of the Real Estate Property*" shall apply in the Hellenic Republic to the Project Investor or its Permanent Establishment.

8.6 VAT

- 8.6.1 As currently provided for by Article 35 para 1k of the Greek VAT Code (Law 2859/2000), any supplies of goods, intra-Community acquisitions of goods and supplies of services by Persons registered for VAT purposes in the Hellenic Republic (including Persons established in another EU Member State which operate through a fixed establishment, registered for VAT purposes in the Hellenic Republic) to the Permanent Establishment, which are used exclusively in relation to the construction of the Pipeline System (also including but not limited to any engineering, architectural and design services and other similar supplies related to the construction of the pipeline) shall be subject to reverse charge of VAT in the Hellenic Republic by the Permanent Establishment. The Project Investor shall be required to comply with any amendment of Article 35 para 1k of the Greek VAT Code (Law 2859/2000).
- 8.6.2 The Permanent Establishment shall be considered a public utility company within the meaning of Article 33 of the Greek VAT Code

(Law 2859/2000). The Permanent Establishment shall not be subject to any obligation to settle (*i.e.* payback to the Hellenic Republic) any VAT which it had previously been deducted for the purposes of the acquisition or construction of the Project Investor's investment goods (assets), in case that their use has not commenced within five (5) years as of the year within which the relevant expense was incurred. The Project Investor shall be required to comply with any amendment of Article 33 of the Greek VAT Code (Law 2859/2000), regarding this provision.

8.6.3 All refunds of VAT by the Tax administrations of any of the Parties shall be made within the statutory deadlines of the VAT legislation of the respective Party, which currently are:

8.6.3.1 For the Republic of Bulgaria - within the deadlines provided for in Article 92 of the Bulgarian VAT Act (or any similar provision replacing the latter); and

8.6.3.2 For the Hellenic Republic - within the deadlines provided for in Article 42 of Greek Code of Tax Procedure or any similar provision replacing the latter.

8.6.4. Late payment interest:

8.6.4.1 For the Republic of Bulgaria - if a refund of VAT is not made within the statutory deadlines without grounds, or a VAT refund is not made based on repealed grounds (such as, without limitation, revoked Tax assessment) the Tax authorities of the Republic of Bulgaria shall pay late payment interest to the Project Investor on the amount of the refund;

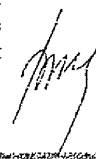
8.6.4.2 For the Hellenic Republic - if a refund of VAT is not made within the statutory deadlines, the Tax authorities of the Hellenic Republic shall pay late payment interest to the Project Investor on the amount of the refund.

8.6.4.3 The amount of the late payment interest as well as the procedure for payment thereof shall be determined as per the Applicable Law of the relevant Party.

8.6.5 The general rules of the VAT legislation of each Party shall apply to the supplies of goods between the Project Investor and its Permanent Establishment. Supplies of services ancillary to supplies of goods in the meaning of the applicable VAT legislation shall be interpreted as supplies of goods.

8.6.6 For the amounts that do not represent supplies of goods:

8.6.6.1 Amounts charged between the Project Investor and the Permanent Establishment, such as general and administrative costs or other purchases made by the Project Investor but fully or partly attributable to the Permanent Establishment, as well as purchase made by the Permanent Establishment but fully or partly attributable to the Project Investor, shall not be subject to Bulgarian or Greek VAT. Income allocated to the Permanent Establishment by the Project Investor and amounts charged by the Permanent

Establishment to the Project Investor pursuant to article 8.3, including construction cost, shall not be charged with Bulgarian VAT or Greek VAT; and

8.6.6.2 the Permanent Establishment shall have the right to recover input VAT for purchase of goods and for services according to the Greek VAT Code provisions on the basis that the Project Investor provides VAT-able Natural Gas transportation services to the Shippers.

8.6.7 The Project Investor shall be required to comply with the Tax laws, regulations and interpretations of each Party, as amended from time to time, in respect of the VAT Rate and any amendments required for the relevant application of the EU VAT legislation or any amendments and instructions required in order to comply with the judgments of the European Court of Justice or the European Commission decisions and guidelines.

8.7 Double Taxation Avoidance

For the purposes of elimination of double Taxation between the Republic of Bulgaria and the Hellenic Republic with respect to the Project Investor, any income derived or capital owned by the Project Investor in the Hellenic Republic which are subject to Taxation in the Hellenic Republic in accordance with article 8.3 shall be exempted from Taxation in the Republic of Bulgaria. The Republic of Bulgaria may nevertheless, in calculating the amount of the Tax on the remaining income or capital of the Project Investor, take into account the exempted income or capital.

8.8 Withholding Tax

No withholding Taxes shall be imposed neither on interest costs allocated from the Project Investor to the Permanent Establishment, nor on construction fees and nor on technical services rendered abroad which are allocated from the Project Investor to the Permanent Establishment. No withholding Taxes shall be imposed on any part of the amounts allocated for the purposes of article 8.3.1 from the Project Investor to the Permanent Establishment, or from the Permanent Establishment to the Project Investors as well as general administrative expenses if such shall be allocated from the Project Investor to its Permanent Establishment or from its Permanent Establishment to the Project Investor.

8.9 Grant and Financing

Any financing granted to the Project Investor under the European Energy Programme for Recovery, as well as any financing from the European Structural Investment Funds or other sources of financing having similar nature for the Project Investor for the purposes of the construction, renovation or improvement of the Pipeline System shall not be considered a Taxable donation for the purposes of the Taxation with Tax on acquisition of properties through donation under the rules off Bulgarian Local Taxes and Fees Act (including any amendment or replacement act).

9. FORCE MAJEURE

9.1 Responsibility for non-performance or delay in performance on the part of any Party with respect to any obligations or any part thereof under this Agreement shall be suspended to the extent that such non-performance or delay in performance is caused or occasioned by Force Majeure.

9.2 Force Majeure with respect to any Party shall be limited to:

9.2.1 natural disasters (earthquakes, landslides, cyclones, floods, fires, lightning, tidal waves, volcanic eruptions and other similar natural events or occurrences);

9.2.2 wars (whether declared or not) between sovereign states, acts of sabotage, terrorism, rebellion and insurrection"

9.2.3 international embargoes against states

provided, in each case, that the specified event or cause, of the type set forth in articles 9.2.1, 9.2.2 and/or 9.2.3 and any resulting effects preventing the performance by the relevant State of its obligations, or any part thereof, are beyond its control; and provided, concerning those events or causes of the type set forth in articles 9.2.1, 9.2.2 and/or 9.2.3 which are reasonably foreseeable, that these are not caused or contributed to by the negligence of a Party or of any relevant State Authority or any relevant State Entity or by any breach by any of the foregoing of this Agreement.

9.3 If a Party is prevented from carrying out its obligations or any part thereof under this Agreement as a result of Force Majeure, it shall promptly notify in writing the other to which performance is owed. The notice must:

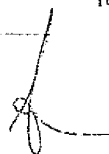
9.3.1 specify the obligations or part thereof that cannot be performed;

9.3.2 fully describe the event of Force Majeure;

9.3.3 estimate the time during which the Force Majeure will continue; and

9.3.4 specify the measures proposed to be adopted to remedy or abate the Force Majeure. Following this notice, and for so long as the Force Majeure continues, any obligations or parts thereof which cannot be performed because of the Force Majeure shall be suspended.

9.4 Any Party that is prevented from carrying out its obligations or any part thereof as a result of Force Majeure shall take such actions as are reasonably available to it and expend such funds as are necessary and reasonable to remove or remedy the Force Majeure and resume performance of its obligations and all parts thereof as soon as reasonably practicable.

13

- 9.5 Any Party that is prevented from carrying out its obligations as a result of Force Majeure shall take, and shall also ensure that the relevant State Authority and/or State Entity takes, all such action as may be reasonably required to mitigate any loss suffered by any Project Participant during the continuance of Force Majeure and as a result thereof.

10. RESPONSIBILITY

- 10.1 Any failure of, or refusal by, a Party to fulfil or perform its obligations, take all actions and grant all rights and benefits as provided in this Agreement shall constitute a breach of its obligations under this Agreement.
- 10.2 The responsibility under article 10.1 shall in accordance with the general principles of international law, extend to the acts and omissions of any State Authority or State Entity.

11. DISPUTE RESOLUTION

- 11.1 The Parties shall endeavour to settle any disputes concerning the application or interpretation of this Agreement through diplomatic channels.
- 11.2 If a dispute has not been settled in accordance with article 11.1 within a reasonable period of time, each Party may, upon written notice to the other Party, submit the matter for final and binding resolution to an arbitral tribunal under this article 11.
- 11.3 Without prejudice to EU Law as referred to in article 2.1 of this Agreement, such an arbitral tribunal shall be constituted and shall conduct proceedings in accordance with the dispute resolution provisions contained in Article 27(3) of the Energy Charter Treaty, applying those dispute resolution provisions *mutatis mutandis* to this Agreement. The arbitral tribunal shall be entitled, without limitation, to order the payment of damages, inclusive of legal and other costs and interest, in internationally convertible currency.
- 11.4 In the absence of an agreement to the contrary between the Parties, the Arbitration Rules of UNCITRAL shall govern, except to the extent modified by the Parties or by the arbitrators. The tribunal shall take its decisions by a majority vote of its members.
- 11.5 The tribunal shall decide the dispute in accordance with this Agreement and applicable rules and principles of international law.
- 11.6 The arbitral award shall be final and binding upon the Parties.
- 11.7 The expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne in equal shares by the Parties. The tribunal may, however, at its discretion direct that a higher proportion of the costs be paid by one Party.

12

14

- 11.8 Unless the Parties agree otherwise, the tribunal shall sit in The Hague, The Netherlands, and use the premises and facilities of the Permanent Court of Arbitration.

12. AMENDMENTS AND TERMINATION

- 12.1 No Party shall amend, or otherwise seek to avoid or limit this Agreement without the prior written consent of the other Party. Any amendments to this Agreement shall be adopted by both Parties in writing and shall enter into force in accordance with the procedure set forth in article 13 paragraph 1 of the present Agreement.
- 12.2 This Agreement shall remain in full force and effect until the date of the completion of the decommissioning of the entire Pipeline System. No Party may denounce or withdraw from this Agreement or suspend the performance of its obligations under this Agreement before that date without the prior written consent of the other Party.

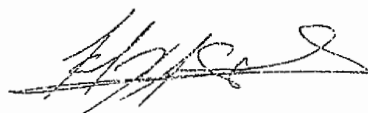
13. ENTRY INTO FORCE

- 13.1 This Agreement shall enter into force upon the exchange of instruments of ratification by both Parties.
- 13.2 As soon as possible following the signature of this Agreement, each Party shall submit this Agreement for ratification by its respective duly authorized institution.
- 13.3 In case the Applicable Law in a Party contradicts the rules set out in this Agreement, the rules set out in this Agreement shall prevail.
- 13.4 This Agreement has been made in two (2) original copies in the English language.

Done on this 10th day of October 2019 in Sofia, Bulgaria.

FOR THE HELLENIC REPUBLIC

FOR THE REPUBLIC OF
BULGARIA

KONSTANTINOS HATZIDAKIS

MINISTER OF ENVIRONMENT
AND ENERGY

TEMENUZHKA PETKOVA

MINISTER OF ENERGY

13

APPENDIX I

DEFINITIONS AND INTERPRETATION

Capitalized terms used in this Agreement (including the Preamble), and not otherwise defined herein, shall have the following meaning:

"Affiliate", in relation to a Person, means any other Person directly or indirectly controlling, controlled by or under common control with such Person, and "control" for these purposes means (a) holding, directly or indirectly, the majority of the voting rights or share capital of such Person or (b) otherwise having the power, directly or indirectly, to direct the management and policies of such Person;

"Agreement" means this Intergovernmental Agreement, including any Appendices attached hereto, as amended, supplemented or otherwise modified from time to time;

"Aggregate Amount of Profits" shall mean the profits/losses before Tax of the Project Investor calculated under the requirements of IFRS;

"Applicable Law" means the law (including legislation of all kind) applicable in the Territory of the Party or, as it may be, the Territories of the Parties;

"Commercial Operation Date" means the date on which the Pipeline System commences or is deemed to commence commercial operations for the purpose of gas transportation agreements between the Project Investor and Shippers;

"Contractor" means any Person supplying (directly or indirectly, whether by contract, subcontract (of any tier) or otherwise) goods, work, technology or services, including financial services (including, *inter alia*, credit, financing, insurance or other financial accommodations) to the Project Investor or its Affiliates in connection with the IGB Project to an annual contractual value of at least EUR 100,000 (excluding, however, any individual acting in his or her role as an employee of any other Person or any Person acting in the capacity of a Lender);

"Corporate Income Tax" or "Corporate tax" means Tax levied by the Parties on the profits of Tax resident legal entities and/or the profits of the permanent establishments of the foreign legal entities, and "Corporate Income Taxation" shall be construed accordingly.

"Double Taxation Treaty" means any treaty or convention, to which the Parties are a party, with respect to Taxes for the avoidance of double Taxation of income or capital;

"Greek Facilities" means that part of the Pipeline System located or to be located the Hellenic Republic;

"ICGB AD" means a company established and existing under the laws of the Republic of Bulgaria, having its registered seat at 13 Veslets Street, 1000 Sofia, Bulgaria, with UIC 201383265;

"IFRS" means (a) those international financial standards issued or adopted by the International Accounting Standards Board (IASB) (including international accounting standards issued by the International Accounting Standards Committee that have been adopted by the Accounting Standards Board); (b) those guidance notes and interpretations relating to the standards referred to in paragraph (a) developed by the International Financial Reporting Interpretations Committee or the Standing Interpretations Committee that have been approved or adopted by the IASB; and (c) all conventions, rules and procedures of international accounting practice which are regarded from time to time as permissible by the IASB;

"IGB Project" means the evaluation, development, design, construction, installation, financing, refinancing, ownership, insuring, operation (including the transportation of Natural Gas through the Pipeline System), repair, replacement, refurbishment, maintenance, expansion, extension (including laterals) and, at the relevant time, decommissioning of the Pipeline System;

"Interest Holder" means (a) any Person holding any form of (direct or indirect) equity or other ownership interest in ICGB AD; or (b) any Affiliate, successor or permitted assignee of any Person referred to in paragraph (a) of this definition;

"Lender" means any financial institution or other Person providing any indebtedness, loan, financial accommodation (including any hedging or other derivative arrangement), extension of credit or other financing to any Interest Holder or insurance in respect thereof in connection with the Pipeline System (including any refinancing thereof), and any successor or permitted assignee of any such financial institution or other Person;

"National" means:

- (a) any individuals possessing the nationality of the relevant Party;
- (b) any legal person, partnership or association, deriving its status as such from the laws in force in the relevant Party.

"Natural Gas" means any hydrocarbons or mixture of hydrocarbons and other gases consisting primarily of methane which at a temperature of 15° Celsius and at atmosphere pressure (1,01325 bar absolute) are or is predominantly in gaseous state;

"Parties" means, jointly, the Republic of Bulgaria and the Hellenic Republic; individually, a "Party";

"Permanent Establishment" means the permanent establishment of the Project Investor (to be) established in the Hellenic Republic for the purpose of the IGB Project. For the purpose of this

17

definition, "permanent establishment" shall have the meaning set out in the Double Tax Treaty (or, if at any time no such Double Taxation Treaty exists, "permanent establishment" shall have the same meaning as in the most recent version as at the date of execution of this Agreement of the Organisation for Economic Co-operation and Development's "Model Tax Convention on Income and Capital"). In the provisions of the present Intergovernmental Agreement related to VAT, the term "PE" shall have the meaning of "fixed establishment" as per Implementing Regulation (EU) 282/2011.

"Person" means any natural or legal person (whether public or private in nature);

"Pipeline System" means the Natural Gas interconnector between the Hellenic Republic and the Republic of Bulgaria with a total length of approximately 182 km, diameter of DN800 (32") and a transportation capacity of approximately 3 bNcm/y (expandable to approximately 5 bNcm/y), which is intended to run from an entry point in the vicinity of Komotini (Hellenic Republic) and an exit point in the vicinity of Stara Zagora (Republic of Bulgaria), including all physical assets associated with that pipeline system, including all plant, equipment, machines, pipelines, tanks, compressor stations, fibre optic cables and other ancillary physical assets, but excludes any other trunk pipelines to which that pipeline system may be interconnected;

"Project Activities" means the activities conducted or to be conducted by the Project Participants in connection with the IGB Project;

"Project Agreement" means any agreement, contract, license, concession or other document, other than this Agreement, to which, on the one hand, the Republic of Bulgaria (including its government) and/or the Hellenic Republic (including its government), any State Authority or State Entity and, on the other hand, any Project Participant are or later become a party relating to the Project Activities (as any such agreement, contract or other document may be extended, renewed, replaced, amended or otherwise modified from time to time in accordance with its terms);

"Project Investor" means ICGB AD (including any successor and permitted assignee thereof);

"Project Participant" means each of the Interest Holder, the Contractor, the Shipper, the Lender and ICGB AD and the Greek Permanent Establishment;

"Fifteen Year COB Date" means the first 31 December to occur following the fifteenth (15th) anniversary of the Commercial Operations Date;

"Twenty-Five Year COB Date" means the first 31 December to occur following the twenty-fifth (25th) anniversary of the Commercial Operations Date;

16

"Slipper" means any Person which has a legal entitlement (whether arising by virtue of any contract or otherwise) to transport Natural Gas through all or any portion of the Pipeline System;

"State Authority" means any organ of the Republic of Bulgaria, or the Hellenic Republic respectively at each level of authority, whether the organ exercises legislative, executive, judicial or any other state functions, and including all central, regional, municipal, local and judicial organs or any consistent element of such organs having the power to govern, adjudicate, regulate, levy or collect Taxes, duties or other charges, grant licenses or permits or approvals or otherwise affect the rights and obligations of any Project Participants, their successors or permitted assignees, in respect of the Taxation Framework;

"State Entity" means any entity in which, directly or indirectly, the Republic of Bulgaria, or the Hellenic Republic respectively, has a controlling equity or ownership interest or similar economic interest, or which that state directly or indirectly controls. For purposes of this definition, "control" shall mean the possession, directly or indirectly, of the power to direct or cause the direction of the management and policies of a Person, whether through the ownership of a majority or other controlling interest in the voting securities, equity or other ownership interest in an entity, by law, or by agreement between Persons conferring such power or voting rights;

"Taxation Framework" means any and all of the activities and measures contemplated by this Agreement;

"Tax(es)" means all existing and future levies, duties (including excise duties), customs duties (meaning duties implemented within the European Union according to Council Regulation (EEC) No.2658/87 on the tariff and statistical nomenclature and, on the Common Customs Tariff), imposts, payments, fees, penalties, assessments, taxes (including VAT or sales taxes), charges, contributions and levies deemed to provide a benefit ("*antapodotika telē*" in Greek) payable to or imposed by a state, any organ or any subdivision of a state, whether central or local, or any other body having the effective power to levy any such charges within the territory of a state, "Tax" shall mean any one of them, and "Taxation" and "Taxable" shall be construed accordingly;

"Territory" means the territory of a Party, including its territorial sea, and national air space, as well as the maritime areas over which that Party exercises or shall exercise sovereignty, sovereign rights or jurisdiction in accordance with international law (and "Territories" shall mean such territory in respect of both Parties);

"VAT" means value added Tax and any other similar Tax applicable to the provision of goods or services, works, services or technology, within the Territory of a Party; and

"VAT Rate" means the rate of VAT applicable in the respective Party from time to time.

The division of this Agreement into articles and other portions and the insertion of headings are for convenience of reference only and shall not affect the construction or interpretation hereof.

Unless otherwise indicated, all references to a "*article*" followed by a number or a letter refer to the specified article of this Agreement.

The terms "*this Agreement*," "*hereof*," "*herein*" and "*hereunder*" and similar expressions refer to this Agreement and not to any particular article or other portion hereof.

Unless otherwise specifically indicated or the context otherwise requires, words importing the singular shall include the plural and *vice versa* and words importing any gender shall include all genders, and "*include*," "*includes*" and "*including*" shall be deemed to be followed by the words "*without limitation*."

**ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ**

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ
ΔΙΑΣΥΝΔΕΤΗΡΙΟ ΑΓΩΓΟ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ-
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ (ΕΡΓΟ IGB)

Η Ελληνική Δημοκρατία και η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, καλούμενες εφεξής τα «Μέρη»

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη, τα οποία είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμμορφώνονται με τους κανόνες και τις αρχές που απορρέουν από το σχετικό δίκαιο της ΕΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη υπέγραψαν στις 15 Ιανουαρίου 2019 τη Δήλωση των Αντιπροσώπων των Κυβερνήσεων των Κρατών Μελών σχετικά με τις νομικές επιπτώσεις της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση *Achmea* και σχετικά με την προστασία των επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που αφορά επίσης την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας μεταξύ των Κρατών Μελών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη κατανοούν ότι ο Επενδυτής Έργου επιθυμεί να κατασκευάσει και να εκμεταλλευτεί διασυνοριακό διασυνδεδετήριο αγωγό με αφετηρία την Ελληνική Δημοκρατία, ο οποίος είναι σχεδιασμένος για τη μεταφορά φυσικού αερίου προς και από τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας (Έργο IGB).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη αποδέχονται ότι η ανάπτυξη και η διασύνδεση του εν λόγω διασυνοριακού διασυνδεδετηρίου αγωγού θα ενισχύσει την ασφάλεια και τη διαθεσιμότητα της παροχής φυσικού αερίου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη αναγνωρίζουν τον σημαντικό στρατηγικό ρόλο που θα διαδραματίσει ο εν λόγω διασυνοριακός διασυνδεδετηριος αγωγός σε σχέση με τον Νότιο Διάδρομο φυσικού αερίου και με αναφορά στον χαρακτηρισμό αυτού ως έργου κοινού ενδιαφέροντος (PCI) από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 25 Ιουλίου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με την εξαίρεση της IGB AD από τις απαιτήσεις σχετικά με την πρόσβαση τρίτων, την τιμολογιακή ρύθμιση και τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό για περίοδο 25 ετών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 8 Νοεμβρίου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2018)7295 για την έγκριση των όρων για Κρατικές Ενισχύσεις όσον αφορά την υλοποίηση του διασυνδεδετηρίου αγωγού φυσικού αερίου Ελλάδας-Βουλγαρίας (Έργο IGB), συμπεριλαμβάνοντας μια ρήτρα σχετικά με τη φορολογική σταθερότητα του εταιρικού εισοδήματος.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη επιθυμούν να δημιουργήσουν ομοιόμορφες συνθήκες, και χωρίς διακρίσεις, για τη Φορολόγηση του Έργου IGB που δεν θα εισάγουν διακρίσεις, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές τους νομοθεσίες και τις εφαρμοστέες διμερείς και πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες και συνθήκες, και ότι επιθυμούν να συνεργαστούν για τον σκοπό αυτό.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Μέρη επιθυμούν να συνάψουν την παρούσα Συμφωνία προκειμένου να ρυθμίσουν τη συνεργασία αυτή.

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:**1. ΟΡΙΣΜΟΙ**

Οι όροι με κεφαλαία που χρησιμοποιούνται στην παρούσα Συμφωνία (συμπεριλαμβανομένου του Προοιμίου) και δεν ορίζονται άλλως σε αυτή, έχουν την έννοια που τους αποδίδεται στο Παράρτημα 1 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Συμφωνίας.

2. ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- 2.1 Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν θίγει τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε Μέρους δυνάμει οποιασδήποτε σχετικής διεθνούς συνθήκης ή κανόνα διεθνούς δικαίου. Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Μερών που είναι Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως απορρέουν από την ιδιότητα μέλους τους.
- 2.2 Μόνο οι Συμμετέχοντες στο Έργο θα θεωρούνται «Επενδυτές» για τους σκοπούς του άρθρου 1 παρ. 7 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας και του Έργου IGB και κάθε πτυχή της αντίστοιχης συμμετοχής των Συμμετεχόντων στο Έργο για το Έργο IGB, καθώς επίσης κάθε συμφέρον που ενδέχεται να έχουν στο πλαίσιο συμφωνίας που αφορά το Έργο IGB, θεωρείται ως «Επένδυση» στο Έδαφος του σχετικού Συμμετέχοντος στο Έργο για τους σκοπούς του άρθρου 1 παρ. 6 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας.

3. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

- 3.1 Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας, κάθε Μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκπληρώσει και να εκτελέσει κάθε μία από τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της παρούσας.
- 3.2 Κάθε Μέρος μεριμνά ώστε η αρμόδια Κρατική Αρχή ή/και η Κρατική Οντότητα αυτού (ή αναλόγως οι Κρατικές Αρχές ή/και οι Κρατικές Οντότητες) να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εφαρμογή του Φορολογικού Πλαισίου.
- 3.3 Στον βαθμό που επιτρέπεται από το Εφαρμοστέο Δίκαιο, η παρούσα Συμφωνία αποδεικνύει, χωρίς ανάγκη περαιτέρω ενέργειας από οποιοδήποτε Μέρος, τη χορήγηση οποιουδήποτε δικαιώματος, έγκρισης ή εξουσίας σε οποιαδήποτε Κρατική Αρχή ή/και Κρατική Οντότητα, όπως είναι απαραίτητο προκειμένου η εν λόγω Κρατική Αρχή ή/και Κρατική Οντότητα να εκπληρώσει τις σχετικές δεσμεύσεις που απορρέουν από τα άρθρα 3.1 και 3.2.

4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΛΟΤΗΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ

- 4.1 Τα Μέρη θα συνεργαστούν προκειμένου να θεσπίσουν και να διατηρήσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του Φορολογικού Πλαισίου, σύμφωνα με την παρούσα.
- 4.2 Κάθε Μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να συνέρχεται καλόπιστα σε κάθε εύλογη χρονική στιγμή και όποτε απαιτείται ευλόγως για τη διαπραγμάτευση και, εφόσον κριθεί δέον, για τη σύναψη συμφωνιών κατά περίπτωση μεταξύ τους ή με άλλα κράτη, διεθνείς οργανισμούς και αρχές προκειμένου να εγκρίνουν, να επιτρέψουν και να υποστηρίξουν την εφαρμογή του Φορολογικού Πλαισίου σύμφωνα με την παρούσα Συμφωνία.
- 4.3 Κάθε Μέρος ορίζει τα ακόλουθα πρόσωπα για να στέλνουν και να λαμβάνουν αλληλογραφία και γνωστοποιήσεις από το αντισυμβαλλόμενο Μέρος σχετικά με τη Συμφωνία και για να ενεργεί ως συντονιστής αναφορικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Μέρους στο πλαίσιο αυτής:

4.3.1 για τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας: *Επικεφαλής της Διεύθυνσης Ενεργειακών Έργων και Διεθνούς Συνεργασίας, Υπουργείο Ενέργειας.*

4.3.2 για την Ελληνική Δημοκρατία: *Επικεφαλής Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.*

Κάθε Μέρος μπορεί να ορίσει πρόσθετα πρόσωπα ή αντικαταστάτες που θα ενεργούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο 4.3, προβαίνοντας σε σχετική γνωστοποίηση προς το αντισυμβαλλόμενο Μέρος.

5. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

- 5.1 Κάθε Μέρος οφείλει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διευκολυνθεί η μεταφορά του φυσικού αερίου στο πλαίσιο του Έργου IGB, σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης διαμετακόμισης και χωρίς διάκριση όσον αφορά την προέλευση, τον προορισμό ή την ιδιοκτησία του εν λόγω Φυσικού Αερίου ή χωρίς διακρίσεις όσον αφορά το τίμημα με βάση τέτοιου είδους διακρίσεις, και χωρίς να επιβάλλονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, περιορισμοί ή επιβαρύνσεις.
- 5.2 Συγκεκριμένα, κάθε Μέρος θα επιτρέπει τη μεταφορά Φυσικού Αερίου μέσω του Συστήματος Αγωγού ή οποιουδήποτε μέρους αυτού (εκτός εάν ρητώς προβλέπεται άλλως στην παρούσα Συμφωνία ή σε οποιαδήποτε Συμφωνία του Έργου) σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης διαμετακόμισης και χωρίς διάκριση όσον αφορά την προέλευση, τον προορισμό ή την ιδιοκτησία αυτού του Φυσικού Αερίου, και χωρίς να επιβάλλει οποιεσδήποτε αδικαιολόγητες καθυστερήσεις ή περιορισμούς.

6. ΜΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 6.1 Με την επιφύλαξη της ρήτρας 6.2, κανένα Μέρος δεν δύναται να διακόπτει, να περιορίζει, να καθυστερεί ή άλλως να παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο τις δραστηριότητες του Έργου στο Έδαφός του, εκτός αν έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά από αρμόδια αρχή επίλυσης διαφορών.
- 6.2 Κατά παρέκκλιση της ρήτρας 6.1, όταν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι η συνέχιση των Δραστηριοτήτων του Έργου στο Έδαφος ενός Μέρους δημιουργεί ή θα δημιουργούσε μη εύλογο κίνδυνο ή διακινδύνευση για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, για περιουσία ή για το περιβάλλον, το Μέρος δύναται να διακόψει τις Δραστηριότητες του Έργου στο Έδαφός του, αλλά μόνο στο βαθμό και για το χρονικό διάστημα που απαιτείται προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξάλειψη του εν λόγω κινδύνου ή της εν λόγω διακινδύνευσης.
- 6.3 Σε περίπτωση που συμβεί οποιοδήποτε γεγονός ή προκύψει κάποια κατάσταση που βασίμως κρίνεται ότι απειλεί να διακόψει, να περιορίσει ή άλλως να παρεμποδίσει τις Δραστηριότητες του Έργου («απειλή» για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου), το Μέρος στο Έδαφος του οποίου έχει προκύψει η εν λόγω απειλή οφείλει να καταβάλει κάθε νόμιμη και εύλογη προσπάθεια για την εξάλειψη της απειλής.
- 6.4 Σε περίπτωση που συμβεί οποιοδήποτε γεγονός ή προκύψει οποιαδήποτε κατάσταση που διακόπτει, περιορίζει ή παρεμποδίζει με άλλο τρόπο τις Δραστηριότητες του Έργου («διακοπή» για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου) το Μέρος στο Έδαφος του οποίου έχει προκύψει η εν λόγω διακοπή οφείλει να ενημερώσει άμεσα το αντισυμβαλλόμενο Μέρος και τον Επενδυτή Έργου για τη διακοπή, να παράσχει πλήρεις λεπτομέρειες σε εύλογο βαθμό σχετικά με τους λόγους αυτής και να καταβάλει κάθε νόμιμη και εύλογη προσπάθεια προκειμένου να εξαλειφθούν οι λόγοι που προκαλούν τη διακοπή αυτή και να προωθήσει την αποκατάσταση των Δραστηριοτήτων του Έργου το συντομότερο δυνατό.

7. ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- 7.1 Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η διαχείριση του Έργου IGB θα γίνεται από τον Επενδυτή Έργου στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας.

- 7.2 Τα Μέρη απαιτούν ότι για την εφαρμογή των όρων και των προϋποθέσεων της παρούσας, η Μόνιμη Εγκατάσταση είναι εγκατεστημένη στην Ελληνική Δημοκρατία.

8. ΦΟΡΟΙ

8.1. Γενικά

- 8.1.1 Κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι η φορολογική μεταχείριση των Συμμετεχόντων στο Έργο σε σχέση με οποιοδήποτε μέρος του Έργου IGB (ή οποιαδήποτε Περιουσιακά Στοιχεία ή Δραστηριότητες του Έργου) δεν θα είναι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που εφαρμόζεται στους υπηκόους, και ιδίως όσον αφορά το καθεστώς Φορολογικού Κατοίκου, του σχετικού Μέρους στις ίδιες περιστάσεις σύμφωνα με το Εφαρμοστέο Φορολογικό Δίκαιο.
- 8.1.2 Κάθε Μέρος οφείλει να συνεργάζεται με το αντισυμβαλλόμενο Μέρος και με άλλα κράτη προκειμένου να εξασφαλιστεί η δίκαιη και διαφανής εφαρμογή της Φορολογίας στους Συμμετέχοντες στο Έργο, σύμφωνα με διάφορες διμερείς φορολογικές συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του(των) σχετικού(ων) Μέρους(ων) και άλλων κρατών.
- 8.1.3 Τα Μέρη οφείλουν να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν την επίπτωση και την πολυπλοκότητα των φορολογικών διατυπώσεων, καθώς επίσης να μειώσουν και να απλοποιήσουν τις απαιτήσεις φορολογικής τεκμηρίωσης (συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά των διοικητικών οργάνων κάθε Μέρους για συμμόρφωση με τις καθοριζόμενες προθεσμίες σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, το να μην ζητούνται έγγραφα και πληροφορίες που να είναι δημοσίως διαθέσιμα, το να μην ζητούνται από τον Επενδυτή Έργου επιπλέον έγγραφα πέραν των όσων προβλέπονται ρητά από τη νομοθεσία και παρόμοιες προβλέψεις).
- 8.1.4 Ισχύουν οι διαδικαστικές διατάξεις κάθε Μέρους όσον αφορά την υποχρέωση υποβολής δήλωσης, το χρονοδιάγραμμα για την υποβολή της, καθώς και οποιαδήποτε άλλα διαδικαστικά ζητήματα, εκτός αν υφίστανται διαδικαστικές ρυθμίσεις στην παρούσα που αντιβαίνουν την εθνική εσωτερική νομοθεσία του σχετικού Μέρους.

8.2. Εφαρμογή της νομοθεσίας περί φόρου εισοδήματος εταιρειών νομικών προσώπων

- 8.2.1 Με την επιφύλαξη του άρθρου 8.2.2., εκτός αν άλλως ρητώς προβλέπεται από τη Συμφωνία, οι νόμοι, οι κανονισμοί και οι ερμηνείες περί φορολόγησης έτερου Μέρους σε σχέση με τη φορολόγηση εισοδήματος νομικών προσώπων εταιρειών :
- 8.2.1.1 όπως ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύναψης της παρούσας (ο «Φορολογικός Κώδικας Ημερομηνίας Υπογραφής»), θα συνεχίσουν να είναι έγκυροι και να εφαρμόζονται για τον Επενδυτή Έργου έως και το δέκατο πέμπτο (15ο) έτος της Ημερομηνίας Εμπορικής Εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένου, και
- 8.2.1.2 όπως ίσχυαν την πρώτη ημέρα μετά τη λήξη της δεκαπενταετούς εμπορικής εκμετάλλευσης (ο «Φορολογικός Κώδικας Δεύτερης Περιόδου»), θα συνεχίσουν να είναι έγκυροι και να εφαρμόζονται για τον Επενδυτή Έργου από την ημέρα που έπεται της λήξης της δεκαπενταετούς εμπορικής εκμετάλλευσης, μέχρι και την ημερομηνία του εικοστού πέμπτου έτους εμπορικής εκμετάλλευσης.
- 8.2.2 Προς αποφυγή αμφιβολιών, οποιαδήποτε μείωση του ελληνικού φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων εταιρειών, συμπεριλαμβανομένης της σταδιακής μείωσης, που εισάγεται στην ελληνική νομοθεσία μέχρι τις 31.12.2019 (συμπεριλαμβανομένων μειώσεων που ισχύουν για την περίοδο μετά τις 31.12.2019) θα ισχύει για τον IGB για την περίοδο που ορίζεται στο

25

άρθρο 8.2.1.1. από την ημερομηνία που τίθεται σε ισχύ για όλα τα νομικά πρόσωπα και οντότητες στην Ελλάδα.

Προς αποφυγή αμφιβολιών, θεωρείται ότι τυχόν αλλαγές στην εθνική νομοθεσία έτερου Μέρους, οι οποίες απορρέουν από την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1164 στο εθνικό δίκαιο των Μερών, θα ισχύουν για τον Επενδυτή Έργου από την ημερομηνία που θα είχαν τεθεί σε ισχύ στη νομοθεσία κάθε Μέρους για όλους τους φορολογούμενους.

8.2.3 Για κάθε έτος της Δεύτερης Φορολογικής Περιόδου:

8.2.3.1 ο Επενδυτής Έργου, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης εισοδήματος, παρέχει σε κάθε αρμόδια φορολογική αρχή του αντίστοιχου Μέρους έκθεση για τα εξής στοιχεία:

- (α) όλους τους εταιρικούς φόρους νομικών προσώπων εισοδήματος που επιβλήθηκαν στον Επενδυτή Έργου στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Μόνιμη Εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του έτους αυτού, σύμφωνα με τον Φορολογικό Κώδικα Δεύτερης Περιόδου («Καταβληθέν Ποσό Δεύτερης Περιόδου»).
- (β) όλους τους εταιρικούς φόρους εισοδήματος νομικών προσώπων που θα είχαν επιβληθεί στον Επενδυτή Έργου στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Μόνιμη Εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του έτους αυτού, αν είχε εφαρμοστεί ο Φορολογικός Κώδικας Ημερομηνίας Υπογραφής («Ποσό Ημερομηνίας Υπογραφής Δεύτερης Περιόδου»), και
- (γ) σύγκριση για το αντίστοιχο Μέρος μεταξύ των ποσών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), και

8.2.3.2 αν, όσον αφορά το σχετικό έτος για το αντίστοιχο Μέρος:

- (α) το Καταβληθέν Ποσό Δεύτερης Περιόδου είναι μικρότερο κατά περισσότερο από είκοσι τοις εκατό (20%) του Ποσού Ημερομηνίας Υπογραφής Δεύτερης Περιόδου, ο Επενδυτής Έργου θα καταβάλει στο αντίστοιχο Μέρος ποσό τέτοιο που να υπερβαίνει το εν λόγω όριο είκοσι τοις εκατό (20%) εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία της αναφοράς που υπέβαλε ο Επενδυτής Έργου σύμφωνα με το άρθρο 8.2.3.1, ή
- (β) το Καταβληθέν Ποσό Δεύτερης Περιόδου είναι μεγαλύτερο κατά περισσότερο από είκοσι τοις εκατό (20%) του Ποσού Ημερομηνίας Υπογραφής Δεύτερης Περιόδου, το αντίστοιχο Μέρος θα καταβάλει στον Επενδυτή Έργου ποσό τέτοιο που να υπερβαίνει το εν λόγω όριο είκοσι τοις εκατό (20%) εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία της αναφοράς που υπέβαλε ο Επενδυτής Έργου σύμφωνα με το άρθρο 8.2.3.1.

8.3 Κατανομή κερδών

8.3.1 Για την εκτίμηση των δικαιωμάτων για τη φορολόγηση εισοδήματος νομικών προσώπων εταιρειών κάθε Μέρους, το Συνολικό Ποσό Κερδών που προέρχεται από τη λειτουργία του Συστήματος Αγωγού για κάθε ημερολογιακό έτος αποδίδεται στον Επενδυτή Έργου και στη Μόνιμη Εγκατάστασή του με βάση το αναλογικό μερίδιο που έχει κάθε Μέρος βάσει των χυλομέτρων επί του συνολικού μήκους του αγωγού.

8.3.2 Η κατανομή των κερδών που περιγράφεται στην παρούσα ρήτρα θα υποστηριχθεί περαιτέρω με μια μονομερή εκ των προτέρων συμφωνία τιμολόγησης (ΑΡΑ) που θα συναφθεί μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Επενδυτή Έργου και της Μόνιμης Εγκατάστασής του για διάρκεια ίση με τη διάρκεια της παρούσας. Η διαδικασία σύναψης της εκ των προτέρων συμφωνίας τιμολόγησης (ΑΡΑ) θα ξεκινήσει μετά την υπογραφή της παρούσας.

- 8.3.3** Για τους σκοπούς υπολογισμού των φόρων εισοδήματος νομικών προσώπων που προκύπτουν για κάθε Μέρος για δραστηριότητες εκτός του πεδίου εφαρμογής του ανωτέρω άρθρου 8.3.1, τα κέρδη καθορίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία από κάθε Μέρος, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του άρθρου 8.2.1.

8.4 Τόκος επί δανείων για κατόχους συμμετοχών

- 8.4.1** Λαμβάνοντας υπόψη τη στρατηγική φύση του Έργου IGB και τη συνάφειά του εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα Μέρη σκοπεύουν να χορηγήσουν στους Κατόχους Συμμετοχών το δικαίωμα να χορηγούν δάνεια στον Επενδυτή Έργου υπό όρους ανοικτής αγοράς ή, κατ' εξαίρεση, υπό τους όρους και με τα επιτόκια που είναι τα πιο επωφελή για τον Επενδυτή Έργου, αλλά μόνο όσον αφορά το μέρος του δανείου που εξασφαλίζεται με κρατική εγγύηση η οποία έχει επιβεβαιωθεί επισήμως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε αυτές τις περιπτώσεις και μόνο για τυχόν ήδη προγραμματισμένα ή μελλοντικά δάνεια που υποστηρίζονται εν όλω ή εν μέρει από κρατική εγγύηση, τα Μέρη με την παρούσα συμφωνούν ότι οι τόκοι επί των εν λόγω δανείων δεν υπόκεινται σε τυχόν προσαρμογές ή κυρώσεις για φορολογικούς σκοπούς (συμπεριλαμβανομένων, χωρίς περιορισμό, των προσαρμογών των τιμών μεταβίβασης, της θεωρούμενης κρυφής διανομής και άλλων).

- 8.4.2** Ο κανόνας που ορίζεται στο άρθρο 8.4.1 ισχύει για τον Επενδυτή Έργου και τους Κατόχους Συμμετοχών και μόνο για το τμήμα του δανείου που υποστηρίζεται από κρατική εγγύηση. Επιπρόσθετα, οι τόκοι επί των δανείων που χορηγούνται από τρίτους στους Κατόχους Συμμετοχών και με δανειοδότηση στον Επενδυτή Έργου ή στη Μόνιμη Εγκατάστασή του, αυξάνονται μόνο με αμοιβή διαμεσολάβησης σε καθαρά εμπορική βάση και τυχόν έξοδα χρηματοδότησης που αντιστοιχούν στο τμήμα του δανείου που θα δανειστεί ο Επενδυτής Έργου και η Μόνιμη Εγκατάστασή του.

8.5 Φορολόγηση και Φόρος Ακίνητης Περιουσίας

- 8.5.1** Προς αποφυγή αμφιβολιών, ο Επενδυτής Έργου δεν υπόκειται στον Ειδικό Φόρο Ακίνητης Περιουσίας με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) (σύμφωνα με τον Ελληνικό Νόμο 3091/2002, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε παρόμοιων πράξεων ή πράξεων αντικατάστασης), ούτε ο Επενδυτής Έργου χρειάζεται να υποβάλει αντίστοιχες ετήσιες φορολογικές δηλώσεις.
- 8.5.2** Προς αποφυγή αμφιβολιών, κατά την εκτίμηση του φόρου ακίνητης περιουσίας και των τελών αποκομιδής απορριμμάτων σύμφωνα με τη βουλγαρική νομοθεσία περί τοπικών φόρων και τελών (ή οποιαδήποτε παρόμοια πράξη ή πράξη αντικατάστασης), οποιαδήποτε αξία εξοπλισμού του Συστήματος Αγωγού εξαιρείται από τη φορολογητέα βάση για τον καθορισμό του φόρου ακίνητης περιουσίας και των τελών αποκομιδής απορριμμάτων.
- 8.5.3** Κατά την εκτίμηση του «*Ενιαίου Φόρου Ακίνητης Περιουσίας*» σε σχέση με τον Επενδυτή Έργου στην Ελληνική Δημοκρατία, οποιαδήποτε αξία εξοπλισμού εξαιρείται από τη φορολογητέα βάση για τον προσδιορισμό του φόρου ακινήτων επί των κτιρίων.
- 8.5.4** Σε περίπτωση που ο Επενδυτής Έργου αποκτήσει δικαιώματα δουλείας, εκτός από τα δικαιώματα επικαρπίας, σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελληνική Δημοκρατία και τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς του Συστήματος Αγωγού, δεν επιβάλλεται «*Ενιαίος Φόρος Ακίνητης Περιουσίας*» εντός της Ελληνικής Δημοκρατίας για τον Επενδυτή Έργου ή στη Μόνιμη Εγκατάστασή του.

8.6 ΦΠΑ Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

- 8.6.1.** Όπως προβλέπεται από το άρθρο 35 παρ. 1κ του Ελληνικού Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), οι παραδόσεις αγαθών, οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών από πρόσωπα καταχωρημένα ως υποκείμενα στον ΦΠΑ στην Ελληνική Δημοκρατία (συμπεριλαμβανομένων προσώπων που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ που λειτουργεί μέσω μόνιμης εγκατάστασης και έχει καταχωρηθεί για σκοπούς ΦΠΑ στην Ελληνική Δημοκρατία) στη Μόνιμη Εγκατάσταση, που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά σε σχέση με την κατασκευή του Συστήματος Αγωγού (συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, οποιωνδήποτε τεχνικών, αρχιτεκτονικών και σχεδιαστικών υπηρεσιών, καθώς επίσης άλλες παρόμοιες προμήθειες που σχετίζονται με την κατασκευή του αγωγού) υπόκεινται σε μηχανισμό αντιστροφής της επιβάρυνσης του ΦΠΑ στην Ελληνική Δημοκρατία από τη Μόνιμη Εγκατάσταση. Ο Επενδυτής Έργου οφείλει να συμμορφώνεται με οποιαδήποτε τροποποίηση του άρθρου 35 παρ. 1κ του Ελληνικού Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000).
- 8.6.2** Η Μόνιμη Εγκατάσταση θεωρείται εταιρεία κοινής ωφέλειας κατά την έννοια του άρθρου 33 του Ελληνικού Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000). Η Μόνιμη Εγκατάσταση δεν υπόκειται σε καμία υποχρέωση διακανονισμού (δηλαδή επιστροφής στην Ελληνική Δημοκρατία) οποιουδήποτε ΦΠΑ που είχε προηγουμένως αφαιρεθεί για τους σκοπούς της απόκτησης ή της κατασκευής των επενδυτικών αγαθών (περιουσιακών στοιχείων) του Επενδυτή Έργου, σε περίπτωση που η χρήση τους δεν έχει αρχίσει εντός πέντε (5) ετών από το έτος εντός του οποίου προέκυψαν τα σχετικά έξοδα. Ο Επενδυτής Έργου οφείλει να συμμορφώνεται με οποιαδήποτε τροποποίηση του άρθρου 33 του Ελληνικού Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000) όσον αφορά αυτή την πρόβλεψη.
- 8.6.3** Όλες οι επιστροφές ΦΠΑ από τις Φορολογικές Διοικήσεις οποιουδήποτε από τα Μέρη θα γίνονται εντός των προβλεπόμενων εκ της νομοθεσίας περί ΦΠΑ προθεσμιών του αντίστοιχου Μέρους, οι οποίες είναι επί του παρόντος οι εξής:
- 8.6.3.1** Για τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας – εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 92 του Βουλγαρικού νόμου περί ΦΠΑ (ή οποιαδήποτε παρόμοια διάταξη αντικαθιστά την τελευταία), και
- 8.6.3.2** Για την Ελληνική Δημοκρατία – εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 42 του Ελληνικού Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ή οποιαδήποτε παρόμοια διάταξη αντικαθιστά την τελευταία.
- 8.6.4. Τόκοι υπερημερίας:**
- 8.6.4.1** Για τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας – αν η επιστροφή του ΦΠΑ δεν γίνει εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών χωρίς αιτιολογία ή αν η επιστροφή του ΦΠΑ δεν γίνει λόγω μη ύπαρξης αιτιολογημένης βάσης (όπως, μη ύπαρξη περιορισμών, ανάκληση δήλωσης) οι φορολογικές αρχές της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας καταβάλλουν τόκους υπερημερίας στον Επενδυτή Έργου επί του ποσού της επιστροφής.
- 8.6.4.2** Για την Ελληνική Δημοκρατία – αν η επιστροφή του ΦΠΑ δεν γίνει εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, οι φορολογικές αρχές της Ελληνικής Δημοκρατίας καταβάλλουν τόκους υπερημερίας στον Επενδυτή Έργου επί του ποσού της επιστροφής.
- 8.6.4.3** Το ύψος του τόκου υπερημερίας, καθώς και η διαδικασία καταβολής του καθορίζονται σύμφωνα με το Εφαρμοστέο Δίκαιο του αντίστοιχου Μέρους.
- 8.6.5** Οι γενικοί κανόνες της νομοθεσίας ΦΠΑ που ισχύει για κάθε Μέρος εφαρμόζονται στις παραδόσεις αγαθών μεταξύ του Επενδυτή Έργου και της Μόνιμης Εγκατάστασης του. Οι παρεπόμενες υπηρεσίες στις παραδόσεις αγαθών κατά την έννοια της εφαρμοστέας νομοθεσίας περί ΦΠΑ ερμηνεύονται ως παραδόσεις αγαθών.

8.6.6 Για τα ποσά που δεν αντιπροσωπεύουν παραδόσεις αγαθών:

- 8.6.6.1** Ποσά που χρεώνονται μεταξύ του Επενδυτή Έργου και της Μόνιμης Εγκατάστασης, όπως τα γενικά και διοικητικά έξοδα ή άλλες αγορές που πραγματοποιούνται από τον Επενδυτή Έργου αλλά αποδίδονται πλήρως ή εν μέρει στη Μόνιμη Εγκατάσταση, καθώς και οι αγορές που πραγματοποιούνται από τη Μόνιμη Εγκατάσταση, αλλά αποδίδονται πλήρως ή εν μέρει στον Επενδυτή Έργου, δεν υπόκεινται σε βουλγαρικό ή ελληνικό ΦΠΑ. Το εισόδημα που κατανέμεται στη Μόνιμη Εγκατάσταση από τον Επενδυτή Έργου και τα ποσά που χρεώνει η Μόνιμη Εγκατάσταση τον Επενδυτή Έργου σύμφωνα με το άρθρο 8.3, συμπεριλαμβανομένου του κόστους κατασκευής, δεν επιβαρύνονται με βουλγαρικό ή ελληνικό ΦΠΑ και
- 8.6.6.2** η Μόνιμη Εγκατάσταση έχει το δικαίωμα να ανακτή τον ΦΠΑ επί των εισροών για αγορά αγαθών και υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ελληνικού Κώδικα ΦΠΑ επί τη βάση του ότι ο Επενδυτής Έργου παρέχει υπηρεσίες μεταφοράς φυσικού αερίου σε Χρήστες του αγωγού, οι οποίες υπάγονται σε ΦΠΑ.
- 8.6.7** Ο Επενδυτής Έργου οφείλει να συμμορφώνεται με τους φορολογικούς νόμους, κανονισμούς και ερμηνείες του κάθε Μέρους, όπως τροποποιούνται κατά διαστήματα, όσον αφορά τον συντελεστή ΦΠΑ και τις τυχόν τροποποιήσεις που απαιτούνται για τη σχετική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τον ΦΠΑ ή τις τροποποιήσεις και τις οδηγίες που απαιτούνται για συμμόρφωση με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

8.7 Αποφυγή Διπλής Φορολόγησης

Για τους σκοπούς της αποφυγής διπλής φορολόγησης μεταξύ της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ελληνικής Δημοκρατίας σε σχέση με τον Επενδυτή Έργου, εισόδημα που παράγεται ή κεφάλαιο που ανήκει στον Επενδυτή Έργου εντός της Ελληνικής Δημοκρατίας και υπόκειται σε φορολόγηση στην Ελληνική Δημοκρατία σύμφωνα με το άρθρο 8.3 απαλλάσσεται από τη φορολόγηση στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας. Ωστόσο, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας μπορεί, κατά τον υπολογισμό του ποσού του φόρου επί του υπολοίπου εισοδήματος ή κεφαλαίου του Επενδυτή Έργου, να λάβει υπόψη το απαλλασσόμενο εισόδημα ή κεφάλαιο.

8.8 Παρακρατούμενοι φόροι

Κανένας παρακρατούμενος φόρος δεν θα επιβληθεί ούτε στους τόκους που κατανέμονται από τον Επενδυτή Έργου στη Μόνιμη Εγκατάσταση ούτε στις αμοιβές κατασκευής, ούτε στις τεχνικές υπηρεσίες που παρέχονται στο εξωτερικό και οι οποίες κατανέμονται από τον Επενδυτή Έργου στη Μόνιμη Εγκατάσταση. Κανένας παρακρατούμενος φόρος δεν θα επιβληθεί σε οποιοδήποτε μέρος των ποσών που κατανέμονται για τους σκοπούς του άρθρου 8.3.1 από τον Επενδυτή Έργου στη Μόνιμη Εγκατάσταση ή από τη Μόνιμη Εγκατάσταση στους Επενδυτές Έργου, καθώς και στα γενικά διοικητικά έξοδα, εφόσον διανέμονται από τον Επενδυτή Έργου στη Μόνιμη Εγκατάστασή του ή από τη Μόνιμη Εγκατάστασή του στον Επενδυτή Έργου.

8.9 Χορήγηση και χρηματοδότηση

Κάθε χρηματοδότηση που χορηγείται στον Επενδυτή Έργου στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Προγράμματος Ανάκαμψης, καθώς και κάθε χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης παρόμοιου χαρακτήρα για τον Επενδυτή Έργου για τους σκοπούς της κατασκευής, ανακαίνισης ή βελτίωσης του Συστήματος Αγωγού δεν θεωρείται φορολογητέα δωρεά για τους σκοπούς της φορολόγησης με φόρο κτήσεως ακίνητης περιουσίας μέσω δωρεάς σύμφωνα με τους κανόνες της βουλγαρικής νομοθεσίας περί τοπικών φόρων και τελών (συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων ή πράξεων αντικατάστασης).

9. ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

- 9.1** Η ευθύνη για μη εκτέλεση ή καθυστέρηση εκτέλεσης από οποιοδήποτε Μέρος όσον αφορά οποιοδήποτε υποχρεώσεις ή οποιοδήποτε τμήμα αυτών δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας αναστέλλεται στο βαθμό που η μη εκτέλεση ή καθυστέρηση στην εκτέλεση έχει ως αφορμή ή αιτία Ανωτέρα Βία.
- 9.2** Η Ανωτέρα Βία σε σχέση με οποιοδήποτε Μέρος περιορίζεται σε:
- 9.2.1** φυσικές καταστροφές (σεισμοί, κατολισθήσεις, κυκλώνες, πλημμύρες, πυρκαγιές, κεραυνοί, παλιρροϊκά κύματα, ηφαιστειακές εκρήξεις και άλλα παρόμοια φυσικά φαινόμενα ή περιστατικά),
- 9.2.2** πολέμους (είτε έχουν κηρυχθεί είτε όχι) μεταξύ κυρίαρχων κρατών, πράξεις δολιοφθοράς, τρομοκρατία, εξέγερση και στάση,
- 9.2.3** διεθνή εμπάργκο κατά κρατών,
- υπό την προϋπόθεση ότι, σε κάθε περίπτωση, το συγκεκριμένο γεγονός ή αιτία, όπως προβλέπεται στα άρθρα 9.2.1, 9.2.2 ή/και 9.2.3, και τυχόν προκύπτοντα αποτελέσματα που εμποδίζουν την εκπλήρωση από το σχετικό κράτος των υποχρεώσεών του, ή μέρος αυτών, είναι πέρα από τον έλεγχό του, καθώς επίσης υπό την προϋπόθεση ότι, όσον αφορά τα γεγονότα ή τις αιτίες του είδους που προβλέπεται στα άρθρα 9.2.1, 9.2.2 ή/και 9.2.3, τα οποία είναι ευλόγως προβλέψιμα, αυτά δεν προκαλούνται ή δεν επιτείνονται από την αμέλεια ενός Μέρους ή οποιασδήποτε σχετικής Κρατικής Αρχής ή οποιασδήποτε σχετικής Κρατικής Οντότητας ή από οποιαδήποτε παραβίαση από οποιονδήποτε προαναφερόμενο της παρούσας Συμφωνίας.
- 9.3** Σε περίπτωση που ένα Μέρος εμποδίζεται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ή οποιοδήποτε μέρος τους στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας ως αποτέλεσμα Ανωτέρας Βίας, θα ειδοποιεί αμέσως γραπτώς τον αντισυμβαλλόμενο στον οποίο οφείλεται η εκπλήρωση. Η ειδοποίηση πρέπει:
- 9.3.1** να διευκρινίζει τις υποχρεώσεις ή το μέρος αυτών που δεν μπορούν να εκτελεσθούν,
- 9.3.2** να περιγράφει πλήρως το γεγονός της Ανωτέρας Βίας,
- 9.3.3** να κάνει μια εκτίμηση του χρόνου που θα διαρκέσει η Ανωτέρα Βία, και
- 9.3.4** να διευκρινίζει τα μέτρα που προτείνεται να ληφθούν για την επανόρθωση ή την μείωση της Ανωτέρας Βίας. Μετά την ειδοποίηση και για όσο διάστημα συνεχίζεται η Ανωτέρα Βία, αναστέλλονται τυχόν υποχρεώσεις ή μέρη αυτών που δεν μπορούν να εκτελεστούν λόγω της Ανωτέρας Βίας.
- 9.4** Κάθε Μέρος που εμποδίζεται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ή οποιοδήποτε μέρους τους ως αποτέλεσμα της Ανωτέρας Βίας οφείλει να λάβει μέτρα που του είναι ευλόγως διαθέσιμα και να δαπανήσει τα κεφάλαια που είναι αναγκαία και εύλογα για την εξάλειψη ή επανόρθωση της Ανωτέρας Βίας και τη συνέχιση εκτέλεσης των υποχρεώσεών του και όλων των τμημάτων τους, το συντομότερο δυνατόν.
- 9.5** Κάθε Μέρος που εμποδίζεται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του λόγω Ανωτέρας Βίας λαμβάνει, και εξασφαλίζει επίσης ότι η αρμόδια Κρατική Αρχή ή/και η Κρατική Οντότητα θα

λάβει, όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την άμβλυνση τυχόν ζημιών που υπέστη κάθε Συμμετέχων στο Έργο κατά τη συνέχιση της Ανωτέρας Βίας και ως αποτέλεσμα αυτής.

10. ΕΥΘΥΝΗ

- 10.1 Οποιαδήποτε παράλειψη ή άρνηση ενός Μέρους να εκπληρώσει ή να εκτελέσει τις υποχρεώσεις του, να λάβει κάθε δέουσα ενέργεια και να παραχωρήσει όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται στην παρούσα συνιστά παραβίαση των υποχρεώσεών του βάσει της παρούσας Συμφωνίας.
- 10.2 Η ευθύνη βάσει του άρθρου 10.1, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου, επεκτείνεται στις πράξεις και παραλείψεις οποιασδήποτε Κρατικής Αρχής ή Κρατικής Οντότητας.

11. ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

- 11.1 Τα Μέρη θα προσπαθούν να διευθετούν τυχόν διαφορές σχετικά με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της παρούσας Συμφωνίας δια της διπλωματικής οδού.
- 11.2 Αν μια διαφορά δεν διευθετηθεί σύμφωνα με το άρθρο 11.1 εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, κάθε Μέρος μπορεί, με γραπτή ειδοποίηση προς τον αντισυμβαλλόμενο, να υποβάλει το θέμα για οριστική και δεσμευτική επίλυση σε διαιτητικό δικαστήριο βάσει του παρόντος άρθρου 11.
- 11.3 Μη υιομένου του δικαίου της ΕΕ όπως αναφέρεται στο άρθρο 2.1 της παρούσας Συμφωνίας, ένα τέτοιο διαιτητικό δικαστήριο συγκροτείται και διεξάγει τη διαδικασία σύμφωνα με τις προβλέψεις επίλυσης διαφορών του άρθρου 27 παρ. 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, εφαρμόζοντας αναλογικά αυτές τις διατάξεις για την επίλυση διαφορών και στην παρούσα. Το διαιτητικό δικαστήριο δικαιούται, χωρίς περιορισμό, να διατάξει την καταβολή αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένων των νομικών και άλλων εξόδων και τόκων, σε διεθνώς μετατρέψιμο νόμισμα.
- 11.4 Ελλείψει συμφωνίας για το αντίθετο μεταξύ των Μερών, θα ισχύουν οι κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL, εκτός από το βαθμό που τροποποιούνται από τα Μέρη ή από τους διαιτητές. Το δικαστήριο λαμβάνει τις αποφάσεις του με πλειοψηφία των μελών του.
- 11.5 Το δικαστήριο αποφασίζει για τη διαφορά σύμφωνα με την παρούσα Συμφωνία και τους εφαρμοστέους κανόνες και αρχές του διεθνούς δικαίου.
- 11.6 Η διαιτητική απόφαση θα είναι οριστική και δεσμευτική για τα Μέρη.
- 11.7 Τα έξοδα του δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης των μελών του, βαρύνουν ισομερώς τα Μέρη. Εντούτοις, το δικαστήριο μπορεί κατά την κρίση του να δώσει εντολή μεγαλύτερο μέρος του κόστους να καταβληθεί από το ένα Μέρος.
- 11.8 Εκτός και αν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, το δικαστήριο θα συνεδριάζει στη Χάγη, στις Κάτω Χώρες, και θα χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις του Διαρκούς Διαιτητικού Δικαστηρίου.

12. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

- 12.1 Κανένα Μέρος δεν θα τροποποιήσει ή άλλως επιδιώξει να αποφύγει ή να περιορίσει την παρούσα Συμφωνία χωρίς την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση του αντισυμβαλλόμενου. Τυχόν τροποποιήσεις της παρούσας Συμφωνίας υιοθετούνται γραπτώς και από τα δύο Μέρη
-

και τίθενται σε ισχύ σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 13 παρ. 1 της παρούσας Συμφωνίας.

- 12.2** Η παρούσα Συμφωνία παραμένει σε πλήρη ισχύ μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης των διαδικασιών παροπλισμού του συνόλου του Συστήματος Αγωγού. Κανένα Μέρος δεν μπορεί να καταγγείλει ή να αποσυρθεί από την παρούσα Συμφωνία ή να αναστείλει την εκτέλεση των υποχρεώσεών του στο πλαίσιο της πριν από την ημερομηνία αυτή χωρίς την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση του αντισυμβαλλόμενου.

13. ΘΕΣΗ ΣΕ ΙΣΧΥ

- 13.1** Η Συμφωνία τίθεται σε ισχύ με την ανταλλαγή των οργάνων επικύρωσης των δύο Μερών.
- 13.2** Το συντομότερο δυνατό μετά την υπογραφή της Συμφωνίας, κάθε Μέρος την υποβάλλει για κύρωση από τον αντίστοιχο δεόντως εξουσιοδοτημένο θεσμό.
- 13.3** Σε περίπτωση που το Εφαρμοστέο Δίκαιο σε ένα Μέρος αντιβαίνει στους κανόνες της παρούσας Συμφωνίας, υπερισχύουν οι κανόνες που καθορίζονται στη Συμφωνία.
- 13.4** Η παρούσα Συμφωνία συντάχθηκε σε δύο (2) πρωτότυπα στην αγγλική γλώσσα.

Υπογράφηκε στις 10 Οκτωβρίου 2019 στη Σόφια, Βουλγαρία.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

TEMENUZHKA PETKOVA

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

Οι όροι με κεφαλαία που χρησιμοποιούνται στην παρούσα Συμφωνία (συμπεριλαμβανομένου του Προοιμίου) και δεν ορίζονται άλλως στην παρούσα, έχουν την παρακάτω έννοια:

Ως «**Συνδεδεμένο Πρόσωπο**», σε σχέση με ένα Πρόσωπο, νοείται οποιοδήποτε άλλο Πρόσωπο που ελέγχει, ελέγχεται από ή τελεί υπό κοινό έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, με το συγκεκριμένο Πρόσωπο και «**έλεγχος**» για τους σκοπούς αυτούς σημαίνει: (α) την άμεση ή έμμεση κατοχή της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου ή του μετοχικού κεφαλαίου αυτού του Προσώπου ή (β) με άλλο τρόπο, την άμεση ή έμμεση εξουσία να διευθύνει τη διοίκηση και τις πολιτικές αυτού του Προσώπου.

Ως «**Συμφωνία**» νοείται η παρούσα Διακυβερνητική Συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν Παραρτημάτων της, όπως τροποποιείται, συμπληρώνεται ή άλλως διαφοροποιείται κατά καιρούς.

Ως «**Συνολικό Ποσό Κερδών**» νοούνται τα κέρδη/οι ζημίες πριν τη φορολόγηση του Επενδυτή Έργου που υπολογίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ.

Ως «**Εφαρμοστέο Δίκαιο**» νοείται το δίκαιο (συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας κάθε είδους) που ισχύει στο Έδαφος του Μέρους ή, ενδεχομένως, στα Εδάφη των Μερών.

Ως «**Ημερομηνία Εμπορικής Εκμετάλλευσης**» νοείται η ημερομηνία κατά την οποία το Σύστημα Αγωγού αρχίζει ή θεωρείται ότι αρχίζει εμπορικές δραστηριότητες για τους σκοπούς των συμφωνιών μεταφοράς αερίου μεταξύ του Επενδυτή Έργου και των Χρηστών.

Ως «**Ανάδοχος**» νοείται κάθε Πρόσωπο που παρέχει (άμεσα ή έμμεσα, με σύμβαση, με υπεργολαβία (οποιοδήποτε επιπέδου) ή με άλλο τρόπο) αγαθά, εργασία, τεχνολογία ή υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (όπως, μεταξύ άλλων, πιστώσεων, χρηματοδότησης, ασφάλισης ή άλλων χρηματοδοτικών διευκολύνσεων) στον Επενδυτή Έργου ή στα Συνδεδεμένα Πρόσωπα σε σχέση με το Έργο IGB με ετήσια συμβατική αξία τουλάχιστον 100.000 ευρώ (εξαιρουμένου, ωστόσο, οποιουδήποτε φυσικού προσώπου που ενεργεί υπό την ιδιότητα του υπαλλήλου οποιουδήποτε άλλου Προσώπου ή οποιουδήποτε Προσώπου που ενεργεί με την ιδιότητα του Δανειστή).

Ως «**Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων Εταιρειών**» ή «**Φόρος Εταιρειών**» νοείται ο φόρος που εισπράττεται από τα Μέρη επί των κερδών νομικών προσώπων που είναι φορολογικοί κάτοικοι ή/και επί των κερδών των μόνιμων εγκαταστάσεων των αλλοδαπών νομικών προσώπων και η «**Φορολόγηση Εισοδήματος Νομικών προσώπων Εταιρειών**» θα ερμηνεύεται αναλόγως.

Ως «**Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας**» νοείται κάθε συνθήκη ή σύμβαση στην οποία τα Μέρη είναι μέρη, όσον αφορά τους Φόρους για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης εισοδήματος ή κεφαλαίου.

Ως «**Ελληνικές Εγκαταστάσεις**» νοείται το μέρος του Συστήματος Αγωγού που βρίσκεται ή πρόκειται να εγκατασταθεί στην Ελληνική Δημοκρατία.

Ως «**ICGB AD**» νοείται μια εταιρεία εγκατεστημένη και υφιστάμενη σύμφωνα με τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, με έδρα στη διεύθυνση 13 Veslets Street, 1000 Sofia, Bulgaria, με UIC 201383265.

Ως «**ΔΠΧΠ**» νοούνται (α) τα διεθνή χρηματοοικονομικά πρότυπα που έχουν εκδοθεί ή εγκριθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (**IASB**) (συμπεριλαμβανομένων

των διεθνών λογιστικών προτύπων που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων), (β) τα καθοδηγητικά σημειώματα και τις ερμηνείες που αφορούν τα πρότυπα που αναφέρονται στην παράγραφο (α), τα οποία έχουν εκπονηθεί από τη Επιτροπή Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ή από τη Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών που έχουν εγκριθεί ή εγκριθεί από το IASB, και (γ) όλες τις συμβάσεις, τους κανόνες και τις διαδικασίες της διεθνούς λογιστικής πρακτικής που θεωρούνται κατά καιρούς ως επιτρεπόμενα από το IASB.

Ως «Έργο IGB» νοείται η αξιολόγηση, η ανάπτυξη, ο σχεδιασμός, η κατασκευή, η εγκατάσταση, η χρηματοδότηση, η αναχρηματοδότηση, η ιδιοκτησία, η ασφάλιση, η λειτουργία (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς φυσικού αερίου μέσω του Συστήματος Αγωγού), η επισκευή, η αντικατάσταση, η ανακαίνιση, η συντήρηση, η διεύρυνση, η επέκταση (συμπεριλαμβανομένων των πλευρών) και, κατά τον κρίσιμο χρόνο, τον παροπλισμό του Συστήματος Αγωγού.

Ως «Κάτοχος Συμμετοχών» σημαίνει (α) κάθε Πρόσωπο που κατέχει οποιαδήποτε μορφή (άμεσης ή έμμεσης) συμμετοχής ή άλλου συμμετοχικού τίτλου στην ICGB AD, ή (β) οποιοδήποτε Συνδεδεμένο Πρόσωπο, διάδοχος ή επιτρεπόμενος εκδοχέας οποιουδήποτε Προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο (α) αυτού του ορισμού.

Ως «Δανειστής» νοείται κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή άλλο Πρόσωπο που παρέχει οποιοδήποτε χρέος, δάνειο, χρηματοοικονομική διευκόλυνση (συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε συμφωνίας αντιστάθμισης κινδύνου ή άλλη ρύθμιση παραγώγων), επέκταση πίστωσης ή άλλη χρηματοδότηση σε οποιονδήποτε Κάτοχο Συμμετοχών ή ασφάλιση σε σχέση με το Σύστημα Αγωγού (συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης αναχρηματοδότησής του) και οποιονδήποτε διάδοχο ή επιτρεπόμενος εκδοχέας οποιουδήποτε τέτοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή άλλου Προσώπου.

Ως «Υπήκοος» νοείται:

- (α) το πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια του σχετικού Μέρους,
- (β) κάθε νομικό πρόσωπο, σύμπραξη ή ένωση με καθεστώς που απορρέει από τη νομοθεσία που ισχύει στο αντίστοιχο Μέρος.

Ως «Φυσικό Αέριο» νοούνται οποιοιδήποτε υδρογονάνθρακες ή μείγμα υδρογονανθράκων και άλλων αερίων που αποτελούνται πρωτίτως από μεθάνιο που σε θερμοκρασία 15°C και πίεση ατμόσφαιρας (απόλυτη 1,01325 bar) είναι κατά κύριο λόγο σε αέρια κατάσταση.

Ως «Μέρη» νοούνται, από κοινού, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας και η Ελληνική Δημοκρατία, που μεμονωμένα αναφέρονται ως «Μέρος».

Ως «Μόνιμη Εγκατάσταση» νοείται η μόνιμη εγκατάσταση του Επενδυτή Έργου (μελλοντικού) στην Ελληνική Δημοκρατία για τους σκοπούς του Έργου IGB. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, η «μόνιμη εγκατάσταση» έχει την έννοια που ορίζεται στη Συνθήκη Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ή, αν δεν υφίσταται σε δεδομένη χρονική στιγμή τέτοια Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, η «μόνιμη εγκατάσταση» έχει την ίδια έννοια με την τελευταία έκδοση κατά την ημερομηνία εκτέλεσης της παρούσας Συμφωνίας του «Υποδείγματος Φορολογικής Σύμβασης Εισοδήματος Και Κεφαλαίου» του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης). Στις διατάξεις της παρούσας Διακυβερνητικής Συμφωνίας σχετικά με τον ΦΠΑ, ο όρος «ΡΕ» έχει την έννοια της «μόνιμης εγκατάστασης» σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 282/2011.

Ως «Πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο (δημόσιο ή ιδιωτικό).

Ως «**Σύστημα Αγωγού**» νοείται ο διασυνδεδεμένος αγωγός φυσικού αερίου μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας συνολικού μήκους περίπου 182 χλμ, διαμέτρου DN800 (32") και μεταφορικής ικανότητας περίπου 3 bNcm/y (επεκτάσιμη σε περίπου 5 bNcm/y), ο οποίος σχεδιάζεται να ξεκινά από ένα σημείο εισόδου πλησίον της Κομοτηνής (Ελληνική Δημοκρατία) έως ένα σημείο εξόδου πλησίον της Στάρα Ζαγκόρα (Δημοκρατία της Βουλγαρίας), συμπεριλαμβανομένων όλων των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που συσχετίζονται με αυτό το σύστημα αγωγού, συμπεριλαμβανομένων όλων των εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού, των μηχανημάτων, των αγωγών, των δεξαμενών, των σταθμών συμπίεστών, των καλωδίων οπτικών ινών και άλλων βοηθητικών ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, αλλά αποκλείονται άλλοι αγωγοί ζεύξης στους οποίους δύναται διασυνδεθεί αυτό το σύστημα αγωγού.

Ως «**Δραστηριότητες Έργου**» νοούνται οι δραστηριότητες που διεξάγονται ή πρόκειται να διεξαχθούν από τους Συμμετέχοντες στο Έργο στο πλαίσιο του Έργου IGB.

Ως «**Συμφωνία Έργου**» νοείται κάθε συμφωνία, σύμβαση, άδεια, παραχώρηση ή άλλο έγγραφο, εκτός της παρούσας Συμφωνίας, όπου αφενός η Δημοκρατία της Βουλγαρίας (συμπεριλαμβανομένης της κυβέρνησής της) ή/και η Ελληνική Δημοκρατία (συμπεριλαμβανομένης της κυβέρνησής της), οποιαδήποτε Κρατική Αρχή ή Κρατική Οντότητα και, αφετέρου, οποιοσδήποτε Συμμετέχων στο Έργο είναι ή γίνεται αργότερα μέρος που σχετίζεται με τις Δραστηριότητες του Έργου (καθώς οποιαδήποτε τέτοια συμφωνία, σύμβαση ή άλλο έγγραφο μπορεί να παραταθεί, να ανανεωθεί, να αντικατασταθεί, να τροποποιηθεί ή να διορθωθεί με άλλο τρόπο από καιρό σε καιρό σύμφωνα με τους όρους του).

Ως «**Επενδυτής Έργου**» νοείται η ICGB AD (συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε διαδόχου και επιτρεπόμενου εκδοχέα αυτής).

Ως «**Συμμετέχων στο Έργο**» νοείται κάθε Κάτοχος Συμμετοχών, Ανάδοχος, Χρήστης, Δανειστής και η ICGB AD και η Ελληνική Μόνιμη Εγκατάσταση.

Ως «**δέκατο πέμπτο έτος της Ημερομηνίας Εμπορικής Εκμετάλλευσης**» νοείται η πρώτη 31 Δεκεμβρίου μετά τη δέκατη πέμπτη (15η) επέτειο της Ημερομηνίας Εμπορικής Εκμετάλλευσης.

Ως «**εικοστό πέμπτο έτος της Ημερομηνίας Εμπορικής Εκμετάλλευσης**» νοείται η πρώτη 31 Δεκεμβρίου μετά την εικοστή πέμπτη (25η) επέτειο της Ημερομηνίας Εμπορικής Εκμετάλλευσης.

Ως «**Χρήστης**» νοείται κάθε Πρόσωπο που έχει νόμιμο δικαίωμα (είτε προκύπτει από σύμβαση είτε με άλλο τρόπο) να μεταφέρει φυσικό αέριο μέσω του ολόκληρου ή μέρους του Συστήματος Αγωγού.

Ως «**Κρατική Αρχή**» νοείται κάθε όργανο της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας ή της Ελληνικής Δημοκρατίας αντίστοιχα σε κάθε επίπεδο αρχής, ανεξάρτητα από το αν το όργανο ασκεί νομοθετικές, εκτελεστικές, δικαστικές ή οποιεσδήποτε άλλες κρατικές λειτουργίες και περιλαμβάνει όλα τα κεντρικά, περιφερειακά, δημοτικά, δικαστικά όργανα ή οποιοδήποτε συνεπές στοιχείο των εν λόγω οργάνων που έχει την εξουσία να κυβερνά, να αποφασίζεται, να ρυθμίζει, να επιβάλλει ή να εισπράττει φόρους, δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις, να χορηγεί άδειες ή εγκρίσεις ή να επηρεάζει με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Συμμετεχόντων στο Έργο, των διαδόχων τους ή των επιτρεπόμενων εκδοχέων, όσον αφορά το Πλαίσιο Φορολόγησης.

Ως «**Κρατική Οντότητα**» νοείται κάθε οντότητα στην οποία, άμεσα ή έμμεσα, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας ή η Ελληνική Δημοκρατία, αντίστοιχα, κατέχει μειοψηφικές συμμετοχές ή

δικαιώματα ιδιοκτησίας ή παρόμοιο οικονομικό συμφέρον ή που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα το κράτος. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, ως «**έλεγχος**» νοείται η κατοχή, άμεσα ή έμμεσα, της εξουσίας διεύθυνσης ή πρόκλησης της διεύθυνσης της διαχείρισης και των πολιτικών ενός Προσώπου, είτε μέσω της κυριότητας μιας πλειοψηφίας ή άλλης ελέγχουσας συμμετοχής στα χρεόγραφα με δικαίωμα ψήφου ή άλλα δικαιώματα ιδιοκτησίας σε μια οντότητα, από το νόμο ή από συμφωνία μεταξύ Προσώπων που παρέχουν τέτοια εξουσία ή δικαιώματα ψήφου.

Ως «**Πλαίσιο Φορολόγησης**» νοείται οποιαδήποτε και όλες οι δραστηριότητες και τα μέτρα που προβλέπονται από την παρούσα Συμφωνία.

Ως «**Φόρος(οι)**» νοούνται όλες οι υφιστάμενες και μελλοντικές επιβαρύνσεις, οι δασμοί (συμπεριλαμβανομένων των ειδικών φόρων κατανάλωσης), οι τελωνιακοί δασμοί (δηλαδή οι δασμοί που επιβάλλονται στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο), τις επιβαρύνσεις, τις πληρωμές, τις αμοιβές, τις ποινές, τις αξιολογήσεις, τους φόρους (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ ή των φόρων επί των πωλήσεων), τα τέλη, τις εισφορές και τις επιβαρύνσεις που θεωρούνται ότι παρέχουν όφελος (ανταποδοτικά τέλη) και καταβάλλονται ή επιβάλλονται από το κράτος, από οποιοδήποτε όργανο ή από οποιαδήποτε υποδιαίρεση ενός κράτους, κεντρικά ή τοπικά, ή από άλλο φορέα που έχει την πραγματική εξουσία να επιβάλλει τέτοιες επιβαρύνσεις στο έδαφος ενός κράτους. Ως «**Φόρος**» νοείται οτιδήποτε εξ αυτών και οι όροι «**Φορολογία**» και «**Φορολογητέα**» θα ερμηνεύονται αναλόγως.

Ως «**Έδαφος**» νοείται το έδαφος ενός Μέρους, περιλαμβανομένων των χωρικών του υδάτων και του εθνικού εναέριου χώρου, καθώς και των θαλάσσιων περιοχών στις οποίες το εν λόγω Μέρος ασκεί ή θα ασκεί κυριαρχία, κυριαρχικά δικαιώματα ή δικαιοδοσία σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο (και «**Εδάφη**» σημαίνει το εν λόγω έδαφος ως προς και τα δύο Μέρη).

Ως «**ΦΠΑ**» νοείται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και κάθε άλλος παρόμοιος Φόρος που ισχύει για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών, εργασίας, υπηρεσιών ή τεχνολογίας, στο Έδαφος ενός Μέρους.

Ως «**Συντελεστής ΦΠΑ**» νοείται ο συντελεστής ΦΠΑ που εφαρμόζεται στο αντίστοιχο Μέρος όπως εκάστοτε ισχύει.

Η διαίρεση της παρούσας Συμφωνίας σε άρθρα και άλλες ενότητες και η προσθήκη των επικεφαλίδων αφορούν μόνο την ευχέρεια αναφοράς και δεν επηρεάζουν τη δομή ή την ερμηνεία της.

Εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά, όλες οι αναφορές σε «**άρθρο**» που ακολουθείται από αριθμό ή γράμμα αναφέρονται στο συγκεκριμένο άρθρο της παρούσας Συμφωνίας.

Οι όροι «**παρούσα Συμφωνία**», «**της παρούσας**», «**στην παρούσα**» και «**στο πλαίσιο της παρούσας**» και παρόμοιες εκφράσεις αναφέρονται στην παρούσα Συμφωνία και όχι σε κάποιο συγκεκριμένο άρθρο ή άλλο τμήμα αυτής.

Εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά ή το κείμενο απαιτεί διαφορετικά, οι λέξεις στον ενικό αριθμό περιλαμβάνουν τον πληθυντικό και το αντίστροφο και οι λέξεις που δηλώνουν οποιοδήποτε φύλο περιλαμβάνουν όλα τα φύλα, και οι λέξεις «**περιλαμβάνει**», «**περιλαμβάνουν**» και «**συμπεριλαμβανομένων**» θεωρείται ότι ακολουθούνται από τις λέξεις «**χωρίς περιορισμό**».

ΜΕΡΟΣ Β΄**Άρθρο δεύτερο
Κύρωση Καταστατικού**

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου

28 του Συντάγματος, το Καταστατικό (Ίδρυσης) του Φόρουμ Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF), που υπεγράφη στο Κάιρο, στις 22 Σεπτεμβρίου 2020, του οποίου το κείμενο, σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική, έχει ως εξής:

37

22 September 2020

STATUTE

OF

THE EAST MEDITERRANEAN GAS FORUM

(EMGF)

A.B. G.S.
NP
A

**The Cypriot, Egyptian, Greek, Israeli, Italian, Jordanian and Palestinian Governments
(hereafter referred to as the Founding Members),**

- Recognizing that significant offshore gas discoveries in the Eastern Mediterranean will have profound impact on the region's energy and economic development,
- Realizing that new discoveries and exploitation of significant gas fields are of vital importance to the region's energy security and prosperity,
- Desiring to cooperate to monetize their reserves, utilize their existing infrastructure, and build new ones as necessary for the benefit and welfare of their people,
- Confirming their adherence to the announcement made by the Ministers of Energy of the Founding Members during their meeting held in Cairo on 14 January 2019 to establish the East Mediterranean Gas Forum,
- Recognizing the importance of the United Nations Convention on the law of the Sea of 10 December 1982.
- Affirming that nothing in this statute shall affect existing rights or obligations of any EMGF Member under any other international treaty or rule of International Law.

Have agreed as follows:

Article 1
Establishment of the Forum

The Founding Members hereby establish the Eastern Mediterranean GAS Forum, as a regional inter-governmental organization, hereinafter referred to as "EMGF" or "Forum" in accordance with the following terms and conditions.

Article 2
OBJECTIVES

1. The fundamental objectives of the Forum are:

- a) Respecting the rights of Member Countries over their natural gas resources and cooperating to manage the sustainable, efficient and environmentally conscious development, use and conservation of natural gas resources for the benefit of their peoples;
- b) Fostering cooperation, creating a structured and systematic dialogue on natural gas issues, and setting an agenda to formulate regional policies in this regard. The Forum will focus on governmental cooperation and endeavor to set common strategies based on shared vision for the future of the region's resources;
- c) Supporting the efforts of producing countries and/or countries with gas reserves in the region to expedite the monetization of their existing and future reserves, through: fostering cooperation among them, and with the transit and consuming countries in the region; examining ways to utilize the existing infrastructure and developing more infrastructure options to accommodate future discoveries as needed;

A.B. Y.S.
 NP
A

39

2

- d) Helping consumer countries secure their demand and participate with the transit countries, in order to enable sustainable partnership among key players across the value chain stages in the gas industry;
- e) Supporting the formation of a regional gas market that benefits the members through security of supply and demand, optimized resource development, optimized infrastructure cost, competitive pricing, and improved commercial relationships;
- f) Contributing to a dialogue to unlock the full gas resource potential of the region leading prospectively to the development of a regional gas market and potentially a trade hub.

2. The above objectives will be promoted through the following:

- a) Developing **policies and strategies** for cooperation to enable the efficient utilization of region reserves, enabling adequate planning and building a clear future vision of the market;
- b) Enhancing **governmental cooperation** whereby producing, consuming and transit countries and/or countries with gas reserves in the region cooperate on technical and economic issues ;
- c) Conducting **technical and commercial dialogues between the members**;
- d) Aiming to develop a **sustainable regional gas market**, through sustainable commercial relations and developing reliable infrastructure in order to consider ways for enabling efficient and agile response to market variations;
- e) Supporting cooperation **among business partners**; including different stakeholders (producers, traders, permitting-licensing authorities, suppliers, Transmission Systems Operators (TSOs), Distribution System Operators storage systems and Liquefied Natural Gas (LNG) operators);
- f) **Exchanging experiences** and best practices on natural gas related issues and provide governmental facilitation for conducting **studies** for promoting regional gas projects;
- g) Promoting discussion for coherent **frameworks** and standards for supply among the Members (commercial regulations, taxation, environmental guidelines); taking into consideration the respective laws of the Forum Members;
- h) Supporting project **financing**, through facilitating cooperation with financing institutions and promoting policies to minimize investment risk;
- i) Promoting cooperation between the members on **field development** projects and encouraging, where possible, the **common use of existing or new infrastructure** to expedite the monetization of the gas discoveries.

A.B. Y.S.
NP A

40

3

Article 3
MEMBERSHIP

Members of the "EMGF" are the Parties to this statute.

Article 4
Admission

The "Forum" shall be open to any East Mediterranean Government representing Gas producer, consumer or transit country which desires to become a Member and is deemed to be able and willing to share the common interests and fulfill the objectives of the Forum, provided that the following conditions are fulfilled:

- a. Submission of an application to the Secretariat in order to obtain the status of a Member of the Forum (a "**Member**")
- b. Approval by consensus of the Founding Members that have signed and ratified the Statute, that is without the objection of any of these Founding Members.

Article 5
Observer Status

Observer Status in the Forum shall be open, upon request, to any Gas producer, consumer, transit country, or regional or international intergovernmental organization which expresses its readiness to make practical and valuable contribution to the work of the forum provided the following conditions are fulfilled:

- a. Submission of a request to the Secretariat including formal acceptance of EMGF Statute, in order to obtain the status of an observer at the Forum (an "**Observer**").
- b. Approval by consensus of the Ministerial Meeting, that is without the objection of any EMGF Member (hereinafter "**Consensus**").

Observers may attend plenary Ministerial Meetings and participate in the discussions, but shall not have the right to vote. Observers may also be invited by the Ministerial Meeting to attend any Extraordinary Ministerial Meeting, meetings of the Executive Board or Expert Working Groups and to participate in their deliberations without the right to vote.

Upon the request of any Member Country, a meeting may take place with the participation of Members only.

Article 6
Main BODIES

The Forum shall have three main bodies:

- I. The Ministerial Meeting;**
- II. The Executive Board; and**
- III. The Secretariat.**

Article 7
THE MINISTERIAL MEETING

1. The Ministerial Meeting is the principle governing body of the Forum and serves as a venue for high level, open, informed and continued regional gas dialogue among Members of the Forum.

A.B. G.S. GNP A

41

4

2. The Ministerial Meeting shall consist of delegations representing the Members. A delegation may consist of one or more delegates, provided that one delegate shall act as the Head of Delegation.
3. The Ministerial Meeting shall have a quorum of at least two thirds of the Members to convene.
4. Each Member shall have one vote. All decisions and publications of the Ministerial Meeting shall be adopted by Consensus.
5. A Member that is not able to attend a Ministerial Meeting shall have the right to notify the Secretariat of its objection to a decision no later than 2 weeks from the notification by the Secretariat to the Members of the outcome of the meeting.
6. The Ministerial Meeting shall be held annually at the Headquarters of the Forum. However the Meeting may be held in any other country as agreed by the members based on a decision taken by Consensus to this effect.

Article 8

EXTRAORDINARY MINISTERIAL MEETING

Extraordinary Ministerial Meetings may be convened at the request of a Member following its notification to the Secretary General or by the Secretary General of EMGF, after consultation with the President of the Ministerial Meeting and subject to approval by a simple majority of the Members.

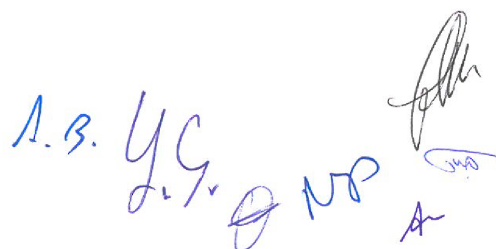
The date and venue of the Extraordinary Ministerial Meeting shall be determined by the Secretary General of EMGF in consultation with the President of the Ministerial Meeting.

Article 9

PRESIDENCY OF THE MINISTERIAL MEETING

1. The Ministerial Meeting shall appoint at its first meeting a President of the Ministerial Meeting from among the Ministers of the Members in alphabetical order. The term of each Presidency shall be for a period of one (1) calendar year. All Founding Members should have their turn at the Presidency of the Forum before any new Member.
2. The President shall, in coordination with the Executive Board and the Secretariat, conduct the Ministerial meeting so that it leads to a focused and result-oriented dialogue in pursuit of the objectives of the Forum.
3. In case of absence of the President, or when he/she is unable to carry out his/her responsibilities, the responsibilities of the President of the Ministerial Meeting shall be exercised by the Alternate President of the Ministerial Meeting, who shall be the Minister of the Member who shall assume the Presidency of the Ministerial Meeting the following term.
4. The Secretary General shall be the Secretary of the Ministerial Meeting.

A.B. Y.G. & NO

42

5

Article 10
FUNCTIONS OF THE MINISTERIAL MEETING

The Ministerial Meeting shall:

1. Appoint the Secretary General;
2. Formulate the general policy of the Forum and determine the appropriate ways and means of its implementation;
3. Decide upon any new membership application for the Forum;
4. Confirm the appointment of members of the Executive Board;
5. Direct the Executive Board to submit reports and or make recommendations on any matters of interest to the Forum;
6. Consider and decide upon the reports and recommendations submitted by the Executive Board;
7. Consider and decide upon the Forum's Budget as submitted by the Executive Board;
8. Consider and decide upon the Statement of Accounts and the Auditor's Report, as submitted by the Executive Board;
9. Appoint the Auditor of the Secretariat upon the recommendation of the Executive Board for a duration of one year;
10. Approve any amendments to this Statute; and
11. Appoint the Chairman of the Executive Board.

Article 11
OTHER MATTERS

All matters that are not expressly assigned to other Bodies of the Forum shall fall within the competence of the Ministerial Meeting.

Article 12
MEMBERS OF THE EXECUTIVE BOARD

1. The Executive Board shall be composed of senior officials representing The Ministers responsible for energy matters from the Members of the Forum as nominated by each Member (one nominee from each Member).
2. Each Member shall be represented at all Executive Board meetings.
3. The Executive Board shall have a quorum of at least two thirds of the Members.
4. Each Executive Board member shall have one vote and the decisions of the Executive Board will be taken by Consensus.

A.B. G.S.
NP
A

43

6

Article 13**CONDUCT OF BUSINESS OF THE EXECUTIVE BOARD**

1. The Executive Board members shall meet twice a year, at suitable intervals to be determined by the Chairman of the Executive Board after consultation with the Secretary General.
2. The meetings of the Executive Board shall normally be held at the Headquarters of the Forum, and they may also be held in any other country as agreed by the Executive Board members based on a decision taken by Consensus to this effect.
3. An extraordinary meeting of the Executive Board may be convened at the request of the Chairman of the Executive Board, the Secretary General, or two thirds of the Executive Board members.
4. The Executive Board may establish Expert Working Groups or committees to assist in the performance of its functions.

Article 14**FUNCTIONS OF THE EXECUTIVE BOARD**

The Executive Board shall:

1. Direct the management of the affairs of the Forum and review the implementation of the decisions of the Ministerial Meeting;
2. Consider and decide upon any reports submitted by the Secretary General;
3. Submit reports and make recommendations to the Ministerial Meeting on the affairs of the Forum;
4. Approve the work program of the Secretariat;
5. Review and approve the annual budget of the Forum for each calendar year as prepared by the Secretary General and submit it to the Ministerial Meeting for approval;
6. Recommend to the Ministerial Meeting the appointment of the Auditor of the Secretariat for a duration of one year;
7. Consider the Statement of Accounts and the Auditor's Report and submit them to the Ministerial Meeting for approval;
8. Adopt the structure and the staff strength of the Secretariat, and approve the appointment of Heads of Departments, upon nomination by Members, with due consideration to be given to the recommendations of the Secretary General;
9. Prepare the agenda for the Ministerial Meeting;
10. Assess the qualifications of nominees for the position of the Secretary General and make necessary recommendations to the Ministerial Meeting for its decision; and
11. Define the procedural matters.
12. Any other matters delegated or tasked to the Executive Board by the Ministerial Meeting.
13. The Executive Board may, upon approval of the Ministerial meeting, establish other Advisory Committees to assist the EMGF in meeting its objectives.

A.B. Y.S.
A

44

7

Article 15
CHAIRMAN OF THE EXECUTIVE BOARD

1. The Chairman of the Executive Board shall be the senior official representing the Presidency of the Forum for that year.
2. The Chairman of the Executive Board shall convene the meetings of the Executive Board and preside over them. He/She will also coordinate with the Secretariat the preparation of the Executive Board meetings.

Article 16
THE SECRETARIAT

1. The Secretariat shall carry out the administrative functions of the Forum in accordance with the provisions of this Statute under the direction of the Executive Board.
2. It shall consist of the Secretary General and such staff as may be required to carry out its functions.
3. The Secretariat plans, organizes and executes activities included and assigned to it by the Ministerial Meeting, takes part in the preparation for the Ministerial Meetings, and performs any additional activities assigned to it by the Executive Board.

Article 17
THE SECRETARY GENERAL

1. The Secretary General shall be the legally authorized representative of the Forum.
2. The Secretary General shall be the chief officer of the Secretariat and in that capacity shall have the authority to direct the affairs of the Forum in accordance with this Statute, the directions and decisions of the Executive Board and the Ministerial Meeting.
3. The Secretary General shall be liable and accountable to the Executive Board and the Ministerial Meeting.
4. The Secretary General shall perform his/her duties impartially.

Article 18
APPOINTMENT OF THE SECRETARY GENERAL

1. The Ministerial Meeting shall appoint the Secretary General by Consensus for a period of (3) three years that may be extended for one additional term.
2. This appointment shall take place upon nomination of candidates by the Members and after an assessment has been made of the candidates' qualifications have been made by the Executive Board.
3. The Secretary General should have (15) fifteen years' experience, of which at least (10) ten years in positions directly related to the gas industry, and five years in highly responsible executive or managerial positions. Experience in Government-Company relations and in the international aspects of the gas industry is desirable.
4. The Secretary General shall be a national of a Member country.

A.B. Y.S. NP
A

45

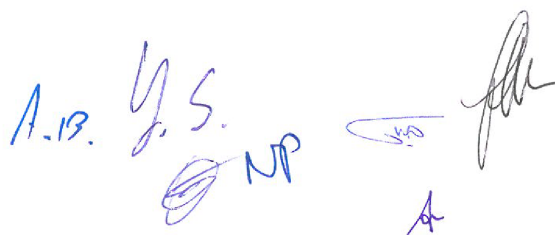
8

5. The Secretary General shall maintain a residence in the city where the Headquarters of the Forum is located.
6. The remunerations of the Secretary General shall be determined pursuant to the Staff Regulations approved by the Executive Board.

Article 19
DUTIES OF THE SECRETARY GENERAL

- 1- The duties of the Secretary General are to:
 - a. Ensure that the budget and the program of work of the Forum are complied with;
 - b. Organize and administer the work of the Forum;
 - c. Ensure that the functions and duties assigned to the Secretariat are properly carried out;
 - d. Prepare reports for submission to Executive Board meetings concerning matters which call for consideration and decision;
 - e. Inform the Executive Board of all activities of the Secretariat, of all studies undertaken and of the progress of the implementation of the resolutions of the Ministerial Meeting; and
 - f. Ensure the due performance of the duties, which may be assigned to the Secretariat by the Ministerial Meeting or the Executive Board.
- 2- The Secretary General shall be responsible to the Executive Board for all activities of the Secretariat. The functions of the different departments of the Secretariat shall be carried out on his behalf and under his authority and direction.
- 3- The Secretary General shall attend all meetings of the Executive Board. Should the Secretary General be unable to attend any meeting of the Executive Board, he/she shall appoint an officer in charge of the Secretariat to represent him/her at the meeting.
- 4- The Secretary General shall be assisted in the discharge of his duties by sufficient and efficient structures deemed necessary and approved by the Executive Board to accomplish the functions and objectives of the Forum.
- 5- The structure of the Secretariat will be prepared by the Secretary General in accordance with the tasks and duties assigned by the Executive Board.
- 6- Heads of Divisions and/or Departments shall be appointed by the Secretary General upon nomination by Members and with the approval of the Executive Board.
- 7- Other officers of the Secretariat shall be appointed by the Secretary General upon nomination by the Member countries or by direct recruitment in accordance with staff regulations. In making such appointments, the Secretary General shall give due consideration to the efficiency and effectiveness of the Secretariat.
- 8- The Secretary General may, upon the approval of the Executive Board, convene at any time Expert Working Groups to carry out any studies on specific subjects of interest to the Members. The Secretary General shall have the right within the relevant budget provisions to commission consultants or convene Working Groups comprised of representatives of Members of the Forum to advice on special matters or to conduct expert studies when such work cannot be undertaken by the Secretariat.
- 9- The Secretary General shall serve as the Depositary of the Statute.

A.B. G.S.
NP
A

46

9

Article 20
STAFF OF THE SECRETARIAT

International employees from member countries constitute the core staff of the Secretariat. In the performance of their duties, they shall neither seek, nor accept, instructions from any government, or from any other authority outside the Forum. They shall refrain from any action, which might reflect on their position as international employees, and they shall undertake to carry out their duties bearing in mind the interests of the Forum. International staff may either be seconded by a Member or be appointed by the Secretary General.

The remunerations of the staff of the Secretariat shall be determined pursuant to the Staff Regulations approved by the Executive Board.

Article 21
GAS INDUSTRY ADVISORY COMMITTEE

1. A Gas Industry Advisory Committee shall be established to advise and assist the Executive Board and the Secretary General on activities of The Forum, and may submit recommendations and studies pursuant to the Forum's objectives. It shall hold its meetings on the side of the Ministerial and Executive Board meetings. Members of the Gas Industry Committee may also, upon the invitation of the Ministerial Meeting and/or the Executive Board, attend their respective meetings.
2. The Gas Industry Advisory Committee shall include representatives of business enterprises and industry entities, including International Oil Companies (IOC's), National Oil Companies (NOC's), traders, shippers, LNG operators, Transmission Systems Operators (TSO's), Distribution System operators (DSO's), Licensing-Permitting Authorities and others that are active within the jurisdiction of the Members of the Forum, following a Consensus of the Executive Board.

Article 22
SPECIALIZED BODIES

1. The Ministerial Meeting may establish specialized bodies, as circumstances require, in order to study certain issues of particular importance. The specialized bodies shall function in accordance with the resolutions prepared to that effect.
2. The specialized bodies shall operate within the general framework of the Secretariat, both functionally and financially.
3. The specialized bodies shall act at all times in accordance with the objectives of the Forum stated herein and decisions of the Ministerial Meeting.

A.B. Y.S. GNP
A

47

10

Article 23
FINANCIAL PROVISIONS

1. The Budget of the Forum shall be drawn up for each calendar year. The budget year of EMGP starts on the 1st. of January and ends on the 31st. of December of each year.
2. The Ministerial Meeting, in accepting any Observer to the Forum, may ask such Observer Member to pay a fixed annual subscription to be considered as its financial contribution to the Forum.
3. The EMGF Budget contributions shall be apportioned on an equal basis among all Members after taking into consideration the annual subscriptions of the Observers
4. Each Member shall bear all expenses incurred in its participating in Ministerial Meetings and Expert Working Groups.
5. The Forum shall bear the travelling expenses of members of the Executive Board who attend meetings of the Executive Board.

Article 24
Members' obligations

1. EMGF shall be based on the principle of the equality of its Members, which may enjoy the rights and benefits thereof and shall fulfill the obligations undertaken by them upon the entry into force of this statute.
2. This Statute shall be applied in full compliance with the national laws and regulations of the Members, as well as in compliance with international obligations and those arising from the membership of Members of the Forum to the European Union.

Article 25
AMENDMENTS

1. Amendments to this Statute may be proposed by any Member by providing prior written notice to other members including the proposed amendments. Such proposed amendments shall be considered by the Executive Board which, if it so decides, shall recommend their adoption to the Ministerial Meeting. Any amendments to this Statute must be approved by the Ministerial Meeting by Consensus.
2. All amendments to this Statute adopted in accordance with Paragraph 1 shall be communicated by the depositary to all Members for ratification, acceptance or approval. They shall enter into force and form an integral part of this statute upon receipt by the depositary of instruments of ratifications, acceptance or approval by all Members.

Article 26
FORUM LANGUAGE

English shall be the official language of the Forum.

The block contains several handwritten signatures and initials in blue ink. On the left, there are the initials 'A.B.' and 'Y.S.'. In the center, there is a signature that appears to be 'G.N.P.' and another signature below it. To the right, there is a circular stamp with the word 'JMS' inside, and a large, stylized signature to its right. Below the circular stamp, there is a small signature that looks like 'A'.

48

11

Article 27**Differences in Interpretation**

Any differences that may arise regarding the interpretation and application of the provisions of the Statute shall be settled by negotiations and consultations among the Member Countries within the bodies of the forum.

Article 28**HEADQUARTERS**

The Headquarters of the Forum is in Cairo, The Arab Republic of Egypt. The Host Country and the Forum shall conclude a Headquarters Agreement to grant EMGF privileges and Immunities necessary for the carrying out of its activities.

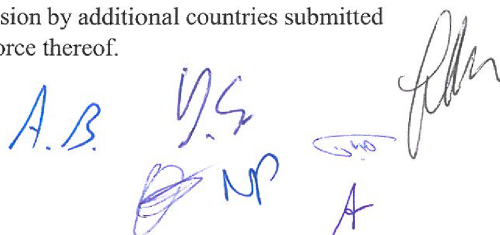
Article 29**Signature, ratification, acceptance, approval and accession**

1. The Statute shall be open for signature by all the Founding Members of the Statute upon adoption by the Ministers representing the Founding Members governments.
2. This Statute shall be subject to ratification, acceptance or approval by the signatory Founding Members of the Statute.
3. Following the entry into force of the Statute, the Founding Members who have yet to sign and ratify the Statute, may do so without any conditions.
4. This Statute shall be open for accession by any country which has not signed the present Statute after its membership has been approved by the Ministerial Meeting in accordance with Article 4 of this Statute.
5. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Government of the Arab Republic of Egypt who shall serve as Depositary of this Statute until the respective functions are transmitted to the Secretary General of the Forum upon the entry into force of this Statute.

Article 30**ENTRY INTO FORCE**

1. This Statute shall enter into force thirty days after the deposit of all instruments of ratification, acceptance or approval by at least five of the signatory Founding Members of the Statute.
2. For Members acceding to this Statute in accordance with paragraph 3 of Article 29, the Statute shall enter into force thirty days after the deposit of their instruments of accession.
3. The Depositary shall inform all members of the date on which the Statute enters into force, and of any ratification, acceptance, approval or accession by additional countries submitted in accordance with Article 29(4) and the entry into force thereof.

A.B. Y.S. NP A

49

12

Article 31 WITHDRAWALS

A Member may withdraw its membership by submitting a written notification in this regard to the Secretary General acting as Depositary who shall inform the members of the Forum. Such notice shall take effect after two months starting from the next day after the date of its receipt by the Ministerial Meeting, subject to the Member having at the time of the said notification fulfilled all financial obligations arising out of its membership.

Done at Cairo on this 22nd day of September 2020 in seven (7) originals in the English language, one to be retained by each Founding Member.

FOR THE CYPRIOT GOVERNMENT

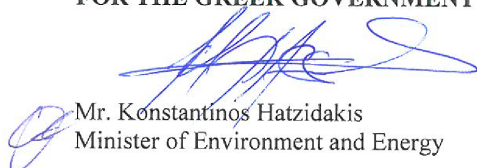
Ms. Natasa Pilides
Minister of Energy, Commerce and Industry

FOR THE EGYPTIAN GOVERNMENT

Eng. Tarek El Molla
Minister of Petroleum And Mineral Resources

FOR THE GREEK GOVERNMENT

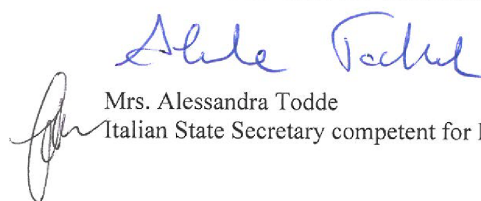
Mr. Konstantinos Hatzidakis
Minister of Environment and Energy

FOR THE ISRAELI GOVERNMENT

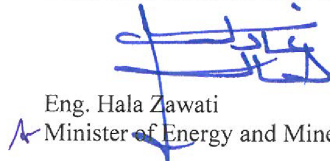
Dr. Yuval Steinitz
Minister of Energy

FOR THE ITALIAN GOVERNMENT

Mrs. Alessandra Todde
Italian State Secretary competent for Energy

FOR THE JORDANIAN GOVERNMENT

Eng. Hala Zawati
Minister of Energy and Mineral Resources in Jordan

FOR THE PALESTINIAN GOVERNMENT

Mr. Diab Allouh
Palestinian Ambassador to Egypt

A.B. Dr. Mohammad Mostafa
The Economic Advisor of the President of Palestine

22 Σεπτεμβρίου 2020

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΤΟΥ
ΦΟΡΟΥΜ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ
(EMGF)

Η Κυπριακή, Ελληνική, Αιγυπτιακή, Ισραηλινή, Ιταλική, Ιορδανική και Παλαιστινιακή Κυβέρνηση (καλούμενες εφεξής «Ιδρυτικά Μέλη»),

- Αναγνωρίζοντας ότι οι σημαντικές υπεράκτιες ανακαλύψεις φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο θα έχουν βαθιά επίδραση στην ενεργειακή και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής,
- Συνειδητοποιώντας ότι νέες ανακαλύψεις και εκμετάλλευση σημαντικών πεδίων φυσικού αερίου είναι ζωτικής σημασίας για την ενεργειακή ασφάλεια και ευημερία της περιοχής,
- Επιθυμώντας να συνεργαστούν για τη δημιουργία εσόδων από τα αποθέματά τους, τη χρήση της υπάρχουσας υποδομής τους και τη δημιουργία νέων υποδομών ανάλογα με τις ανάγκες για το όφελος και την ευημερία των λαών τους,
- Επιβεβαιώνοντας την προσήλωσή τους στην ανακοίνωση των Υπουργών Ενέργειας των Ιδρυτικών Μελών κατά τη συνάντησή τους που πραγματοποιήθηκε στο Κάιρο στις 14 Ιανουαρίου 2019 για την ίδρυση του Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο της Ανατολικής Μεσογείου,
- Αναγνωρίζοντας τη σημασία της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας της 10ης Δεκεμβρίου 1982.
- Επιβεβαιώνοντας ότι τίποτα σε αυτό το Καταστατικό δεν επηρεάζει τα υφιστάμενα δικαιώματα ή υποχρεώσεις οποιουδήποτε Μέλους του EMGF βάσει οποιασδήποτε άλλης Διεθνούς Συνθήκης ή κανόνα του Διεθνούς Δικαίου.

Έχουν συμφωνήσει τα ακόλουθα:

Άρθρο 1
ΊΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ

Τα Ιδρυτικά Μέλη ιδρύουν το Φόρουμ Φυσικού Αερίου της Ανατολικής Μεσογείου, ως περιφερειακό διακυβερνητικό οργανισμό, εφεξής καλούμενο «**EMGF**» ή «**Φόρουμ**» σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις.

Άρθρο 2
ΣΤΟΧΟΙ

1. Οι θεμελιώδεις στόχοι του Φόρουμ είναι:

- α) Σεβασμός των δικαιωμάτων των χωρών Μελών ως προς τις πηγές του φυσικού τους αερίου και συνεργασία για τη διαχείριση της βιώσιμης, αποτελεσματικής και περιβαλλοντικά συνειδητής ανάπτυξης, χρήσης και διατήρησης των πόρων φυσικού αερίου προς όφελος των λαών τους,
- β) Ενίσχυση της συνεργασίας, δημιουργία διαρθρωμένου και συστηματικού διαλόγου για θέματα φυσικού αερίου και καθορισμός μιας ατζέντας για τη χάραξη περιφερειακών πολιτικών για τα ζητήματα αυτά. Το Φόρουμ θα επικεντρωθεί στην κυβερνητική συνεργασία και θα επιχειρήσει να καθορίσει κοινές στρατηγικές βασισμένες σε κοινό όραμα για το μέλλον των πόρων της περιοχής,
- γ) Υποστήριξη των προσπάθειών των χωρών παραγωγής ή / και των χωρών με αποθέματα φυσικού αερίου στην περιοχή να επισπεύσουν την αποκόμιση χρηματικών οφελών από τα υπάρχοντα και μελλοντικά αποθέματά τους, μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ τους και με τις χώρες διέλευσης και κατανάλωσης στην περιοχή, της εξέτασης τρόπων αξιοποίησης της υπάρχουσας

υποδομής και της ανάπτυξης περισσότερων επιλογών υποδομής για την κάλυψη μελλοντικών ανακαλύψεων ανάλογα με τις ανάγκες

δ) Παροχή βοήθειας στις χώρες κατανάλωσης ώστε να διασφαλίσουν τη ζήτησή τους και να συμμετάσχουν με τις χώρες διέλευσης προκειμένου να καταστεί δυνατή η βιώσιμη συνεργασία μεταξύ βασικών παραγόντων σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξιών στη βιομηχανία αερίου,

ε) Υποστήριξη του σχηματισμού περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου που ωφελεί τα Μέλη μέσω της ασφάλειας προσφοράς και ζήτησης, της βελτιστοποιημένης ανάπτυξης πόρων, του βελτιστοποιημένου κόστους υποδομής, της ανταγωνιστικής τιμολόγησης και των βελτιωμένων εμπορικών σχέσεων,

στ) Συμβολή σε διάλογο για την πλήρη απελευθέρωση της δυναμικής των πόρων φυσικού αερίου της περιοχής, με προοπτική την ανάπτυξη μιας περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου και ενδεχομένως ενός εμπορικού κόμβου.

2. Οι παραπάνω στόχοι θα προωθηθούν μέσω των εξής:

α) Ανάπτυξη **πολιτικών και στρατηγικών** συνεργασίας για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική αξιοποίηση των αποθεματικών της περιφέρειας, επιτρέποντας επαρκή σχεδιασμό και οικοδόμηση ενός σαφούς μελλοντικού οράματος της αγοράς,

β) Ενίσχυση της **κυβερνητικής συνεργασίας** με την οποία οι χώρες παραγωγής, κατανάλωσης και διέλευσης και / ή χώρες με αποθέματα φυσικού αερίου στην περιοχή θα συμπράττουν για τεχνικά και οικονομικά θέματα,

γ) Διενέργεια **τεχνικών και εμπορικών διαλόγων μεταξύ των Μελών**

δ) Στόχευση στην ανάπτυξη μιας **βιώσιμης περιφερειακής αγοράς φυσικού αερίου**, μέσω βιώσιμων εμπορικών σχέσεων και ανάπτυξης αξιόπιστων υποδομών, προκειμένου να εξεταστούν τρόποι για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική και ευέλικτη ανταπόκριση στις διακυμάνσεις της αγοράς,

ε) Υποστήριξη της συνεργασίας **μεταξύ επιχειρηματικών εταίρων** συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών (παραγωγοί, έμποροι, αρχές αδειοδότησης, προμηθευτές, Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς (ΔΣΜ/TSOs), Διαχειριστές Συστημάτων Διανομής, συστήματα αποθήκευσης και φορείς εκμετάλλευσης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ/LNG),

στ) **Ανταλλαγή εμπειριών** και βέλτιστων πρακτικών σε θέματα φυσικού αερίου και παροχή κυβερνητικής διευκόλυνσης για τη διεξαγωγή **μελετών** για την προώθηση περιφερειακών έργων φυσικού αερίου,

ζ) Προώθηση συζήτησης για συνεκτικά **πλαίσια** και πρότυπα για την προμήθεια μεταξύ των Μελών (εμπορικοί κανονισμοί, φορολογία, περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές) λαμβάνοντας υπόψη τους αντίστοιχους νόμους των Μελών του Φόρουμ,

η) Υποστήριξη **χρηματοδότησης** έργων, μέσω της διευκόλυνσης της συνεργασίας με χρηματοδοτικά ιδρύματα και της προώθησης πολιτικών για την ελαχιστοποίηση του επενδυτικού κινδύνου,

θ) Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Μελών **σε αναπτυξιακά έργα** και ενθάρρυνση, όπου είναι δυνατόν, της **κοινής χρήσης υφιστάμενων ή νέων υποδομών** για την επιτάχυνση των οφελών σε χρηματοοικονομικό επίπεδο, των ανακαλύψεων φυσικού αερίου.

53

Άρθρο 3 ΜΕΛΗ

Μέλη του «EMGF» είναι τα Μέρη του παρόντος Καταστατικού.

Άρθρο 4 ΕΙΣΔΟΧΗ

Το «Φόρουμ» είναι ανοικτό σε κάθε κυβέρνηση της Ανατολικής Μεσογείου που αποτελεί παραγωγό φυσικού αερίου, καταναλωτή ή χώρα διέλευσης που επιθυμεί να γίνει Μέλος και θεωρείται ικανή και πρόθυμη να μοιραστεί τα κοινά συμφέροντα και να εκπληρώσει τους στόχους του Φόρουμ, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Υποβολή αίτησης στη Γραμματεία προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς Μέλους του Φόρουμ («Μέλος»)
- β) Έγκριση με συναίνεση ("consensus") των Ιδρυτικών Μελών που έχουν υπογράψει και επικυρώσει το Καταστατικό, δηλαδή χωρίς να υπάρχει αντίρρηση από κανένα από αυτά τα Ιδρυτικά Μέλη.

Άρθρο 5 ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ

Το Καθεστώς Παρατηρητή στο Φόρουμ είναι ανοιχτό, κατόπιν αιτήσεως, σε οποιονδήποτε παραγωγό Φυσικού αερίου, καταναλωτή, χώρα διέλευσης ή περιφερειακό ή διεθνή διακυβερνητικό οργανισμό που εκφράζει την ετοιμότητά του να συμβάλει πρακτικά και με χρήσιμο τρόπο στο έργο του Φόρουμ υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

- α) Υποβολή αίτησης στη Γραμματεία, που θα συμπεριλαμβάνει επίσημη αποδοχή του Καταστατικού του EMGF, προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς του παρατηρητή στο Φόρουμ («Παρατηρητής»).
- β) Έγκριση με συναίνεση ("consensus") της Υπουργικής Συνόδου, δηλαδή χωρίς την αντίρρηση οποιουδήποτε Μέλους του EMGF (εφεξής «Συναίνεση»).

Οι Παρατηρητές μπορούν να παρίστανται στις Υπουργικές Συνόδους που γίνονται σε ολομέλεια και να συμμετέχουν στις συζητήσεις, αλλά δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Οι Παρατηρητές μπορούν επίσης να κληθούν από την Υπουργική Σύνοδο για να παρευρεθούν σε οποιαδήποτε Έκτακτη Υπουργική Σύνοδο, σε συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής ή των Ομάδων Εργασίας Εμπειρογνομόνων και να συμμετάσχουν στις συζητήσεις τους χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Κατόπιν αιτήματος οποιασδήποτε Χώρας Μέλους, μία Σύνοδος μπορεί να πραγματοποιηθεί συνάντηση με τη συμμετοχή μόνο των Μελών.

Άρθρο 6 ΚΥΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ

Το Φόρουμ έχει τρία κύρια Όργανα:

- I. Την Υπουργική Σύνοδο
- II. Την Εκτελεστική Επιτροπή και
- III. Τη Γραμματεία.

Άρθρο 7 **Η ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ**

1. Η Υπουργική Σύνοδος είναι το βασικό όργανο διοίκησης του Φόρουμ και χρησιμεύει ως χώρος διάλογου υψηλού επιπέδου για ανοιχτό, ενημερωμένο και συνεχή περιφερειακό διάλογο για το φυσικό αέριο μεταξύ των Μελών του Φόρουμ.
2. Η Υπουργική Σύνοδος αποτελείται από αντιπροσωπείες που εκπροσωπούν τα Μέλη. Η αντιπροσωπεία μπορεί να αποτελείται από έναν ή περισσότερους αντιπροσώπους, υπό την προϋπόθεση ότι ένας αντιπρόσωπος ενεργεί ως Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας.
3. Η απαρτία στην Υπουργική Σύνοδο είναι τουλάχιστον τα δύο τρίτα των Μελών που καλούνται.
4. Κάθε Μέλος έχει μία ψήφο. Όλες οι αποφάσεις και οι δημοσιεύσεις της Υπουργικής Συνόδου λαμβάνονται με Συναίνεση.
5. Μέλος που δεν είναι σε θέση να παρευρεθεί σε Υπουργική Σύνοδο θα έχει το δικαίωμα να κοινοποιήσει στη Γραμματεία την αντίρρησή του ως προς κάποια απόφαση το αργότερο 2 εβδομάδες από την κοινοποίηση από τη Γραμματεία στα Μέλη του αποτελεσμάτων της Συνόδου.
6. Η Υπουργική Σύνοδος πραγματοποιείται ετησίως στην Έδρα του Φόρουμ. Ωστόσο, η Σύνοδος μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, όπως συμφωνήθηκε από τα Μέλη, μετά από σχετική απόφαση που έχει ληφθεί με συναίνεση.

Άρθρο 8 **ΕΚΤΑΚΤΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ**

Έκτακτες Υπουργικές Σύνοδοι μπορούν να συγκαλούνται κατόπιν αιτήματος ενός Μέλους, το οποίο το έχει προηγουμένως κοινοποιήσει στον Γενικό Γραμματέα, ή μετά από αίτημα του Γενικού Γραμματέα του EMGF, μετά από συνεννόηση με τον Πρόεδρο της Υπουργικής Συνόδου και μετά από έγκριση με απλή πλειοψηφία των Μελών.

Η ημερομηνία και ο τόπος διεξαγωγής της Έκτακτης Υπουργικής Συνόδου θα καθορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα του EMGF σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο της Υπουργικής Συνόδου.

Άρθρο 9 **ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ**

1. Η Υπουργική Σύνοδος θα ορίσει στην πρώτη συνεδρίασή της Πρόεδρο της Υπουργικής Συνόδου μεταξύ των Υπουργών των Μελών με αλφαβητική σειρά. Η θητεία κάθε Προεδρίας είναι για ένα (1) ημερολογιακό έτος. Όλα τα Ιδρυτικά Μέλη πρέπει να έχουν με τη σειρά τους την Προεδρία του Φόρουμ, πριν από τη σειρά οποιουδήποτε νέου Μέλους.
2. Ο Πρόεδρος, σε συντονισμό με την Εκτελεστική Επιτροπή και τη Γραμματεία, διεξάγει την Υπουργική Σύνοδο, έτσι ώστε να οδηγεί σε έναν εστιασμένο και προσανατολισμένο σε αποτελέσματα διάλογο προς την επίτευξη των στόχων του Φόρουμ.
3. Σε περίπτωση απουσίας του Προέδρου ή όταν δεν είναι σε θέση να ασκήσει τα καθήκοντά της/του, οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Υπουργικής Συνόδου ασκούνται από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της Υπουργικής Συνόδου, ο οποίος θα είναι

55

- ο Υπουργός του Μέλους που θα αναλάμβανε την επόμενη θητεία της Προεδρίας της Υπουργικής Συνόδου,
4. Ο Γενικός Γραμματέας είναι ο Γραμματέας της Υπουργικής Συνόδου.

Άρθρο 10
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Η Υπουργική Σύνοδος:

1. Ορίζει τον Γενικό Γραμματέα,
2. Διαμορφώνει τη γενική πολιτική του Φόρουμ και καθορίζει τους κατάλληλους τρόπους και μέσα εφαρμογής της,
3. Αποφασίζει για οποιαδήποτε αίτηση νέου Μέλους στο Φόρουμ.
4. Επιβεβαιώνει τον ορισμό των Μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής,
5. Κατευθύνει την Εκτελεστική Επιτροπή να υποβάλει εκθέσεις ή να κάνει συστάσεις για θέματα ενδιαφέροντος του Φόρουμ,
6. Εξετάζει και αποφασίζει για τις εκθέσεις και τις συστάσεις που υπέβαλε η Εκτελεστική Επιτροπή,
7. Εξετάζει και αποφασίζει για τον Προϋπολογισμό του Φόρουμ όπως υποβλήθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή,
8. Εξετάζει και αποφασίζει για τον Ισολογισμό και την Έκθεση Λογιστικού Ελέγχου, όπως υποβλήθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή,
9. Ορίζει τον Ελεγκτή της Γραμματείας μετά από σύσταση της Εκτελεστικής Επιτροπής για διάρκεια ενός έτους,
10. Εγκρίνει τυχόν τροποποιήσεις στο παρόν Καταστατικό και
11. Ορίζει τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Άρθρο 11
ΆΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

Όλα τα θέματα που δεν ανατίθενται ρητά στα άλλα Όργανα του Φόρουμ εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπουργικής Συνόδου.

Άρθρο 12
ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από ανώτερους αξιωματούχους που εκπροσωπούν τους Υπουργούς που είναι αρμόδιοι για ενεργειακά θέματα από τα Μέλη του Φόρουμ, όπως προτείνονται από κάθε Μέλος (ένας υποψήφιος από κάθε Μέλος).
2. Κάθε Μέλος εκπροσωπείται σε όλες τις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής.
3. Η Εκτελεστική Επιτροπή θα έχει απαρτία τουλάχιστον των δύο τρίτων των Μελών.
4. Κάθε Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής έχει μία ψήφο και οι αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής λαμβάνονται με συναίνεση.

Άρθρο 13 ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Τα Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής συνεδριάζουν δύο φορές το χρόνο, σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα που καθορίζονται από τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής μετά από διαβούλευση με τον Γενικό Γραμματέα.
2. Οι συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής κανονικά πραγματοποιούνται στην Έδρα του Φόρουμ και μπορούν επίσης να πραγματοποιούνται σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, όπως συμφωνήθηκε από τα Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, βάσει απόφασης που έχει ληφθεί με συναίνεση.
3. Έκτακτη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορεί να συγκαλείται κατόπιν αιτήματος του Προέδρου της Εκτελεστικής Επιτροπής, του Γενικού Γραμματέα ή των δύο τρίτων των Μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής.
4. Η Εκτελεστική Επιτροπή μπορεί να συγκροτεί Ομάδες Εργασίας Εμπειρογνομόνων ή επιτροπές για να βοηθήσουν στην εκτέλεση των καθηκόντων της.

Άρθρο 14 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Εκτελεστική Επιτροπή:

1. Διευθύνει τη διαχείριση των υποθέσεων του Φόρουμ και επανεξετάζει την εφαρμογή των αποφάσεων της Υπουργικής Συνόδου.
2. Εξετάζει και αποφασίζει για τυχόν εκθέσεις που έχουν υποβληθεί από τον Γενικό Γραμματέα.
3. Υποβάλλει εκθέσεις και συστάσεις στην Υπουργική Σύνοδο για τις υποθέσεις του Φόρουμ.
4. Εγκρίνει το πρόγραμμα εργασιών της Γραμματείας.
5. Επανεξετάζει και εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό του Φόρουμ για κάθε ημερολογιακό έτος, όπως ετοιμάστηκε από τον Γενικό Γραμματέα και τον υποβάλλει στην Υπουργική Σύνοδο για έγκριση.
6. Συστήνει στην Υπουργική Σύνοδο τον διορισμό του Ελεγκτή της Γραμματείας για διάρκεια ενός έτους.
7. Εξετάζει τον Ισολογισμό και την Έκθεση Λογιστικού Ελέγχου και τα υποβάλλει για έγκριση στην Υπουργική Σύνοδο.
8. Υιοθετεί τη δομή και το δυναμικό της Γραμματείας, και εγκρίνει τον ορισμό των Προϊστάμενων Τμημάτων, κατόπιν ορισμού από τα Μέλη, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις συστάσεις του Γενικού Γραμματέα.
9. Προετοιμάζει την ημερήσια διάταξη της Υπουργικής Συνόδου.
10. Αξιολογεί τα προσόντα των υποψηφίων για τη θέση του Γενικού Γραμματέα και υποβάλλει τις απαραίτητες συστάσεις προς την Υπουργική Σύνοδο για την απόφασή της, και
11. Καθορίζει τα διαδικαστικά θέματα.
12. Οποιαδήποτε άλλα θέματα ανατίθενται στην Εκτελεστική Επιτροπή από την Υπουργική Σύνοδο.
13. Η Εκτελεστική Επιτροπή μπορεί, μετά από έγκριση της Υπουργικής Συνόδου, να συστήσει άλλες Συμβουλευτικές Επιτροπές που θα βοηθήσουν το EMGF στην επίτευξη των στόχων του.

Άρθρο 15
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Ο Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι ο ανώτερος αξιωματούχος που εκπροσωπεί την Προεδρία του Φόρουμ για το έτος αυτό.
2. Ο Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής συγκαλεί τις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής και προεδρεύει αυτών. Θα συντονίζει με τη Γραμματεία την προετοιμασία των συνεδριάσεων της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Άρθρο 16
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1. Η Γραμματεία ασκεί τις διοικητικές λειτουργίες του Φόρουμ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού υπό την καθοδήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής.
2. Αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα και προσωπικό σε αριθμό ανάλογο με αυτόν που απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων της.
3. Η Γραμματεία σχεδιάζει, οργανώνει και εκτελεί δραστηριότητες που περιλαμβάνονται και ανατίθενται σε αυτήν από την Υπουργική Σύνοδο, συμμετέχει στην προετοιμασία των Υπουργικών Συνόδων και εκτελεί τυχόν πρόσθετες δραστηριότητες που της έχουν ανατεθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Άρθρο 17
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

1. Ο Γενικός Γραμματέας είναι ο νόμιμα εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του Φόρουμ.
2. Ο Γενικός Γραμματέας είναι ο Προϊστάμενος της Γραμματείας και υπό την ιδιότητα αυτή έχει την εξουσία να διοικεί τις υποθέσεις του Φόρουμ σύμφωνα με το παρόν Καταστατικό, τις οδηγίες και τις αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Υπουργικής Συνόδου.
3. Ο Γενικός Γραμματέας είναι υπεύθυνος και υπόλογος έναντι της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Υπουργικής Συνόδου.
4. Ο Γενικός Γραμματέας ασκεί τα καθήκοντά του/της αμερόληπτα.

Άρθρο 18
ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

1. Η Υπουργική Σύνοδος ορίζει τον Γενικό Γραμματέα με συναίνεση για περίοδο τριών (3) ετών που μπορεί να παραταθεί για μία επιπλέον θητεία.
2. Ο ορισμός αυτός θα πραγματοποιείται στη βάση υποψηφιοτήτων που υποβάλλουν τα Μέλη και αφού έχει γίνει αξιολόγηση των προσόντων των υποψηφίων από την Εκτελεστική Επιτροπή.
3. Ο Γενικός Γραμματέας πρέπει να έχει πείρα δεκαπέντε (15) ετών, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα (10) έτη σε θέσεις που σχετίζονται άμεσα με τη βιομηχανία φυσικού αερίου και πέντε χρόνια σε εξαιρετικά υπεύθυνες εκτελεστικές ή διευθυντικές θέσεις. Είναι επιθυμητή η εμπειρία στις σχέσεις Κυβέρνησης-Εταιρείας και στις διεθνείς πτυχές της βιομηχανίας φυσικού αερίου.

4. Ο Γενικός Γραμματέας είναι υπήκοος χώρας Μέλους.
5. Ο Γενικός Γραμματέας διαμένει στην πόλη όπου βρίσκεται η Έδρα του Φόρουμ.
6. Οι αποδοχές του Γενικού Γραμματέα καθορίζονται ανάλογα με τον Κανονισμό Προσωπικού που θα εγκρίνει η Εκτελεστική Επιτροπή.

Άρθρο 19

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

1. Τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα είναι ως εξής:
 - α) Διασφάλιση ότι τηρείται ο προϋπολογισμός και το πρόγραμμα εργασιών του Φόρουμ.
 - β) Οργάνωση και διαχείριση του έργου του Φόρουμ.
 - γ) Διασφάλιση της σωστής εκτέλεσης των λειτουργιών και των καθηκόντων που ανατίθενται στη Γραμματεία.
 - δ) Προετοιμασία εκθέσεων για υποβολή σε συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής για θέματα που απαιτούν εξέταση και απόφαση.
 - ε) Ενημέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής για όλες τις δραστηριότητες της Γραμματείας, για όλες τις μελέτες που πραγματοποιήθηκαν και για την πρόοδο της εφαρμογής των αποφάσεων της Υπουργικής Συνόδου και
 - στ) Διασφάλιση της καλής εκτέλεσης των καθηκόντων που μπορεί να ανατίθενται στη Γραμματεία από την Υπουργική Σύνοδο ή την Εκτελεστική Επιτροπή.
2. Ο Γενικός Γραμματέας είναι υπεύθυνος έναντι της Εκτελεστικής Επιτροπής για όλες τις δραστηριότητες της Γραμματείας. Τα καθήκοντα των διαφόρων τμημάτων της Γραμματείας ασκούνται εξ ονόματός του και υπό την εξουσία και καθοδήγησή του.
3. Ο Γενικός Γραμματέας παρίσταται σε όλες τις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής. Σε περίπτωση που ο Γενικός Γραμματέας δεν είναι σε θέση να παρευρεθεί σε οποιαδήποτε συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, ορίζει έναν αξιωματούχο υπεύθυνο της Γραμματείας για να τον εκπροσωπήσει στη συνεδρίαση.
4. Ο Γενικός Γραμματέας επικουρείται κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του με επαρκείς και αποτελεσματικές δομές που κρίνονται αναγκαίες και εγκεκριμένες από την Εκτελεστική Επιτροπή για την εκπλήρωση των καθηκόντων και των στόχων του Φόρουμ.
5. Η δομή της Γραμματείας θα προετοιμάζεται από τον Γενικό Γραμματέα σύμφωνα με τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που αναθέτει η Εκτελεστική Επιτροπή.
6. Οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων και/ή των Τμημάτων ορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα μετά από σύσταση από τα Μέλη και με την έγκριση της Εκτελεστικής Επιτροπής.
7. Άλλοι υπάλληλοι της Γραμματείας ορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα μετά από σύσταση από τις χώρες Μέλη ή με άμεση πρόσληψη σύμφωνα με τους κανονισμούς του προσωπικού. Κατά τον διορισμό αυτών, ο Γενικός Γραμματέας λαμβάνει δεόντως υπόψη την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της Γραμματείας.
8. Ο Γενικός Γραμματέας μπορεί, μετά από έγκριση της Εκτελεστικής Επιτροπής, να συγκαλεί ανά πάσα στιγμή Ομάδες Εργασίας Εμπειρογνομόνων για τη διεξαγωγή μελετών για συγκεκριμένα θέματα που ενδιαφέρουν τα Μέλη. Ο Γενικός Γραμματέας έχει το δικαίωμα, εντός των σχετικών διατάξεων του προϋπολογισμού, να αναθέσει σε συμβούλους ή να συγκαλέσει Ομάδες Εργασίας που αποτελούνται από εκπροσώπους των Μελών του Φόρουμ για συμβουλές σε ειδικά θέματα ή για τη διεξαγωγή μελετών εμπειρογνομόνων, όταν η εργασία αυτή δεν μπορεί να αναληφθεί από τη Γραμματεία.

9. Ο Γενικός Γραμματέας λειτουργεί ως Θεματοφύλακας του Καταστατικού.

Άρθρο 20 **ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ**

Οι διεθνείς υπάλληλοι από χώρες μέλη αποτελούν το βασικό προσωπικό της Γραμματείας. Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, δεν ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες από καμία κυβέρνηση ή από οποιαδήποτε άλλη αρχή εκτός του Φόρουμ. Απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια, η οποία ενδέχεται να έχει επίπτωση στη θέση τους ως διεθνών υπαλλήλων, και δεσμεύονται να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα του Φόρουμ. Το διεθνές προσωπικό μπορεί είτε να αποσπαστεί από ένα Μέλος ή να διοριστεί από τον Γενικό Γραμματέα. Οι αμοιβές του προσωπικού της Γραμματείας καθορίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προσωπικού που εγκρίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Άρθρο 21 **ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ**

1. Συγκροτείται Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανίας Φυσικού Αερίου για να παρέχει συμβουλές και να επικουρεί την Εκτελεστική Επιτροπή και τον Γενικό Γραμματέα σχετικά με τις δραστηριότητες του Φόρουμ και μπορεί να υποβάλλει συστάσεις και μελέτες σύμφωνα με τους στόχους του Φόρουμ. Θα πραγματοποιεί τις συναντήσεις της στο περιθώριο των συνεδριάσεων της Υπουργικής και εκτελεστικής επιτροπής. Τα μέλη της Επιτροπής Βιομηχανίας Φυσικού Αερίου μπορούν επίσης, μετά από πρόσκληση της Υπουργικής Συνόδου ή / και της Εκτελεστικής Επιτροπής, να παρευρίσκονται στις αντίστοιχες συνεδριάσεις τους.

2. Η Συμβουλευτική Επιτροπή για τη Βιομηχανία Φυσικού Αερίου περιλαμβάνει εκπροσώπους επιχειρήσεων και βιομηχανικών οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Εταιρειών Πετρελαίου (IOC's), των Εθνικών Εταιρειών Πετρελαίου (NOC's), των εμπόρων, των φορτωτών, των φορέων ΥΦΑ (LNG), των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (TSO's), των Διαχειριστών Συστημάτων Διανομής (DSO's), Αρχών Αδειοδότησης και άλλων που δραστηριοποιούνται εντός της δικαιοδοσίας των Μελών του Φόρουμ, μετά από Συναίνεση της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Άρθρο 22 **ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΟΡΓΑΝΑ**

1. Η Υπουργική Σύνοδος μπορεί να συγκροτεί ειδικευμένα όργανα, ανάλογα με τις ανάγκες, προκειμένου να μελετηθούν ορισμένα θέματα ιδιαίτερης σημασίας. Τα ειδικευμένα όργανα λειτουργούν σύμφωνα με τις αποφάσεις που εκπονούνται για το σκοπό αυτό.

2. Τα ειδικευμένα όργανα λειτουργούν εντός του γενικού πλαισίου της Γραμματείας, τόσο λειτουργικού όσο και οικονομικού.

3. Τα ειδικευμένα όργανα θα ενεργούν ανά πάσα στιγμή σύμφωνα με τους στόχους του Φόρουμ που αναφέρονται στο παρόν και τις αποφάσεις της Υπουργικής Συνόδου.

Άρθρο 23 **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

1. Ο Προϋπολογισμός του Φόρουμ καταρτίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος. Το οικονομικό έτος του EMGF ξεκινά την 1η Ιανουαρίου και τελειώνει την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.
2. Η Υπουργική Σύνοδος, αποδεχόμενη οποιονδήποτε Παρατηρητή στο Φόρουμ, μπορεί να ζητήσει από αυτόν τον Παρατηρητή να πληρώσει μια σταθερή ετήσια συνδρομή για να θεωρηθεί ως οικονομική συνεισφορά του προς το Φόρουμ.
3. Οι εισφορές στον προϋπολογισμό του EMGF θα κατανέμονται ισότιμα μεταξύ όλων των Μελών αφού ληφθούν υπόψη οι ετήσιες συνδρομές των Παρατηρητών.
4. Κάθε Μέλος αναλαμβάνει όλα τα έξοδα που προκύπτουν από τη συμμετοχή του σε Υπουργικές Συνόδους και Ομάδες Εργασίας Εμπειρογνομόνων.
5. Το Φόρουμ αναλαμβάνει τα έξοδα ταξιδιού των Μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής που παρίστανται στις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Άρθρο 24 **ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ**

1. Το EMGF βασίζεται στην αρχή της ισότητας των Μελών της, τα οποία θα απολαμβάνουν τα δικαιώματα και τα οφέλη που απορρέουν από αυτό και θα εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Καταστατικού.
2. Το παρόν Καταστατικό εφαρμόζεται σε πλήρη συμμόρφωση με τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς των Μελών, καθώς και σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και εκείνες που απορρέουν από τη συμμετοχή Μελών του Φόρουμ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 25 **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ**

1. Τροποποιήσεις στο παρόν Καταστατικό μπορούν να προταθούν από οποιοδήποτε Μέλος που παρέχει προηγούμενη γραπτή γνωστοποίηση στα άλλα μέλη, η οποία θα συμπεριλαμβάνει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις. Αυτές οι προτεινόμενες τροποποιήσεις εξετάζονται από την Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία, εάν το αποφασίσει, θα προτείνει την υιοθέτησή τους στην Υπουργική Σύνοδο. Οποιασδήποτε τροποποιήσεις σε αυτό το Καταστατικό πρέπει να εγκριθούν από την Υπουργική Σύνοδο με Συναίνεση.
2. Όλες οι τροποποιήσεις του παρόντος Καταστατικού που υιοθετούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 κοινοποιούνται από τον θεματοφύλακα σε όλα τα Μέλη για επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τίθενται σε ισχύ και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος Καταστατικού μετά τη λήψη από τον θεματοφύλακα οργάνων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης από όλα τα Μέλη.

Άρθρο 26 **ΓΛΩΣΣΑΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜ**

Επίσημη γλώσσα του Φόρουμ είναι η αγγλική.

Άρθρο 27
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Οποιοσδήποτε διαφορές ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων του Καταστατικού διευθετούνται με διαπραγματεύσεις και διαβουλεύσεις μεταξύ των χωρών Μελών στα όργανα του Φόρουμ.

Άρθρο 28
ΕΔΡΑ

Η Έδρα του Φόρουμ βρίσκεται στο Κάιρο της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου. Η Χώρα Υποδοχής και το Φόρουμ θα συνάψουν μια Συμφωνία Έδρας για να παραχωρήσουν στο EMGF προνόμια και ασυλίες που απαιτούνται για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του.

Άρθρο 29
ΥΠΟΓΡΑΦΗ, ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ, ΑΠΟΔΟΧΗ, ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗ

1. Το Καταστατικό είναι ανοικτό για υπογραφή από όλα τα Ιδρυτικά Μέλη του Καταστατικού μετά την υιοθέτηση από τους Υπουργούς που εκπροσωπούν τις κυβερνήσεις των Ιδρυτικών Μελών.
2. Το παρόν Καταστατικό θα υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα υπογράφοντα Ιδρυτικά μέλη του Καταστατικού.
3. Μετά την έναρξη ισχύος του Καταστατικού, τα Ιδρυτικά Μέλη που δεν έχουν ακόμη υπογράψει και επικυρώσει το Καταστατικό, μπορούν να το πράξουν χωρίς όρους.
4. Το παρόν Καταστατικό είναι ανοικτό για προσχώρηση από οποιαδήποτε χώρα που δεν έχει υπογράψει το παρόν Καταστατικό, μετά την έγκριση της ιδιότητας μέλους της από την Υπουργική Σύνοδο σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος Καταστατικού.
5. Τα όργανα επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης κατατίθενται στην Κυβέρνηση της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, η οποία εκτελεί χρέη Θεματοφύλακα του παρόντος Καταστατικού έως ότου τα αντίστοιχα καθήκοντα διαβιβαστούν στον Γενικό Γραμματέα του Φόρουμ κατά την έναρξη ισχύος του Καταστατικού.

Άρθρο 30
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

1. Το παρόν Καταστατικό αρχίζει να ισχύει τριάντα ημέρες μετά την κατάθεση όλων των οργάνων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης από τουλάχιστον πέντε από τα υπογράφοντα Ιδρυτικά Μέλη του Καταστατικού.
2. Για τα μέλη που προσχωρούν στο παρόν Καταστατικό σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 29, το Καταστατικό αρχίζει να ισχύει τριάντα ημέρες μετά την κατάθεση των οργάνων προσχώρησής τους.
3. Ο Θεματοφύλακας ενημερώνει όλα τα μέλη για την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ το Καταστατικό και για οποιαδήποτε επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή

προσχώρηση από πρόσθετες χώρες που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 4 καθώς και για την έναρξη ισχύος τους.

Άρθρο 31 ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ

Ένα Μέλος μπορεί να αποχωρήσει υποβάλλοντας σχετική γραπτή ειδοποίηση στον Γενικό Γραμματέα που ενεργεί ως Θεματοφύλακας, ο οποίος ενημερώνει τα μέλη του Φόρουμ. Η ειδοποίηση τίθεται σε ισχύ δύο μήνες από την επόμενη της ημερομηνίας λήψης της από την Υπουργική Σύνοδο, με την προϋπόθεση ότι το Μέλος τη στιγμή της εν λόγω ειδοποίησης έχει εκπληρώσει όλες τις οικονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητά του ως μέλους.

Υπογράφηκε στο Κάιρο, την 22η ημέρα Σεπτεμβρίου 2020, σε επτά (7) πρωτότυπα στην αγγλική γλώσσα, ένα για κάθε Ιδρυτικό Μέλος.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή κα Νατάσα Πηλείδη Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας	ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή Μηχ. Tarek El Molla Υπουργός Πετρελαίου και Ορυκτών Πόρων
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΡΑΗΛΙΝΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή Δρ. YuvalSteinitz Υπουργός Ενέργειας
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή κα Alessandra Todde Υφυπουργός αρμόδια για την Ενέργεια	ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή Μηχ. Hala Zawati Υπουργός Ενέργειας και Ορυκτών Πόρων
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ υπογραφή Diab Allouh Παλαιστίνιος Πρέσβυς στην Αίγυπτο	

63

Δρ. Mohammad Mustafa Οικονομικός Σύμβουλος του Προέδρου της Παλαιστίνης υπογραφή	
--	--

ΜΕΡΟΣ Γ'**Άρθρο τρίτο
Έναρξη ισχύος**

1. Η ισχύς του άρθρου πρώτου αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Διακυβερνητικής Συμφωνίας που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 13 αυτής.

2. Η ισχύς του άρθρου δεύτερου αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Καταστατικού που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 30 αυτού.

Αθήνα,.....2021

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	2. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
5. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	6. ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

7. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

9. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

8. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

10. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδρίασης ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 12.17' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τετάρτη 27 Ιανουαρίου 2021 και ώρα 9.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ